СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 30 ТРАВНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 22 VOL. CX FRIDAY, MAY 30, 2003 No. 22

Трагедія в Туреччині

КИЇВ. – 26 травня український літак Як- 42 розбився на півночі Туреччини, внаслідок чого загинули 62 еспанських військових і 13 членів екіпажу, серед яких 12 українців та один громадянин Білорусі. Катастрофа сталася о 4:45 ранку за місцевим часом, поблизу турецького міста Трабзон. Літак намагався за сильного туману приземлитися, однак на третій спробі зник з екранів радарів. Літак належав українській компанії „Середземноморські авіолінії". Еспанські вояки поверталися з Кабулу по тримісячній службі у складі Міжнародного миротворчого контингенту ООН в Афганістані. Заступник директора компанії Володимир Горбановський заявив, що український літак уже не вперше здійснював подібний лет.

Україна, Еспанія та Туреччина почали спільно розслідувати причини катастрофи українського літака в Туреччині. На місці катастрофи 27 травня були знайдені всі три „чорні скриньки" зі записами перебігу лету, також останки всіх загиблих у катастрофі.

Міністер оборони Еспанії Федеріко Трільйо, який відвідав місце катастрофи, висловив припущення, що літак міг розбитися через складні погодні умови. Водночас турецька газета „Гурієт" звинуватила в катастрофі пілотів, які не виконали інструкцій авіодиспетчерів з Трабзону.

Майже одразу після того, як стало відомо про катастрофу, Ф. Трільйо заявив, що українські літаки, які використовує НАТО, – надійні машини з повною ґарантією, до того ж перевірені експертами Північно-Атлантичного Альянсу.

Аналітики авіаційної галузі в Еспанії нагадують, що українські літаки винаймають не лише через ціну, а й тому, що в Европі немає власних військово-транспортних літаків. Це було особливо помітно в Косово, коли европейські миротворчі війська мусили покладатися на літаки з Росії та України.

Перший европейський військово-транспортний літак зійде з конвеєра лише 2009 року, а це означає, зауважують еспанські оглядачі, що Евросоюз і НАТО в Европі, скорше за все, і надалі будуть змушені використовувати українські і російські літаки, тому що оренда „Боїнґів" і „Локгід-Мартінів" коштує набагато дорожче.

За матеріялами ЗМІ

Віктор Ющенко: „Україна - наша спільна турбота і біль"

Зліва: Катерина Чумаченко-Ющенко, Віктор Ющенко, Ерні Івс – прем'єр провінції Онтаріо, Ізабел Басет. Фото: Іван Корець

Керівник парляментського бльоку „Наша Україна" Віктор Ющенко здійснив у середині травня семиденну (від 10 до 17 травня) візиту до Канади, де мав зустрічі з найвищими керівниками країни, а також з представниками української громади. Докладно про цю візиту розповіла в „Новому шляху" Лариса Гринда, її матеріял ми пропонуємо читачам „Свободи".

ТОРОНТО. – До візити провідника бльоку „Наша Україна" Віктора Ющенка українська громада Торонто готувалася вже давно, бо приймати такого авторитетного політика – велика честь. Програма перебування колишнього прем'єр-міністра України в Канаді була насиченою, щільною. В. Ющенко відвідав Отаву, де мав зустрічі з прем'єр-міністром Канади Жаном Кретьєном, державним секретарем Канади Гарі Кнутсоном, міністром закордонних справ Билом Ґремом, окремими сенаторами та парляментарями, політиками і підприємцями. Було обговорено ряд важливих для України питань політичного та економічного значення. В. Ющенко виступив у Канадському парляменті, зустрівся з учасниками парляментської програми „Канада – Україна" – студентами вищих навчальних закладів України, а також членами української громади в Отаві.

Та, мабуть, найбільше часу з семиденної канадської візити В. Ющенко провів саме у Торонто. Він мав зустріч, організовану високими канадськими чинниками, у престижному „Empire Club", де розповів про політичну ситуацію в Україні, про підготування до майбутніх президентських виборів, відповів на запитання присутніх. Для представників засобів масової інформації В Ющенко дав прес-конференцію у приміщенні ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації.

Ключовою точкою перебування провідника бльоку „Наша Україна" став бенкет у готелі „Royal York", організований на його честь. На нього прибули прем'єр Онтаріо Ерні Івс, міністер Канадської спадщини Шіла Копс, державний секретар у справах багатокультурности та жінок Джін Авґустин, член міської ради Торонто Ґльорія Ліндсей-Любі, сенатор Рейнел Андрейчук, колишній міністер Онтарійського уряду Іван Яремко, представники усіх українських організацій та численна українська громада.

У своєму виступі прем'єр Онтаріо Ерні Івс привітав Віктора Ющенка та його дружину Катерину Чумаченко-Ющенко на гостинній онтарійській землі і підкреслив великий вклад української громади у багатокультурне життя провінції. Він додав, що також має українські коріння і дуже гордий з того, що у його жилах тече українська кров. Ерні Івс відзначив, що візита Віктора Ющенка має важливе значення не лише для української громади, а й носить загальнополітичний характер. Він побажав керівникові бльоку „Наша Україна" успіху у майбутніх президентських виборах, зауваживши, що Канада, яка однією з перших визнала незалежність України, хоче бачити Україну демократичною, стабільною, багатою країною з розвинутою економікою і міцними суспільними інституціями.

Усі промовці на бенкеті, зокрема міністер Канадської спадщини Шіла

(Закінчення на стор. 9)

Перша з українських проблем – демографічна

ПАРСИПАНІ. Н. Дж. – 21 травня у Верховній Раді відбулися слухання на тему: „Демографічна криза в Україні: її причини і наслідки".

На демографічну проблему, яка все швидше ускладнюється і загострюється, українські спеціялісти, соціологи та лікарі звертають пильну увагу вже вісім-дев'ять років – відколи кількість смертей в країні стала перевищувати кількість народжень. У цьогорічному посланні до парляменту Президент Леонід Кучма застеріг, що без застосування спеціяльної програми в ділянці демографічної політики населення в Україні до 2006 року зменшиться ще на п'ять або навіть на сім мільйонів осіб. В цілому за останніх 10 років народжуваність в Україні зменшилася майже на 39 відсотків, а смертність зросла на 26. 5 відсотка. П'яту частину населення становлять люди віком понад 60 років, що є одним з найгірших показників у світі. У минулому році, який в демографічному розумінні вважався досить вдалим, смертність становила 15.6 особи на тисячу населення, а народжуваність – 8.1 особи на тисячу населення.

Ці факти дали підставу голові парляментського Комітету з питань національної безпеки і оборони Георгієві Крючкову ствердити у виступі під час зґаданих слухань, що „демографічна ситуація загрожує національним інтересам і безпеці України".

Щодо причин цього тривожного явища, то слухання виявили тільки найзагальніші з них, залишаючи при цьому місце для довільних і протилежних за висновками інтерпретацій. Коли одні дослідники певні, що вся річ – у низькій якості життя, й саме через це в українській родині тепер все рідше народжується двоє дітей, то інші пояснюють низьку народжуваність в Україні загальноевропейською демографічною тенденцією. Мовляв, сучасна українська жінка під впливом нових, пов'язаних з вільним розвитком суспільства життєвих стандартів не хоче обмежувати себе кухнею і доглядом за дітьми, тому й менше їх народжує, натомість активніше застосовуючи свою енергію в суспільних сферах.

Значно обґрунтованішою виглядає

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Українці віддаватимуть до скарбниці 13 відсотків доходу

КИЇВ. – Український парлямент ухвалив закон, яким запроваджується новий податок на заробітну платню в Україні. З 2004 року він становитиме 13 відсотків – це суттєво менше, ніж платять громадяни України сьогодні. Із 2007 року податок становитиме 15 відсотків. Уряд прогнозує, що зменшення податкового тягара сприятиме не лише зростанню доходів людей, але й виведе економіку з тіні. Український уряд і парлямент зорієнтувалися на Росію, де вже кілька років діє саме 13-відсотковий податок з прибутку громадян. Тепер доходи фізичних осіб в Україні оподатковуються від 10 до 40 відсотків. Тобто значна частина працюючих відчує суттєве послаблення податкового тягара. Віце-прем'єр-міністер України Микола Азаров заявляє, що завдання уряду – не лише підвищити доходи громадян, але й домогтися ліквідації тіньових бухгалтерій, що існують на більшості підприємств і організацій.

РНБО ухвалила рішення послати миротворців до Іраку

КИЇВ. – 26 травня Секретар РНБО Євген Марчук повідомив, що Рада національної безпеки та оборони України одностайно ухвалила рішення послати українських миротворців до Іраку для участи в стабілізаційних силах у складі багатонаціональної дивізії. 5 червня це рішення буде поставлено на голосування в українському парляменті. Є.Марчук також повідомив, що до Іраку передбачається послати 1600-1700 осіб – виключно контрактників. За його словами, швидше за все, це буде бригада (механізований піхотний підрозділ). Передислькокація українських миротворців до Іраку має бути здійснена не пізніше середини серпня. Є. Марчук уточнив, що згідно з українським законодавством для послання українських військовослужбовців до іншої країни необхідно укласти міждержавну угоду, у даному випадку, можливо, з Польщею, яка керуватиме дивізією. За інформацією Є. Марчука, українські миротворці, у разі прийняття позитивного рішення Верховною Радою, будуть дисльоковані в південно-центральному секторі Іраку, за який відповідає Польща, але де саме – покищо не вирішено.

Рішення Апеляційного суду є законними

КИЇВ. – Рішення Апеляційного суду Київської области, яким були закриті всі кримінальні справи стосовно Юлії Тимошенко, її чоловіка Олександра і чотирьох колишніх керівників корпорації „Єдині енергетичні системи України", не були підроблені і є законними. Це заявили 26 травня судді Олександер Коротких, Катерина Леонтович та Ірина Ященко, які розглядали цю справу у складі колегії суддів. У зв'язку з цим судді вважають незаконним порушення Генеральною прокуратурою України кримінальної справи за фактом службової фальсифікації рішення суду від 13 травня 2003 року.

Призначено нового головнокомандувача ВМС

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма призначив контр-адмірала Ігоря Князя головнокомандувачем Військово-Морських Сил України, повідомили 22 травня у прес-центрі української фльоти. До цього призначення контр-адмірал Ігор Князь командував Південним морським районом. 21 травня Генеральна прокуратура України повідомила про порушення кримінальної справи стосовно колишнього головнокомандувача української фльоти адмірала Михайла Єжеля за статтями про перевищення ним службових повноважень, а також байдужого ставлення до військової служби. Президент України увільнив адмірала М. Єжеля з посади головнокомандувача 25 квітня, коли відвідав деякі військові частини у Балаклаві, що під Севастополем. Зокрема екс-головнокомандувача звинувачено в тому, що він продав два морські танкери „Макіївка" та „Керч" за зниженою ціною. Те саме, за твердженнями прокуратури, було зроблено з транспортним рефрижераторним судном „Ялта". Внаслідок діяльности М. Єжеля, держава втратила три мільйони гривень. Сам М. Єжель, як повідомив український „Новий Канал", довідався про цю новину від журналістів.

У Києві урочисто відкрито дві нові станції метро

КИЇВ. – 24 травня урочисто відкрито дві нові станції Святошинсько-Броварської гілки метрополітену – „Житомирську" та „Академмістечко". Київський міський голова Олександер Омельченко під час відкриття станції „Житомирська" зазначив, що тепер у Києві стало 52 станції метрополітену. Кошторисна вартість проєкту становить 385 млн. грн. Розрахунковий пасажирообмін двох останніх станцій сотні тисяч пасажирів на рік. Готували станцію до пуску 127 підприємств, з них – 94 із Києва.

Україна прагне підрядів в Іраку

КИЇВ. – Україна взяла участь у конференції з відбудови Іраку, яка відкрилася в Лондоні 23 травня. Делеґацію українських компаній очолював голова Української спілки промисловців та підприємців Анатолій Кінах. Українські підприємці претендують на отримання субконтрактів, тобто виконання субпідрядних робіт. „Але і це обіцяє мільйонні прибутки їм та державному бюджетові", – твердить А. Кінах. Голова УСПП переконаний, що українські фахівці відповідають усім вимогам, оскільки за часів Радянського Союзу отримали досвід праці у специфічних умовах Іраку, зокрема – в енерґетиці та нафтотранспортній галузі. „Я впевнений, що в нас іншого варіянту, крім як отримати відповідну кількість замовлень, немає. Це також буде іспитом для України з точки зору принципового сучасного захисту власних економічних і політичних інтересів", – зауважив А. Кінах. Незалежні знавці вважають, що Україна як учасник антиіракської коаліції має кращі можливості перемогти у тендері, ніж Росія або Франція. Кабінет міністрів подав до посольства США в Україні перелік з 10 підприємств, з яких посольство відібрало лише чотири, серед яких – „Нафтогаз України", „Укрнафта" та „Укртрансбуд".

На Закарпатті випускають „Фольксваґен"

МУКАЧЕВО. – Перша пробна партія автомобілів „Фольксваґен-пасат" зійшла цього тижня з конвеєра заводу „Еврокар", розташованого на території спеціяльної економічної зони „Закарпаття". Завод „Еврокар" працює в Закарпатті уже два роки і спеціялізується на збирані великих вузлів автомобілів. Донедавна це були тільки чеські „Шкоди". А цього тижня на „Еврокарі" запровадили виробництво автомобілів „Фольксваґен-пасат". Перша пробна партія, яка вже зійшла з конвеєра, повинна пройти сертифікацію, повідомила Марина Яковлєва, заступник генерального директора підприємства „Еврокар". Повної потужности з виробництва „Фольксваґенів" слід очікувати з липня місяця. Загалом потужність „Еврокар" розрахована на 15 тисяч автомобілів щорічно. Покищо це „Шкоди" та „Фольксваґени"". Утім, сприятливий податковий клімат, в режимі якого працює завод, дозволяє сподіватися на подальше розширення виробництва.

Нові звинувачення щодо Л. Козаченка

КИЇВ – 16 травня Генеральна прокуратура України завершила розслідування кримінальної справи щодо колишнього віце-прем'єр-міністра з питань АПК (Аґро-промислового комплексу) Леоніда Козаченка і висунула йому звинувачення в новій редакції, де, є два нові – зловживання становищем на користь третіх осіб та неповернення кредиту, виданого під ґарантії уряду. Про це повідомили 22 травня адвокати Л. Козаченка Ігор Усенко та Лариса Журавська. За їх словами, стаття , яка раніше була присутня у справі (ухилення від сплати податків), відсутня. На думку адвокатів, наявність цієї статті на початку розслідування „справи Козаченка" була помилкою слідства. За словами І. Усенка, його підзахисний в жодному з пунктів висунутого йому звинувачення не визнає себе винним і вважає, що його справа „має суто політичне забарвлення". Адвокати екс-віце-прем'єра також зазначили, що безглузді звинувачення видно відразу, і вони впевнені, що їм вдасться виправдати свого підзахисного.

Створено Російську асоціяцію україністів

МОСКВА. – У державному лінґвістичному університеті 21 травня відбулася установча конференція Російської асоціяції україністів (РАУ). У статуті прийнятому на конференції сказано, що РАУ є некомерційною організацією, до складу якої входять на добровільних засадах наукові, педагогічні й творчі колективи підрозділів навчальних закладів, інших установ та громадських організацій Російської Федерації, діяльність яких пов'язана з вивченням, викладанням та розповсюдженням української мови, літератури, історії та культури. Серед цілей нової асоціяції – створення інформаційного простору для фахівців-україністів Росії, просування передових науково-методичних технологій, сприяння підвищенню професійного рівня наукових та педагогічних кадрів тощо. У конференції взяли участь російські вчені – мовознавці, літературознавці, історики, культурологи, які займаються українською проблематикою, працівники органів законодавчої та виконавчої влади Росії, представники громадськости, української діяспори. Президентом Російської асоціяції україністів обрано ректора Московського державного лінґвістичного університету, академіка Російської академії освіти, доктора філологічних наук, професора Ірину Халєєву.

За повідомленнями інформаційних аґентств

В. Ющенко кандидуватиме від Народного Руху

КИЇВ. – На черговому засіданні Центрального Проводу партії 24 травня його голова Борис Тарасюк окреслив завдання Народного Руху України: „Проводити конкретні заходи для забезпечення перемоги на президентських виборах нашого кандидата Віктора Ющенка".

Крім цього, метою НРУ було визначено „вирішальний вплив на суспільний процес. Практичні цілі – перемога у виборах президента України 2004 року та в парляментських виборах 2006 року", – зазначив Б. Тарасюк.

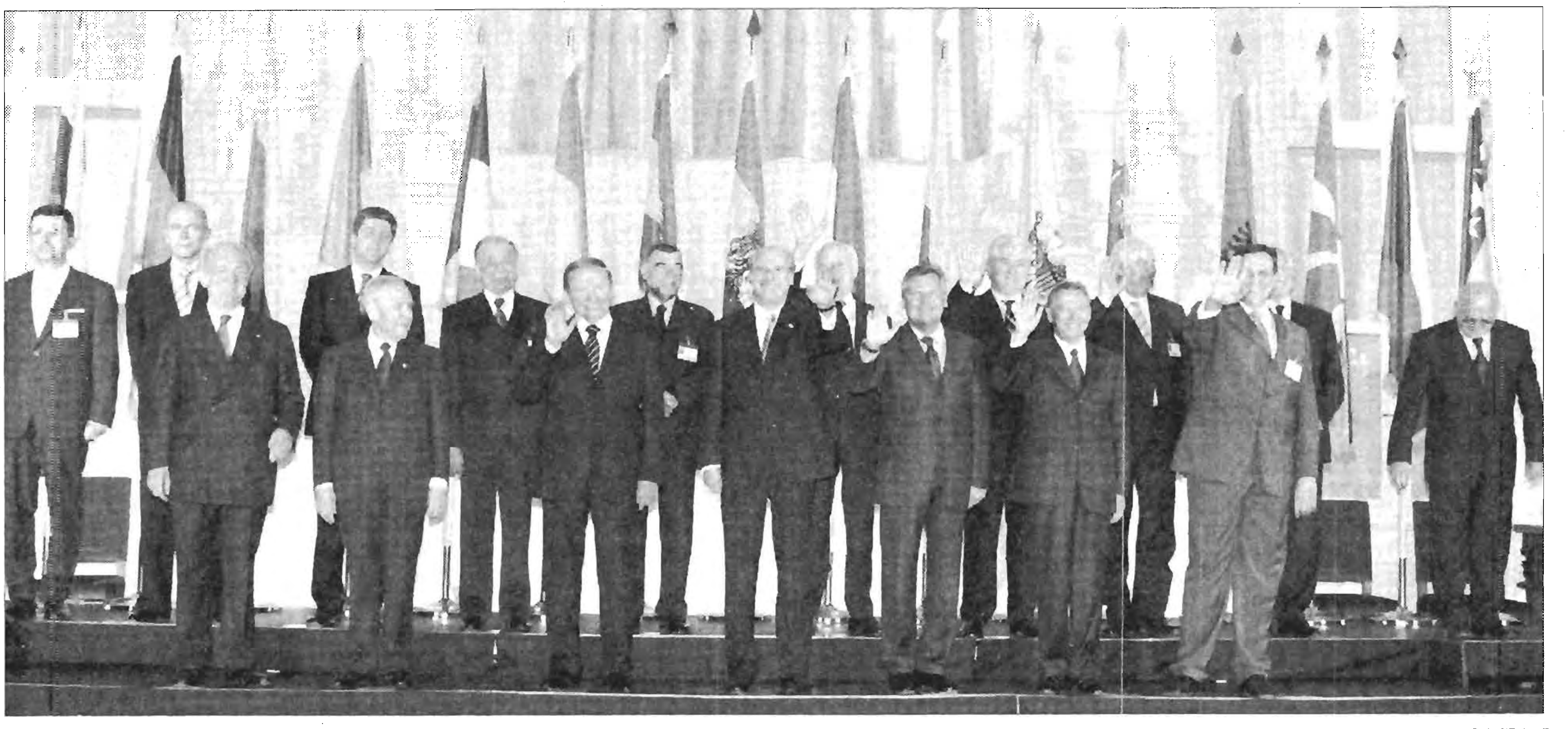
За словами голови партії, треба бути свідомими того, що є реальні можливості змінити систему влади: „Не використати такі можливості – просто злочин перед українським народом. Наше гасло „Міцний Рух – міцна „Наша Україна".

Разом з тим, завданням „для всієї партії" є „розбудова Руху з одночасними зусиллями й ініціятивами з консолідації патріотичних, демократичних та реформаторських сил". Також Центральний Провід ухвалив низку рішень та заяв. Зокрема за кожним з членів Політичної ради та Центрального Проводу закріплені функціональні обов'язки; ухвалено утворити Економічну раду Руху на чолі з Володимиром Лановим.

Члени засідання ухвалили заяви з приводу деяких трагічних сторінок українсько-польських взаємин та щодо ратифікації Верховною Радою України Европейської Хартії реґіональних мов та мов національних меншин, повідомляє пресслужба НРУ.

„Українська правда"

Неформальна зустріч провідників країн Центральної та Східної Европи

Учасники зустрічі в Зальцбурґу. Президент України Л. Кучма – сьомий зліва. *Фото:УНІАН*

ЗАЛЬЗБУРҐ, Австрія. – 22-23 травня відбулася неформальна зустріч провідників країн Центральної та Східної Европи, у якій взяв участь Президент України Леонід Кучма. Урочисте відкриття зустрічі було проведене на центральній площі міста.

Головним питанням було обговорення наслідків розширення Европейського союзу для решти Европи, особливо для країн, які наразі не приєднаються до ЕС. Серед 17 держав, представлених на зустрічі, були члени Евросоюзу – Німеччина, Австрія та Італія, кандидати, – Польща та Чехія, а також Україна та Молдова, які лише розвивають взаємини з Европейським союзом і хочуть у майбутньому дістати статус асоційованих членів.

Україна розраховує на допомогу, яку можуть надати країни-кандидати до ЕС, у здійсненні її европейської орієнтації.

Україна наразі почувається впевнено, після того як вщухли кілька політичних скандалів, зокрема останній і найгучніший – зі звинуваченнями у продажу Іракові радарних систем „Кольчуга", і по тому як Київ активно підтримав очолювану США коаліцію в Іраку і надав свою фактичну допомогу, спрямувавши до Кувейту батальйон РХБ-захисту. Київ вважає, що Україна реально довела свої прозахідні орієнтації.

23 травня відбулася зустріч президентів з виконавчими директорами понад 20 провідних европейських компаній, на якій обговорювалися шляхи посилення економічного зростання у Центральній та Східній Европі. Поруч із цими темами ішла мова і про конкретні питання, які турбують пересічних громадян. Для українців це, зокрема впровадження візового режиму з сусідніми країнами, які наступного року приєднаються до ЕС. Президент Л. Кучма порушував тему спрощення візового режиму на кількох двосторонніх зустрічах.

Приїзд Л. Кучми до Зальцбургу припав саме на день, коли рівно півроку тому в Празі, на зустрічі НАТО, через непрошений приїзд українського провідника, змінили алфавіт розсаджування президентів. Під час нинішнього перебування Л. Кучми на зустрічі все змінилося. Тепер Л. Кучма перебуває попереду й у центрі серед 17 президентів: почесну варту він проходив першим, разом із господарем зустрічі австрійцем Томасом Клестілем і поляком Алексaндром Квасневським.

На світлині президентів він стоїть у центрі, на спільній прес-конференції – у центрі. Але нинішня постійна присутність Л. Кучми у центрі має просте пояснення: за нормами протоколу, на всіх засіданнях і фотографуваннях , президенти розставляються у порядку їх років роботи на посаді провідника держави, а Л. Кучма має другий, після Т. Клестіля, досвід президентства.

Л. Кучма сказав, що не порушував проблеми строків асоційованого членства України в ЕС, але інші президенти-учасники зустрічі сприяють вирішенню цього питання на користь України. Александер Квасневський вважає, що зараз складно говорити про якісь строки набуття Україною асоційованого членства в ЕС. „Спочатку треба пройти статус сусіда. Це складно, але ми готові говорити про це", – заявив А. Квасневський.

За матеріялами ЗМІ

Перша з...

(Закінчення зі стор. 1)

думка, що проблема лежить не в гендерній, а в соціяльній площині, – і це недвозначно визнав у своєму виступі Г. Крючков. Він нагадав, що доходи 40 мільйонів громадян сьогоднішньої України – нижчі від прожиткового мінімуму, за рівнем безробіття Україна займає одне з перших місць в Европі, рівень внутрішнього валового продукту на душу населення в 30 разів менший, ніж в середньому у межах Европейського союзу. Поза Україною в даний час шукають праці від п'яти до семи мільйонів її громадян. Військо України дістає поповнення, 70 відсотків якого нездатне виконувати свої обов'язки за станом здоров'я, а понад п'ять відсотків рекрутів є дистрофіками.

Зі свого боку, медики переконують, що лікарська допомога в Україні перебуває в цілком задовільному стані, однак у суспільстві відсутнє послідовне культивування здорового способу життя. Це стосується раціонального харчування, а також оздоровлювальної фізкультури, якою займається ледве 6 відсотків населення.

Що особливо пригнічує – за 10 останніх років кількість самогубств в Україні зросла на 74 відсотки, а кількість абортів – на 82 відсотки, що теж свідчить про загальну соціяльну невлаштованість життя в Україні.

Аборти як окрему проблему виокремлює у зверненні до Президента, Верховної Ради і Кабінету Міністрів Верховний Архиєпископ Греко-Католицької Церкви Любомир кардинал Гузар.

Від імені Синоду єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ Владика Любомир звертає увагу провідників держави, що позбавлення життя ненародженої дитини не лише отруює родинний і суспільний моральний клімат, але й веде просто до генетичного виродження нації – і робить це з дозволу самої держави, і що „суспільство через Державу законним механізмом повинно виразно задекларувати свою беззастережну позицію захисту людського життя, виключаючи будь-яке зазіхання на нього, включно з абортами".

Проблема більш-менш чітко окреслена. Кажемо „більш-менш", бо в парляментських слуханнях майже не дістав віддзеркалення екологічний аспект демографічної ситуації, хоч саме цей аспект робить її особливо тяжкою.

Неможливо скинути з рахунку лихо, заподіяне загальному здоров'ю України Чорнобилем – воно вразило саму здатність до здорового відтворення генетичного фонду нації. Тому майбутня спеціяльна програма державної політики в ділянці демографії повинна, по-перше, охопити всю суму причин, а по-друге – здійснюватися повніше, ефективніше, ніж десятки їй подібних, від котрих українське суспільство дотепер не дочекалося ніякої користи.

П. Часто

Леонід Кучма скасував посади державних секретарів

КИЇВ. – Президент Л. Кучма виправив свою помилку, ліквідувавши інститут державних секретарів, який в українських реаліях фактично створював через адміністрацію Президента паралельний центр впливу в структурі виконавчої влади. Таку думку висловив директор Інституту політики, народний депутат Микола Томенко, коментуючи указ Президента про скасування інституту державних секретарів.

М. Томенко назвав рішення Президента про скасування посад державних секретарів „абсолютно логічним", але висловив здивування з приводу докорів пресової служби Адміністрації Президента на адресу Верховної Ради, яка нібито не ухвалила законодавчі акти стосовно організації діяльності центральних органів виконавчої влади і статусу їх керівників. На думку М. Томенка, ця мотивація некоректна, бо парлямент не має жодного відношення як до введення посад державних секретарів, так і до їх ліквідації, а в законі про Кабінет Міністрів ніколи не передбачав таких посад. Інститут державних секретарів був неконституційним елементом у системі управління від самого початку.

29 травня 2001 року Л. Кучма своїм указом ввів посади державного секретаря Кабінету міністрів і державних секретарів міністерств, які призначаються на термін повноважень Президента України – 5 років. Введення інституту державних секретарів викликало критику з боку опозиції.

УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Вашінгтон обіцяв 15 мільярдів долярів на протидію СНІДу

ВАШІНҐТОН. – Президент Джордж Буш 27 травня підписав плян надзвичайних заходів на допомогу боротьбі зі СНІДом в Африці і Карибському басейні, назвавши боротьбу з цим захворюванням однією з найбільш нагальних проблем сучасного світу. Дж. Буш сказав, що СНІД заповнює цвинтарі, сиротить дітей і змушує мільйони людей в Африці відчайдушно боротися за життя. Президент закликав країни „великої сімки" і Росію брати Америку за взірець. За новим пляном, уряд США отримає змогу впродовж наступних 5 років витратити 15 мільярдів долярів на боротьбу зі СНІДом. Голова Карибської асоціації координаторів програм боротьби зі СНІДом доктор Їтадес Ґабрі сказав , що вітає американський плян, але для того, щоб допомогти всім, хто потребує лікування в тому реґіоні, потрібно ще більше грошей.

„Шлях до миру" на Близькому Сході посувається вперед

ЄРУСАЛИМ. – Після того, як Ізраїльський прем'єр-міністер Аріель Шарон 24 травня оголосив, що погоджується на запропонований американцями плян мирного врегулювання на Близькому Сході, відомий як „Шлях до миру". 26 травня отримав підтримку уряду. 12 ізраїльських міністрів голосували „за", 7 – „проти", 4 утрималися. Плян передбачає утворення незалежної палестинської держави до 2005 року – Ізраїль вперше зобов'язався здійснити цю мету. Ізраїльський кабінет висловив щодо пляну певні застереження. Вважають, що поміж тих умов – вимога до палестинців першими зробити крок до припинення насильства. Ізраїльський кабінет також виключив право палестинських біженців на повернення до місцевостей в межах Ізраїлю. Оголошення зроблено по тому, як США заявили, що врахують застереження Ізраїлю щодо пляну мирного врегулювання. Відповідну заяву – за підписами Коліна Павела та Кондолізи Райс – оприлюднив 23 травня Білий Дім. Першого тижня в червні відбудеться тристороння зустріч в Йорданії за участю Президента Джорджа Буша, прем'єр-міністра Аріель Шарона і палестинського прем'єр-міністра Махмуда Абаса.

Рада безпеки ООН прийняла резолюцію щодо Іраку

НЬЮ-ЙОРК. – Рада Безпеки ООН 22 травня скасувала економічні санкції, запроваджені проти Іраку 1991 року, і прийняла резолюцію щодо Іраку, яка передбачає скасування санкцій та окреслює політичне та економічне майбутнє країни. РБ також надала коаліції на чолі зі США тимчасовий мандат на управління країною. Відповідну резолюцію підтримали 14 членів Ради безпеки. Сирія не брала участи в голосуванні. Згідно з документом, тимчасова адміністрація зобов'язується спрямовувати кошти, отримані від продажу іракської нафти, на відбудову країни і допомогу населенню. Спільно зі спеціяльним представником ООН тимчасова адміністрація має надати допомогу в створенні перехідного уряду Іраку, а потім – повноважного і визнаного міжнародною спільнотою керівництва країни. Посилення ролі ООН в Іраку було однією з вимог Німеччини, Росії та Франції – для того, щоб підтримати резолюцію. Посол США в ООН Джон Неґропонте сказав, що прийняття цієї резолюції Радою Безпеки було доленосною подією для Іраку. Проєкт резолюції є результатом компромісу, Франції, Німеччини та Росії – ключових членів Ради, які вирішили підтримати її. Згідно з резолюцією, Сполучені Штати та Британія утримуватимуть більшу частину влади в Іраку, хоча Вашінгтон і дозволив ООН призначити спеціяльного представника, аби той допоміг зформувати новий іракський уряд. Також у проєкті згадано і про ролю інспекторів ООН з озброєнь. Росії та Франції вдалося отримати ґарантії того, що їхнім компаніям виплатять сотні мільйонів долярів, які вони мали отримати за програмою ООН „Нафта в обмін на харчі", розробленої для того, аби постачати до Іраку за правління Садама Гусейна гуманітарні вантажі, не знімаючи економічних санкцій.

Звільнено директора телеканалу „Аль-Джазіра"

КАТАР. – Генерального директора катарського телеканалу „Аль-Джазіра" Мухамеда Аль-Алі звільнено 27 травня, після оприлюднення відомостей про його тісні зв'язки з режимом Садама Гусейна, повідомило радіо Абу-Дабі. Він очолював телеканал з часу його створення в 1996 році і зробив „Аль-Джазіру" найпопулярнішою в арабському світі телестанцією. Керівник Іракського національного конґресу Ахмед Чалябі заявив, що знайдені в канцелярії С. Гусейна документи свідчать, що М. Аль-Алі і ще троє журналістів мали тісні зв'язки з колишнім багдадським режимом і отримували від нього винагороду. Незадовго до війни Аль-Алі відвідав Баґдад, де відбулася його годинна розмова з С. Гусейном, повідомив А.Чалябі.

Торонто знову в списку міст, вражених атиповою пневмонією

ТОРОНТО. – Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) 27 травня повернула Торонто до списку місцевостей, вражених вірусом атипової пневмонії. ВООЗ дійшла такого рішення після повідомлення влади Торонто про 8 можливих нових випадків захворювання і 26 підозр на захворювання. Проте ВООЗ не видала жодних рекомендацій щодо обмежень подорожей до Торонто. За словами речників ВООЗ, заходи, що їх вживають органи влади Торонто, довели ефективність у стриманні поширення захворювання. Чільний посадовець Канадського міністерства охорони здоров'я доктор Пол Ґалі заявив, що нові випадки захворювання – результат спалаху, що стався в лікарнях.Торонто було вилучено зі списку ВООЗ 12 днів тому. Досі в Канаді від атипової пневмонії померли 27 осіб.

Землетруси в Японії та Альжирі

АЛЬЖІР. – Нові потужні підземні поштовхи 28 травня вразили північний Альжир, де тиждень тому 21 травня стався спустошливий землетрус, від якого загинули 2000 осіб а поранених 7,000. Внаслідок нічних поштовхів 28 травня завалився 15-поверховий будинок. Останній поштовх, який сягнув 5.2 бала за шкалою Ріхтера, викликав свіжу хвилю паніки серед населення. Подібний, але дещо потужніший підземний поштовх завалив низку будинків вночі 27 травня, але повідомляють, що жертв небагато. За інформацією алжірського міністерства внутрішніх справ, загинули три особи, а до 200 поранені. А землетрус силою 7 балів за шкалою Ріхтера стався в Японії 26 травня. За останніми даними, епіцентер знаходився поблизу східнього узбережжя острова Гоншу. У місті Сендай, яке знаходиться поблизу епіцентру, виникла пожежа в житловому кварталі. 78 осіб потерпіло під час землетрусу, з того 49 від обвалів землі. У районі Токіо сила землетрусу становила 4 бали за японською семибальною шкалою. У наслідок потужного землетрусу в Алжірі 21 травня до пошуково-рятувальних акцій приєдналися рятувальники з Британії, Росії та Еспанії, Франції, Швайцарії, Німеччини та Австрії. В акціях були задіяні спеціяльно вишколені собаки, здатні вловлювати ознаки життя під уламками. Того ж дня в Альжірі розпочалися три дні державної жалоби. Найгірше від лиха потерпіло місто Бумердес, розташоване приблизно в тридцяти кілометрах на схід від столиці країни - Алжиру.

Права людини порушуються, а уряди стали менш підзвітними

ЛОНДОН. – Правозахисна організація „Amnesty International" заявила, що внаслідок нападів 11 вересня 2001 року світ став небезпечнішим, бо в ньому більше обмежуються права людини, а уряди стали менш підзвітними. У щорічному звіті Міжнародної Амнестії, оприлюдненому 28 травня, мовиться, що напади на США, а потім оголошена Вашінґтоном війна проти тероризму – поглибили поділи між людьми різних віросповідувань та походження, а також – відвернули увагу від порушень деінде. Звіт Амнестії особливо гостро критикує ставлення США до в'язнів, захоплених під час війни в Афганістані. Понад 600 полонених утримуються на американській військовій базі Ґвантанамо на Кубі без суду чи слідства. Їм не висунуто жодних звинувачень і вони не мають статусу військовополонених.

Москва знову хоче Олімпіяду

МОСКВА. – Столиця Російської Федерації 23 травня подала офіційну заяву на проведення Олімпійських ігор 2012 року. Олімпіяда в російській столиці проводилася і раніше, 1980 року, коли низка західних країн бойкотували Олімпійські ігри на знак протесту проти радянського вторгнення до Афганістану. Свої заяви на право приймати Олімпіяду 2012 вже подали Лондон, Нью-Йорк, Мадрид, Париж, Гавана і Ляйпціґ. Очікують, що до змагання долучиться також одне з великих міст Бразилії та, ймовірно, канадське Торонто. Міжнародний олімпійський комітет оголосить своє рішення через 2 роки. Наступна Олімпіяда 2004 року відбудеться в Атенах.

За матеріялами ЗМІ

Міжнародний авдитор захистив проєкт Одеса - Броди

БРЮСЕЛЬ. – Компанія „PriceWaterhouseCoopers" – міжнародний авдитор, яка вивчала економічну доцільність нафтопроводу Одеса - Броди, засвідчила 27 травня у Брюселі, на конференції з питань нафтопроводу Одеса - Броди - Ґданськ, що проєкт є економічно привабливим, екологічно нешкідливим і безпечним маршрутом транспортування каспійської нафти. Проєкт представляв радник цієї компанії, колишній міністер оборони та закордонних справ Великої Британії Малколм Рифкінд, який пояснив, що попит на нафту в Европі зросте у наступні 10 років, видобуток нафти з Північного моря впаде, а видобуток каспійської нафти збільшиться, за оцінками експертів, до 2010 року на 100-140 мільйонів тонн нафти щорічно. У конференції взяли участь віце-прем'єри з енерґетичних питань Віталій Гайдук з України, Марек Пол з Польщі, заступник президента Еврокомісії Лойола Де Паласьо.

Европейська комісія раніше підписала деклярацію політичної підтримки проєкту з огляду на його ролю для енергетичної безпеки Европи і на конференції знову заявила про свою підтримку цього нафтопроводу.

Державний секретар міністерства закордонних справ України Олександер Чалий висловив сподівання, що технічний авдит нафтотерміналу „Південний" поблизу Одеси також виявиться позитивним, а проєкт Одеса - Ґданськ матиме велике значення також для польсько-українських взаємин.

Конференція у Брюселі може також дати відповідь на запитання про перспективи так званого реверсного використання трубопроводу, тобто транспортування російської нафти за маршрутом Броди-Одеса. Посли США, Німеччини і Польщі раніше оприлюднили лист, в якому було сказано, що Україні реверс не потрібний, але Европейська комісія досі не висловлювалася прямо щодо питання про реверсне використання нафтопроводу. Голова правління акційного товариства „Укртранснафта" Олександер Тодійчук заявив у Брюселі, що Україна не буде використовувати нафтопровід Одеса-Броди у реверсному напрямі.

Европейська комісія виділила ґрант у розмірі 2 млн. евро на технічну підтримку добування нафтопроводу Одеса-Броди до Плоцька, повідомила віце-президент комісії, комісар із питань транспорту й енергетики Лойола де Паласіо.

У Брюселі, 27 травня представники уряду Польщі й України та Еврокомісії підписали спільну деклярацію на підтримку розвитку Евроазіятського нафтотранспортного коридору.

За матеріялами ЗМІ

Іван Драч: „Хто буде президентом, знає тільки Бог"

В неділю, 18 травня, у Львові під час святкування Дня Української народної партії виступив член цієї партії, відомий український поет і політик Іван Драч, пропонуючи власне бачення сьогоднішньої політичної реальности в Україні. Зокрема, на його думку, бльок Віктора Ющенка „Наша Україна" поставив себе у невигідне становище, не ввійшовши до парляментської більшости, оскільки опозиційні сили так і не змогли об'єднатися й, швидше за все, не спроможуться висунути єдиного кандидата на пост президента країни. Є підстави очікувати, сказав І. Драч, що на цей пост кандидуватимуть і Юлія Тимошенко, і Олександер Мороз, і Петро Симоненко. Нижче подаємо текст відповідей Івана Драча на запитання кореспондентки львівської газети „Поступ" Мар'яни П'єцух.

– Ви заявили, що „Нашій Україні" необхідно було будувати співпрацю не з опозицією, а з провладними силами. Якими є Ваші арґументи?

– Ми ж бачимо, що позиції „Нашої України" і опозиційної трійки часто приводять до суперечок. Наприклад, коли йдеться про підтримку української мови, то ми не можемо знайти спільної мови ні з Морозом, ні з комуністами. Бльок Юлії Тимошенко частково то підтримує нас, то не підтримує в цьому питанні. Коли йдеться про питання Великого голоду, то тут активно проти виступають комуністи. Цей альянс комуністів, соціялістів, БЮТу та Ющенка нерідко виглядає досить дивним. І тепер, якщо я роблю ретроспективну аналізу з усього, що відбувалося, то доходжу до висновку: краще було при формуванні Верховної Ради погодитись (була така можливість) на те, щоб Литвин став спікером, і „За ЄдУ" тоді погодилися б на те, щоб один чи два заступники Литвина були „нашоукраїнцями". Була також можливість домовитися з ними про частину губернаторів, комітетів і т. д.

Тобто тепер бльок Ющенка мав би більші і реальніші стартові можливості. Водночас я розумію, що союз „Нашої України" і „За ЄдУ" мав би свої вади, але хіба не є дивним союз з комуністами? Був би дивний і союз із „За ЄдУ, але все-таки цей бльок має більше людей, ніж комуністи, з якими можна було б відстоювати національні інтереси.

– А Ви не вважаєте, що коли опозиція не може дійти згоди у питаннях мови, то щодо узгодження єдиного кандидата на президентські вибори вона таки зможе домовитися?

– Ніколи вони не об'єднаються і не домовляться. Наскільки я розумію, Мороз буде кандидувати, бо він завжди кандидував і мав власну точку зору. Тимошенко також буде кандидувати. А про Симоненка – то й мови немає. Мороз стверджує, що для нього головне – не президентські перегони, а зміна системи влади. Але це така хитра позиція, яка обов'язково в певний момент дасть привід Морозові вийти з опозиційного об'єднання. Юлія Тимошенко також обов'язково використає шанс , щоб стати кандидатом у президенти. Така моя точка зору.

– Що, на Вашу думку, потрібно зробити „Нашій Україні", щоб домогтися висунення єдиного кандидата від опозиції, хай навіть не враховуючи комуністів?

– Треба було б погодитися, щоб Юля стала прем'єром, а Мороз – головою Верховної Ради. Якби такі домовлености були, тоді б можна ще було сподіватися єдиного кандидата і співпраці між опозицією.

– Ініціятива зараз має йти від Ющенка?

– Вона мусить йти з усіх сторін.

– Але ж Юлія Тимошенко заявляла, що вона робить усе, щоб був єдиний кандидат, тільки от Ющенко нібито не йде їй назустріч.

– Я думаю, що вона, як людина передбачлива, робить такі заяви, які згодом дадуть їй можливість самій взяти участь у президентських перегонах. Це настільки захоплює, що людині дуже тяжко відмовитись. Коли кандидували в президенти Міхновський, Лук'яненко, тоді їм варто було підтримати Вячеслава Чорновола. Але переконати їх зійти з дистанції неможливо. Міхновський тоді казав, якщо він це зробить, то виборці його не зрозуміють.

– На Вашу думку, Тимошенко і Мороз від самого початку мали намір кандидувати, і лише вміло приховували свої наміри?

–Для мене це безперечно. Інтуїція мені підказує, що вони обов'язково будуть кандидувати.

– Якщо необ'єднання „Нашої України" з „За ЄдУ" одразу після виборів – помилка, то чия саме?

– Це була ілюзія перемоги, яка створила для бльоку Віктора Ющенка (я не кажу, що це була тільки його ілюзія) враження, що можна і треба все виборювати самим. Не зовсім нормально тоді оцінили ситуацію. Ми тепер можемо доводити, що вистояли, та все ж бльок перебуває не у виграшній ситуації, а в дуже тяжкій. Хочу вірити, все це мобілізує „Нашу Україну", і ми вистоїмо.

– То Ви гадаєте, що все ще можна повернути? Тобто об'єднатися з представниками колишньої „За ЄдУ"?

– Зараз уже виникла зовсім інша ситуація. Тепер можливо бавитися у все. Можна було б навіть чекати об'єднання Ющенка і Януковича проти Медведчука як ставленика Кучми. Але на це тяжко розраховувати. Янукович підбадьорений тим, що він прем'єр і що стільки голосів проголосувало за програму його уряду. Він, крім того, при грошах донецького олігарха. Зрозуміло, що він не зійде з доріжки. Також, мабуть, не зійде з і Медведчук. Можна очікувати серед них і Литвина та Тигипка. Але найреальнішим опонентом для нас наразі є Кучма. Його наступне президентство можливе, якщо Конституційний суд зробить, щоб Кучма легітимно зміг втретє кандидувати. Також це можливо при відповідній хитрій та мудрій грі Кучми із Заходом, Америкою, яка буде уважно дивитися, наскільки для неї важитиме перемога Ющенка чи Кучми. Адже американці дуже хитрі і прагматичні люди, вони не зважають на те, чи кандидат на пост президента демократично налаштований чи недемократично.

– Але хіба має Кучма шанси при такій великій, як показують результати опитувань, недовірі населення до нього?

– Мені важко і самому повірити в реальність його перемоги. Але я також знаю віртуозну гру Кучми в різноманітних ситуаціях. Він належить до хитрих і цікавих політичних гравців, недооцінювати його не можна. Він страшенно не хоче сходити з політичної арени і випробовує різні варіянти, щоб залишитися президентом або принаймні поставити свою людину, як от Януковича, Медведчук чи Литвин.

– Ви особисто вірите, що Ющенко стане президентом у 2004 році?

– Я цього не скажу. Але буду робити все, щоб він став президентом. Проте брати на себе таку відповідальність і казати, що оця людина буде президентом, це означає кидати виклик самому Господеві. Тільки Бог знає, хто може бути президентом у 2004 році. Хоча я твердо заявляю, що найбільші шанси на сьогодні, попри фальсифікації з боку влади, має Ющенко.

Українські служби „Голосу Америки" і Радіо „Свобода" заслуговують на підтримку

ВАШІНҐТОН. – Як уже повідомлялося, Рада губернаторів трансляції (РТГ) рекомендувала зменшити фінансування українських служб „Голосу Америки" та Радіо „Вільна Европа"/Радіо „Свобода". Вашінгтонське бюро Українського Конгресового Комітету Америки (УККА) Українська Національна Інформаційна Служба (УНІС) почали кампанію за скасування цього рішення.

Цю акцію підтримали українська американська громада, Конгресовий Український Кокус, інші етнічні громадські організації Америки, а також недержавний сектор України. Кожний з учасників кампанії повідомив РТГ про необхідність продовження програм міжнародних трансляцій в Україні у найближчому майбутньому, особливо в контексті президентських виборів в Україні у 2004 році.

У заяві від 3 лютого 2003 року голова РГТ Кенет Томлінсон сказав, що зменшення бюджету означає припинення трансляцій „Голосу Америки" (ГА) та Радіо „Вільна Европа"/Радіо „Свобода" для демократичних країн Східної Европи, в яких „практикується свобода слова та просувається процес приєднання до НАТО".

В цьому ж контексті має відбутися обмеження програм української служби „Голосу Америки" на 50 відсотків (з двох годин трансляції на день до однієї), а також зменшення бюджету української служби Радіо „Вільна Европа"/Радіо „Свобода".

В той же час загальний бюджет РГТ повинен зрости на 9.5 відсотка, як також і програми на Близький Схід та Південно-Східної Азії, що зумовлене потребами боротьби з міжнародним тероризмом.

У листі на адресу РГТ УККА підкреслив, що „на цьому важливому перехресті взаємин між США та Україною зменшення фінансування українських служб „Голосу Америки" та Радіо „Вільна Европа"/Радіо „Свобода" є помилковим і означає недостатню зацікавленість у продовженні демократичного розвитку України".

У відповідь екзекутивний директор РГТ Браєн Т. Коніф подякував за високу оцінку українських служб цих радіостанцій та запевнив, що РГТ візьме до уваги такі листи під час щорічного бюджетного засідання щодо розподілу фондів.

Лист подібного змісту надіслали до РГТ співголови Конгресового Українського Кокусу. Відповідаючи на нього, голова РГТ Кенет Томлінсон погодився, що „українські програми залишаються важливими для РГТ".

Київське бюро УККА розпочало кампанію серед професійних об'єднань журналістів та інших організацій для того, щоб поінформувати їх про пропоновані скорочення бюджету та передати до РГТ думку громадськости України.

Листи на адресу РГТ вже надійшли від Національної Спілки Журналістів України, журналу „Бористен" та інших організацій, які наголошують, що „Голос Америки" та Радіо „Вільна Европа"/Радіо „Свобода" відіграють дуже важливу ролю в Україні як легкодоступні джерела незалежної, об'єктивної та неупередженої інформації.

УККА також свідчив перед Підкомітетом з питань торгівлі, юстиції, держави та судової системи Комітету асигнування Палати Представників стосовного зменшення бюджету радіостанцій, яке "відбувається в абсолютно невідповідний час".

УККА як членська організація Центрально- та Східньо-Европейської коаліції етнічних представницьких організацій, яка має головне бюро у Вашінгтоні, у листі до сенатора Лугара, голови Комітету міжнародних стосунків Сенату, зазначила: „Припинити европейські програми в цей час невизначености і тероризму – означає створити великі непорозуміння щодо американського народу та його політики, непорозуміння, які можуть мати дуже серйозні наслідки для нашої нації та національної безпеки".

Українські організації Америки і наша громада в цілому є певні, що утримання рівня фінансування радіостанцій в наступні роки допоможе здійснити важливі реформи в Україні, дозволить їй впевнено йти до розвиненого демократичного суспільства, заснованого на засадах ринкової економіки.

Такі результати повною мірою збігаються з інтересами США та дозволять їм отримати стабільного партнера в цьому реґіоні.

Сергій Жнхарев,
УНІС

Завжди українська Союзівка

Впродовж половини віку УНСоюзу перлиною його досягнень була гірська відпочинкова оселя Союзівка. Важко й перелічити усі прояви громадського життя, у яких Союзівка відігравала провідну ролю. На оселі відбувалися зустрічі громади з провідними учасниками визвольної боротьби, а в останнє десятиріччя – з державними діячами України, видатними постатями української спільноти в Америці. Весілля і ювілеї, спортивні змагання і вибори найвродливішої українки, дитячі і навчальні табори, товариські зустрічі – усе це наповнює життя на Союзівці. Чарівна природа багатьом українцям нагадує Карпати, а облаштування будинків, українська кухня, культурні імпрези дозволяють перенестися в уяві на батьківську землю.

Проте останнім часом над оселею нависли фінансові проблеми, викликані об'єктивними труднощами: старше покоління відходить, молодь схиляється до американського життя, новоприбулі не завжди мають можливість для відпочинку, тому відвідання Союзівки зменшується, дохід не покриває витрат на утримання оселі. За таких умов найпростішим виходом було б продати оселю, але з таким рішенням не погодилася Конвенція УНСоюзу, яка утворила комітет з поліпшення фінансового стану і відновлення Союзівки. Почалося здійснення програми, виробленої за участи комітету. Передовсім змінилося керівництво оселі, тривають праці з оновлення будинків і усієї інфраструктури оселі. Але поліпшення фінансового стану вирішальною мірою залежить від громади, від якої очікується не тільки любов, а й відчуття особистої відповідальности за збереження оселі для української громади.

З ініціятиви комітету зі справ Союзівки, підтриманої проводом УНСоюзу, американським українцям запропоновані численні проєкти фінасової підтримки Союзівки, ряд з яких має практичний, а деякі – почесний, символічний характер. В числі останніх – спонзорські дари, за які імена добродіїв будуть збережені для нащадків різними приємними способами.

Водночас Союзівка чекає на працьовитих помічників, одні з яких допоможуть на громадських засадах у приведенні оселі в зразковий стан, інші під час літнього сезону працюватимуть як обслуговуючий персонал.

Проте єдиним шляхом до поліпшення фінансового стану оселі було, є і залишається нарощування масовости її відвідання. Організатори відпочинку на Союзівці мають велику надію на те, що провідники численних українських товариств і громадських об'єднань проводитимуть конференції, наради, зустрічі і вишколи в затишку Союзівки, де жодні зовнішні обставини не зашкодять плідній праці. Ніщо не заважає проведенню тут заходів міжнародного значення. Весілля, звісно, можна влаштувати в будь-якому американському ресторані, але особливої романтичностітаке свято набере у сповненій шуму вікового лісу та гірських потоків оселі. Союзівка пропонує досконалі умови для змагань з тенісу футболу, плавання, кошиківки, відбиванки та інших видів спорту. Дитячі табори сприяють не тільки спілкуванню молодого покоління, а й відчутному оздоровленню дітей. Годі й перелічити усі можливості, які пропонує оселя. Треба лише пам'ятати про них і, починаючи приготування нової імпрези, передовсім запитати себе: а чи не можна провести її на Союзівці?

Наприкінці травня на оселі відбувалося відзначення Дня пам'яти і гості замовили усі покої. Багато гостей очікується також у червні на День батька. Цю позитивну тенденцію треба зберегти і посилити, до чого редакція закликає усіх читачів „Свободи".

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про чесність тут і там

Здається, що ми постійно чуємо і читаємо як у нашій діяспорній пресі, так і в різних доповідях представників України, а ще більше у приватних розмовах, про те, що в суспільному житті України бракує чесности, що там звичайною справою стає ошукування, крадіжки, фальшування та інші негативні явища, пов'язані з нечесною поведінкою. І про це говорять, пишуть у пресі, коментують в телебаченні і по радіо так „свої", як і „чужі".

Скільки то розмов, обурення, емоційних відгуків у пресі викликав нечесний вчинок Павла Лазаренка! Ні, це можна вже навіть назвати не тільки нечесним вчинком, а чимось гіршим, і щойно у недалекому майбутньому, як відбудеться судова розправа, дізнаємося, як до його кричущих порушень закону поставиться американське і українське правосуддя.

Лазаренко – це голосний та загальновідомий випадок – але скільки таких „лазаренків" сьогодні в Україні? Раз-у-раз читаємо про випадки зловживання влади різних державних „чиновників", про те, що тепер в Україні без усіх цих малих і великих зловживань не може ніде обійтися. Тому так багато скарг, що стосуються усіх без вийнятку сфер суспільного життя.

Розуміється, ми усі тим переймаємося, ми, журналісти, про це пишемо (як можемо, бо нечесна гра наших політиків і провідників не бажає оприлюднення). І так постійно про це говориться, пишеться, і маємо загальне відчуття, що українці – це дуже нечесний нарід.

А тим часом подібне діється в усіх країнах, на усіх рівнях влади, в кожній сфері – від політики до торгівлі.

Ось щойно проминув своєрідний „скандал" із нашим колеґою-журналістом Джейсоном Блером, котрий, працюючи в престижній газеті „Нью-Йорк Таймс", вигадував історії, або переписував з інших журналів. Впродовж 5 років праці він видрукував сотні зфальсифікованих репортажів. Якою неприємною ця історія є для такого щоденника, як „Нью-Йорк Таймс", бачимо із вияснень, що ми їх знайшли на чотирьох великих сторінках щоденника. Ця неприємна історія є лише доказом, як широко розпустила свої крила нечесність у всіх ділянках життя. У цьому самому числі „Нью-Йорк Таймсу", де так широко і вичерпно пишуть про свого звільненого вже з праці журналіста, читаємо про скандали фінансові у великих корпораціях, що недавно мали місце. Автор починає свою статтю ствердженням, що треба бути уважним щодо усіх скандалів в Америці. І ось довідуємося про ряд великих фінансових підприємств, які стали об'єктами пильної перевірки у зв'язку з нечесними способами здобування успіхів та тим і грошей, і чекають на суд. А йдеться тут про більйони долярів.

Чи маючи такий приклад у багатій та міцній державі, українські підприємці можуть чесно працювати у бідній Україні, що саме починає розвиватися фінансово? Чи треба плекати чесність, коли найбагатші особи в світі її не дотримуються та їх за це не дуже карають ?

О-КА

Дж. Сорос і курс доляра

ПРАГА. – Джордж Сорос, один з геніїв світової біржової гри, добре відомий у світі не лише з успішної фінансової діяльности, але також з численних допомогових акцій спонзорованого ним Міжнародного фонду „Відродження". Проте в останні роки він все частіше виступає в ролі політичного чинника, який ставить перед собою просто таки надміру претензійні завдання.

Цими днями англійське інформаційне аґентство „Ройтерс" повідомило про новий плян 73-річного мільярдера і філантропа: він хоче посприяти зниженню курсу доляра. В 1992 році Дж. Сорос, спекулюючи британським фунтом стерлінґів, спричинив різке, до 20 відсотків, падіння його курсу, заробивши мільярд долярів. Тепер цю саму стратегію він хоче повторити з американським доляром.

Щоправда, він вже не має тієї влади над фінансовими ринками, яку мав в 1990 році, коли його називали „людиною, котра спричинила банкрутство Банку Англії", але Дж. Сорос певний, що й цього разу плян йому вдасться, оскільки доляр тепер перебуває на рекордно низькому рівні, і навіть саме очікування, що курс впаде, може привести до реального падіння. До того ж, фінансовий фонд Дж. Сороса контролює поважну суму – 11 з половиною мільярдів долярів, тому з його словом все ще рахуються. Коли він недавно сказав, що американський департамент фінансів хоче, щоб курс доляра впав, то це невдовзі й сталося. Небажання уряду підтримати доляр Дж. Сорос вважає помилкою, але він не проти цією помилкою скористатися.

У плянах цього великого прихильника відкритого суспільства – поширення харитативної діяльности на Ірак. Він створює спеціяльну організацію, яка слідкуватиме за тим, в який спосіб США та Велика Британія використовуватимуть іракську нафту, наперед підозріваючи їх у тому, що американці й британці можуть нелеґально привласнювати величезні нафтові родовища цієї країни.

На думку Дж. Сороса, Ірак не повинен повертати борги Садама Гусейна, щоб у майбутньому ніхто не спокушувався і не позичав грошей диктаторам.

Із матеріалу **Марії Щур,**
Радіо „Свобода"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Не судімо інших

Коли я прочитала в „Свободі" від 2 травня статтю О-КИ „Про несподівану хвилю паломників", то серце моє защеміло. Я все з цікавістю перечитувала статті О-КИ, і деколи могла з чимось і не погоджуватися, але такої відкритої неприязні до так званої „четвертої хвилі" я не могла уявити.

Авторка дивується, чому так багато людей з України було на Великодні свята в церкві, тоді як в інші неділі їх не видно. Я теж ходжу до цієї церкви у неділі, і, в основному церква, заповнена саме „четвертою хвилею", а „старожилів" стає, на жаль, все менше.

Низький уклін цим людям, що змогли побудувати церкву, школу та інші установи, але вони змушені були будувати тут, на чужині, „свою маленьку Україну". Чому ж тепер не видно в церкві їхніх дітей і внуків, багато з яких проживають в Нью-Йорку або довкола міста? Вони ж мали можливість виховуватись в релігійному середовищі змалку.

Мені здається, що треба тільки радіти, що так багато людей прийшло до церкви з різних місць. Дехто працює по 7 днів і не від них залежить, що вони не можуть бути на Службі Божі кожної неділі.

Чи можна їх судити за те, що вони, відірвані від своєї родини, працюють тут, тільки б допомогти вижити своїм рідним в Україні. І ці „перелітні птахи" обов'язково повернуться в свої рідні гнізда, а ті, що й залишаться тут, ніколи не будуть докоряти тим людям, які приїжджатимуть з України до Америки через десятки років. Ніхто не їхав би на заробітки по чужих землях, якби була можливість вижити в Україні.

Я дякую Богові за те, що на моєму життєвому шляху в Америці зустрілись між „старожилами" люди з великим, щирим серцем, людяні і вирозумілі, і усю любов до України вони виявляють у всьому. Нехай їх Господь благословить здоров'ям. Будьмо ж добріші і людяніші до інших, бо газета повинна об'єднувати всіх українців.

Оксана Галіпчак,
Нью-Йорк

Не спрощувати Шевченка

Чомусь склалася стійка традиція згадувати відомих українців, принаймні, двічі – в день народження і в день смерти. Але – Тараса Шевченка треба пам'ятати постійно, відкривати для себе і для інших.

Кожна культура, кожен народ створює власні міти в найкращому розумінні слова. Без мітів, без певних переконань, немає нації. Звісно, міт про Т. Шевченка існував завжди. Але як інколи уявляли собі Шевченка? Як про нього розповідали в школах, підручниках, засобах масової інформації? Дещо спрощено. До речі, чимало сучасних дослідників прагне збагнути геній Т. Шевченка, але помилка деяких полягає в тому, що поета не хочуть уявляти реальним.

Останнім часом багато українців намагається глибше пізнати власну історію, культуру, літературу. Ми прагнемо усвідомити себе як націю з усіма атрибутами державности, а це – мова, законодавство, політика, економіка. Тільки люди, які згуртовуються навколо національної ідеї і навколо національних постатей, здатні на поступ в економіці. І таких прикладів в новітній історії людства дуже багато.

Сполучені Штати Америки, скажімо, багатонаціональна країна, але наполегливо створює міт про американський народ. У промовах американських політиків часто звучить звернення саме до американської нації. Поліетнічні американці розуміють важливість і необхідність національної ідеї.

Якщо ми хочемо, щоб нас поважали представники інших народів, інших держав, треба кожному з нас усвідомити, до якої культури, до якої історії, до якої мови ми належимо. Для цього треба багато читати і знати, не можна лінуватися.

Кожна країна дбає про національну безпеку, але й мова, культура – не менш важливі фактори, також ґаранти національної безпеки, національної самобутности й окремішности. Велику ролю у такому процесі відіграють постаті видатних людей. Для нас, українців, – це геній Тараса Шевченка.

Любов Дяченко-Лисенко,
докторант Київського
Національного лінгвістичного
університету

Пожалійте хвору людину

У зв'язку з висловами В. Жириновського про Україну („Свобода, ч. 16) посипалися на сторінках „Свободи" голоси гострої критики й звинувачень на бідну людину, яка наплела цілий мішок хворобливо-фантастичних вигадок, демаскуючи себе в той спосіб як горе-політикана. Бо ж нормальний політик мусить рахуватися з реальними можливостями, а коли й має якісь нечестиві пляни, то тримає язика за зубами й робить приємну міну.

Навіть доморослий політикан не буде говорити того, що набалакав В. Жириновський. А все ж таки він є „бальшая шішка" в російському парляменті. Значить, ті, що його вибирали, думають категоріями його маячень, але вони мудріші від нього й не висловлюються голосно.

Наші люди замість того, щоб співчувати хворій людині і вислати їй краплі валеріяни на заспокоєння нервів, накинулися на хворого В. Жириновського. А де ж тут любов до ближнього?

Олександер Домбровський,
Джамейка, Н. Й.

Подарували передплату „Свободи"

Прошу висилати „Свободу" голові Ради вчителів-пенсіонерів у Миколаєві, Україна. Сестрицтво св. Ольги при УПЦ св. Андрія Первозваного вже передплачує „Свободу" до шкіл в Харкові, Ялті, інвалідам в Кам'янці-Подільському.

Ольга Матула,
Потомак, Меріленд

* * *

Я маю племінницю Надію на Далекому Сході Росії, в селі Краунівці біля Усурійська, якій хочу подарувати передплату на „Свободу". Прошу редакцію допомогти мені у цьому.

Іван Гуща,
Трентон, Н.Дж

Від редакції:
Щиро дякуємо нашим читачам за добрий намір і увагу до „Свободи", а принагідно нагадуємо, що скінчился передплата тижневика для музею „Кобзаря" у Черкасах, в якому зібрані усі Шевченкові видання, а також для Товариства інвалідів „Надія" у Чорткові, Тернопільської области. Будемо вдячні, якщо хтось з читачів подарує передплату на ці адреси.

Яку пісню співали у таборі?

Я ніколи не сподівався, що ви зробите мені таку прикрість. Якщо вам не до вподоби якийсь лист-допис, раджу не подавайте і не згадуйте його цілком, але і не перекручуйте, вставляючи вами видумані слова.

По-перше, в листі не було зазначено, що співали на мотив радянської пісні „Широка страна моя родная". По-друге, я ніде не був по таборах „Ді-Пі", окрім як в Ґановері. Німці мене привезли до Ґановера в 1943 році. Як я можу знати, що співали поодинокі мешканці в інших таборах „Ді-Пі"? По-третє, я мав на меті той лист як гумореску, а ви зробили з його чудасію, записали мене і тих військовополонених в категорію русофілів.

Олександер Багнівський,
Елкгарт, Індіяна

Від редакції:
В огляді редакційної пошти (ч. 19) було вміщено згадку про лист Олександра Багнівського, який пригадав, що колишні совєтські військовополонені співали у таборі пісню „Широка Німеччина родная, скільки в ній verboten не стоїть, но „ді-пі" шагає як хазяїн, поміж двох об'єднаних зон". Ми додали в огляді, що їм за взірець послужила популярна радянська пісня „Широка страна моя родная", що не було в листі О. Багнівського. Ми подали інформацію про радянську пісню, щоб пояснити походження пісні, згаданої в огляді.

Уточнення

У вміщеному 9 травня в „Свободі" (ч. 19) звіті про 52-гі збори Чикаґської кредитової кооперативи „Самопоміч" в одному з двох випадків вживання абревіятури „ЦУКА" сталася помилка. Треба читати: Централя українських кооператив Америки. – **Ред.**

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Очікується цікавий День Батька

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – На Союзівці підготовляється повний цікавих імпрез День Батька, що відбудеться в неділю, 15 червня. У його програмі, поруч зі традиційною у неділю Службою Божою о год. 10-ій ранку та святочним полуденком о год. 1-ій полудня, найцікавішою подією буде концерт о год. 3-ій по пол.

У його програмі виступить оперовий співак Олег Чмир, танцювальний ансамбль „Зорепад" під проводом Роми Прийми- Богачевської, танцювальна група школи св. Тройці під проводом Елени і Андрія Оприсків і „Генерації" родини Шепків, із виступом матері Гані, доні Галини і внучок Роксоляни і Зої. Програму вестиме директор музикальної радіопрограми і телевізійний коментатор Ліда Кульбіда.

Програма цікавого концерту як і гарний день перебування на нашій Союзівці варті, щоб туди поїхати. З цього приводу Окружні комітети відділів УНСоюзу Північного Нью-Джерзі і Нью-Йорку організовують поїздку автобусами на Союзівку. Від'їзди автобусів – з Елізабет, Парсипані, Пасейку і Нью-Йорку. Використайте День Батька, щоб з всією родиною вшанувати всіх наших батьків. Зацікавлених поїздкою в автобусах (20 дол. від особи) просимо завчасу зголошуватися до Володимира Гончарика (УНС): (973) 292-9800, дод, 3041, Ольги Оседредчук, Елизабет – (908) 276-6228, і Василя Марущака, Пассейк – (973) 546-6787. У Нью-Йорку зголошення приймає Оксана Лопатинська, тел.: (212) 777-1336.

З'їзд сеньйорів УНСоюзу

КЕРГОНКСОН, Н.Й. – Ще раз нагадуємо, що 29-ий з'їзд Товариства сеньйорів УНСоюзу відбудеться на Союзівці 8–13 червня 2003 року. Багата програма запевнить учасникам приємне перебування. У вечірній програмі будуть виступати молода письменниця Ірина Забитко і відомий актор Ростислав Василенко. Обіцяємо гарну програму і приємне товариство.

Рівночасно повідомляємо, що місцевий 95-ий відділ Союзу Українок Америки організує в тому ж часі, 11 червня, прогулянку автобусом до касина в Могікен Сан, Кон., в ціні 35 дол. від особи. Хто бажає скористатися цією нагодою, може звертатися по інформації до Марії Кейд на тел.: (845) 626-7724. Чекаємо вас на з'їзді!

Р. Барановський

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу БЕРЕЗЕНЬ 2003 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 2/2003	6,154	12,667	2,810	21,631
Неактивні члени 2/2003	7,619	16,301	0	23,920
Всі члени 2/2003	13,773	28,968	2,810	45,551
Активне членство				
Приріст у 3/2003				
Нові члени	5	13	0	18
Нові УЛ	1	0	0	1
Прийняті наново	13	6	1	20
Разом	**19**	**19**	**1**	**39**
Убуток 3/2003				
Померли	1	40	0	41
Вибрали гроші	3	16	0	19
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	14	15	0	29
Виплатили вповні вкладки забезпечення	7	21	0	28
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	13	17	0	30
Вигасло забезпечення (активні)	10	14	18	42
Кінчилось забезпечення	1	3	6	10
Разом	**49**	**126**	**24**	**199**
Всі активні члени 3/2003	6,124	12,560	2,787	21,471
Неактивне членство				
Приріст у 3/2003				
Виплачене забезпечення	7	21	0	28
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	13	17	0	30
Разом	**20**	**38**	**0**	**58**
Убуток у 3/2003				
* Померли	2	30	0	32
* Вибрали готівку	6	11	0	17
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	2	4	0	6
Повернені в активні	13	6	0	19
Вигасло забезпечення (неактикні)	4	4	0	8
Разом	**27**	**55**	**0**	**82**
Всі неактивні члени 3/2003	7,612	16,284	0	23,896
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 2/2003	**13,736**	**28,844**	**2,787**	**45,367**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

Предсідник

СТЕФАН КАЧАРАЙ
2200 Route 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

Перший Заступник предсідника

МАРТА ЛИСКО
1404 Roundhouse Lane, Apt. 311
Alexandria, VA 22314

Другий Заступник предсідника

ЕВГЕН ІВАНЦІВ
P. O. Box 5748
6138 N. 12th Street
Arlington, VA 22205-0748

Директор на Канаду

АЛЬБЕРТ КАЧКОВСЬКИЙ
126 Simon Fraser Crescent
Saskatoon, Saskatchewan S7H 3T1 CDA

Головний Секретар

ХРИСТИНА Е. КОЗАК
2200 Route 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

Касир

РОМА ЛІСОВИЧ
2200 Route 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

ЗЕНОН ГОЛУБЕЦЬ
5566 Pearl Road
Parma, OH 44129-2541

ЯРОСЛАВ ЗАВІЙСЬКИЙ
11 Bradley Road
Clark, NJ 07006

ОЛЕКСАНДЕР СЕРАФИН
2565 Timberwyck Trail
Troy, MI 48098

РАДНІ

ЄВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
25 Jason Court
Matawan, NJ 07747-3510

ОСИП ГАВРИЛЮК
79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442

СТЕПАН ГАВРИШ
155 Erdenheim Road
Erdenheim, PA 19038

ВАСИЛЬ ЛУЧКІВ
49 Windmill Lane
New City, NY 10956

МИРОН ПИЛИПЯК
P.O.Box 59313
3000 S.E. Royal Hills Drive – No. 29G
Renton, WA 98058-2313

ВАРКА БАЧИНСЬКА
101 E. 16th Street
New York, NY 10003

ВАСИЛЬ ЛІЩИНЕЦЬКИЙ
4257 Dentzler Road
Parma, OH 44134

ПАВЛО ПРІНКО
1245 Rhawn Street
Philadelphia, PA 19111

АНДРІЙ СКИБА
4575 N. Nagle Avenue
Harwood Heights, IL 60706

МИХАЙЛО КУРОПАСЬ
313 West Street
Sycamore, IL 60178

МИРОН ҐРОХ
16 Kevin Drive
Founthill, Ontario, L0S 1E4 CDA

ПОЧЕСНІ ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

АННА ЧОПЕК
678 44th Street
Los Alamos, NM 87544

МИРОН КУРОПАСЬ
107 Ilehamwood Drive
DeKalb, IL 60115

Владика СТЕПАН БІЛАК
1750 Jefferson Street, Apt. 301
Hollywood, FL 33020

ЙОСИП ЛИСОГІР
Gables at Lake Mary
3655 West Lake Mary Blvd
Lake Mary, FL 32746

ВАСИЛЬ ДІДЮК
30 Allenhurst Drive, Apt. 402
Islington, ON M9A 4Y8, CDA

ТАРАС ШМАҐАЛА ст.
10976 Tanager Trail
Brecksville, OH 44141

ГЕЛЕН ОЛЕК СКАТТ
7644 W. Rosedale Avenue
Chicago, IL 60631

АНАТОЛІЙ ДОРОШЕНКО
39446 Edgewater Drive
Northville, MI 48167

ВАСИЛЬ ПАСТУШОК
5 Park Ave.
Swarthmore, PA 19081

ТЕКЛЯ МОРОЗ
345 36th Avenue
Lachine, Quebec H8T 2A5, CDA

Віктор...

(Закінчення зі стор. 1)

Копс, державний секретар у справах багатокультурности та жінок Джін Августин, член міської ради Торонто Гльорія Ліндсей-Любі, сенатор Рейнел Андрейчук та інші відзначали величезний вклад української громади у життя канадської спільноти, згадуючи десятки імен славних представників українського народу, які стали гідними синами Канади, працюючи на її благо, водночас постійно пам'ятаючи про своє українське походження.

Провідника „Нашої України" привітали президент Конгресу українців Канади Євген Чолій, голова Торонтського відділу КУК Маркіян Швець, президент Світової Федерації Українських Жіночих Організацій Марія Шкамбара, генеральний секретар Світового Конгресу Українців Віктор Педенко, голова Оргкомітету візити Теодосій Волошин.

Представляючи 16 травня на бенкеті головного доповідача, дорогого гостя української громади, М. Швець зупинився на найважливіших моментах біографії Віктора Ющенка – перебування на посаді голови Національного банку України та на посаді прем'єр-міністра України.

„Я багато років йшов до сьогоднішньої зустрічі, - сказав В. Ющенко, розпочинаючи свій виступ, - і хотів би передати особливі почуття, які є у мене зокрема і мого покоління взагалі щодо української діаспори в Канаді. І я знаю, чому ви прийшли нині сюди, - не тому, що тут подавали гарну вечерю, а тому, що у кожного з вас щось пече з лівої сторони, там, де є серце, коли мова заходить про Україну. Це наша спільна турбота і біль – Україна".

Віктор Ющенко зупинився на політичній ситуації в Україні, зауваживши, що найбільшою українською проблемою є влада - влада непрофесійна, не зацікавлена у міцній демократичній державі, політичній системі, яка б захищала інтереси людини. Дуже прикро чути, перебуваючи в Европі чи Америці, коли мова заходить про Україну, що чи не єдиним словом, яке характеризує Україну, є слово корупція. За одинадцять років в Україні змінилося одинадцять урядів, - це більше, ніж в Італії. В Україні існує 125 політичних партій. Головне завдання влади – не допустити консолідації демократичних сил. Особливо це відчувається сьогодні, коли починається передвиборна президентська кампанія. Віктор Ющенко подякував за обіцянку Канади надати допомогу у вишколі спостерігачів на виборах, підкресливши, що потрібно спостерігати не лише за днем виборів, а за всім виборчим процесом.

Однією з тез виступу Віктора Ющенка став Голодомор в Україні у 1932-1933 роках. Він зауважив, що й дотепер цей голокост українського народу, під час якого загинуло близько десяти мільйонів людей, ще не посів свого місця в історії України. За роки своєї незалежности держава не поставила навіть пам'ятника в Києві, а квіти покладаються до знака, на місці якого має стояти цей пам'ятник. Він закликав українську громаду Торонто підтримати будівництво пам'ятних знаків жертвам Голодомору в Україні.

Як і пообіцяв на початку, Віктор Ющенко закінчив свою доповідь на оптимістичній ноті. Він подякував усім поколінням української діаспори за внесок, який вони зробили і роблять в розбудову Української держави, і пообіцяв, що він зокрема і очолюваний ним бльок „Наша Україна" зроблять усе можливе, щоб Україна утвердилася як заможна демократична держава.

Віктора Ющенка вітають хлібом-сіллюна бенкеті у готелі „Royal York" у Торонто Фото: Іван Корець

Заступник голови Торонтського відділу КУК Теодосій Волошин вручив Вікторові Ющенку на згадку про перебування в Торонто старовинну карту, на якій вперше Україну зазначено як державу. Присутні подякували провідникові „Нашої України" тривалими, гучними оплесками.

Наступного дня, в суботу, 17 травня, Віктор Ющенко побував на українському Блурі. Він відвідав ряд українських підприємств та організацій – Пласт, Українську кредитову спілку, кредитові спілки „Союз" та „Будучність", Українську Суспільну службу, крамницю „West Arka" та інші. І скрізь провідникові „Нашої України" бажали успіхів у президентських виборах і плідної праці на благо України.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Щедрі дари АТЗУК

ЕДМОНТОН. – Альбертське товариство збереження української культури (АТЗУК) було зареєстроване в січні 1980 року. За 22 роки свого існування воно зібрало і роздало на різні цілі понад 1.8 млн. долярів. Членами його в основі є невеличка група членів Пласту і НТШ. Найбільше праці мають члени управи, бо їм треба не лише листуватися з різними організаціями, проводити касино – найбільше джерело приходів, збирати датки на похоронах, керувати зборами дирекції, але й тримати зв'язок з різними урядовими інстанціями. Крім голови управи, в ній активно працюють Оля Саварин, Дарія Басараб-Роланд. До дирекції входять Мирон Базюк, Мирон Стефанів, Люба Бойко-Бел, Віра Кунда, Софія Скрипник, Михайло Саварин, Іван Стадник, Юрій Котович, Бенедикт Блавацький, Олег Ільницький і Дмитро Тодосійчук.

АТЗУК виділяє допомогу на різні харитативні наукові, суспільні і культурні цілі. У 2001 році було виділено значні суми потерпілим від летунської катастрофи на Львівщині, Товариству приятелів українського села на пам'ятник інтернованим українцям під час Першої світової війни, на фільм про Норильське повстання, хорові парафії св. Юрія, на „Рідну школу" тієї ж парафії, Фундації „Міленіюм України", через Факультет медицини і дентистики при Альбертському університеті (АУ), на проєкт д-ра І. Ґаука „Освіта", Українській фундації сприяння коледжам, через фундацію „Канада–Україна" на НаУКМА, Фундації СКУ, Централі КУК у Вінніпезі, Українській канадській фундації ім. Т. Шевченка, Пластовій станиці Едмонтону, музеєві при катедрі св. Йосафата, Інститутові св. Івана, Українському канадському архіву-музеєві Альберти, на комп'ютери для шкіл України (д-р В. Іваницький), Українській католицькій освітній фундації, хорові „Дніпро", на українську мову в АУ, КІУСові на АУ, КФУС, Приятелям центру українського фолкльору на АУ, курсам українознавства ім. І. Франка, через катедру св. Йосафата на катедру УГК в Києві, на пресовий фонд газетам, через Канадську фундацію дітей Чорнобиля „Приятелям дітей", через Сестер-служебниць ПДМ на сиріт у Львові.

Дослідження виявили, що мешканці Альберти є найщедрішими порівняно з іншими провінціями Канади. На кожного з них річно припадало у 2001 році 779 долярів пожертв, тоді як в середньому у Канаді – 472 дол. Навіть численні урядові формальності не відстрашують „добровольців", для яких проводяться курси і семінари. Це переважно люди старші, ідейні, які бачать колосальні потреби ближніх і прагнуть чинити добро.

Петро Саварин

В Клівленді відкрито Почесне консульство України

ВАШІНҐТОН. – Посол України в США Константин Грищенко у п'ятницю, 23 травня, урочисто відкрив Почесне консульство України для штатів Огайо та Кентакі. Його адреса: 5566 Pearl Road, Parma, Ohio. У цій північно-східній частині штату в околиці Клівленду-Парми проживає 30,000 українців.

На згаданій урочистості Посол України представив новопризначеного почесного консула Андрія Футея та ознайомив його з працею і обов'язками. Під час урочистої церемонії відбулось підняття Державного прапора України та відкриття щиту Почесного консульства України у Клівленді. У церемонії взяли участь чисельні представники української громади, законодавчої Асамблеї штату, підприємницьких кіл тощо.

А. Футей – уродженець Клівленду, тепер є президентом дорадчої фірми „Andrew J. Futey & Associates". Від 1991року до 1998 року був в управі колишнього губернатора Огайо Джорджа В. Войновіча, де з 1995 до 1998 виконував обов'язки асистента, відповідального за окремі департаменти, керівника персоналу, рад і комісій. У листопаді 1998 року А. Футей був призначений членом Лотерійної комісії штату Огайо, де залишився й досі. А. Футей є випускником середньої школи св. Ігнатія в Клівленді, має ступінь бакалавра з ділянки „Business Administration" в Університеті ім. Джорджа Вашінґтона. Він активний член української громади в Клівленді, член Спілки Української Молоді, член ради Українського музею-архіву та заступник президента Українсько-американського спортового клюбу.

Посольство України в США

Свято жінки-героїні

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Кожного року ранньою весною жіночі організації вшановують пам'ять Жінок-героїнь, що поставили ідеали свободи, правди і добра вище від власного життя і власної долі. Цим разом, 30 березня, відповідальність за проведення програми випала на Осередок православного сестрицтва св. Ольги при церкві Святої Покрови. Ведучою програми була Параскева Праско.

Відкрила програму піднесена молитва „Отче наш", яку урочисто і натхненно-переконливо заспівала Лідія Бичкова (з сестрицтва православної церкви св. Володимира в Нью-Йорку), з фортепіяновим супроводом Лесі Пенкальської. Мистецький духовний твір І. Соневицького створив надзвичайно зворушливе враження.

Громадська діячка і знавець руху Опору в Україні, колишня дисидентка Надія Світлична виголосила доповідь „Жінки в русі шістдесятників", почавши її історичною фразою: „Хто проти переслідувань з боку влади – встаньте!", яка пролунала безстрашним викликом владі в театральній залі Києва. Тоді однією з перших встала Михайлина Коцюбинська, друкованого слова якої цензура не допускала впродовж 17 років, так само, як і слова речника філософського підґрунтя руху Опору, видатної поетеси сучасности Ліни Костенко. Наче з родинного кола виринали в доповіді Надії Світличної постаті жінок із руху Опору – Алли Горської, Ніни Караванської, Ірини Стасів-Калинець, Н. Суровцевої, юної поетки Ірини Жиленко й інших. У своєму слові прелеґентка спом'янула великі імена борців за мову, замучених Василя Стуса і Валерія Марченка; з болем і ніжністю згадала свого брата Івана Світличного, замученого тюрмами, і його янгольської доброти і стійкости дружину Леоніду, після похорону якої Н. Світлична саме повернулася з Києва. Н. Світлична також віддала шану Славі Стецько, на великолюднім похороні якої була присутня. Надзвичайно змістовна доповідь викликала глибоку вдячність слухачів, про що свідчили довгі оплески.

Нотою патріотичних почувань пролунали старовинні галицькі пісні „Рідна мова" і „На чужині загибаю" поетів-музиків братів Із. і С. Воробкевичів, які виконала чудовим драматичним сопрано Лідія Бичкова. „Лебідь" К. Сен-Санса, „Рушничок" П. Майбороди заграв студент на скрипці Олександер Томенко (супровід – Н. Такашіма), відтак поезію Ірини Стасів-Калинець, Атени Пашко, Ірини Сеник, Василя Стуса і Ліни Костенко в інтервалах імпрези представляла слухачам Параскева Праско.

Пісні „Журавка", „Ой вербиченько" і „На калині" заспівала бандуристка Галина Боднар. Юна скрипалька Софійка Праско дуже добре виконала Медитації з опери „Таїс" Ж. Масне, а в скрипальному дуеті з О. Томенко чудово прозвучали „Едельвейс" Айхберга та „Концерт для дітей" Вольфарта. Лідія Бичкова виконала народну пісню „Сирота" і романс М. Лопатинського „Хмари" на слова М. Вороного.

Тема Жінки-героїні – це завжди і тема матері, неньки-України, що ніколи не залишає свою рідну дитину напризволяще. Популярна пісня В. Вірменича „Чорнобривці" була фінальною точкою мистецької програми у неперевершеному виконанні Лідії Бичкової.

Вдалу культурно-мистецьку імпрезу, що відбулась в Українському Культурному Центрі Філядельфії, закрила Параскева Праско, яка пригадала присутнім, що ми живемо в той час, коли наші мрії щодо українського суспільства ще не здійснилися, тому наша праця для України і патріотичного жіноцтва ще не завершена...

Д-р Наталія Іщук-Пазуняк,
заступник голови
Українського Золотого Хреста

Чи справді Україна є між Европою і Америкою?

Сергій Головатий і Христина Мельник, активістка громади Нью-Гейвену.

НЬЮ-ЙОРК. – „Україна між Европою і Америкою“, – хоча так було зформульована тема для доповіді 10 травня Сергія Головатого, депутата Верховної Ради України і колишнього міністра юстиції України, наш гість поставив проблему в дещо іншому світлі, виходячи з того що, на його думку, назва доповіді повинна була бути „Україна між Заходом і Сходом“. Доповідач, який цього року перебуває як стипендіят Фулбрайта у правничій школі Єйльського університету в Нью-Гейвені, Кон., вияснив у вступі, що оце вперше виступає на запрошення НТШ А та в його приміщенні – заохочений своїм другом проф. Тарасом Гунчаком. Проф. Гунчак і представив тепло доповідача присутнім, що вщерть виповнили залю.

Відразу на початку прелеґент остеріг, що буде говорити те, що думає, навіть якщо це виявиться не всім слухачам до вподоби – тобто подання теми доповіді в іншому контексті. Відповідно до теми, доповідач розглянув взаємини між Україною та Европою та ствердив, що стратегічно Україна прямує цілий час до Росії, хоча в Україні ніколи не було цілеспрямованої політики. Розглядаючи проблему, куди Україна повинна орієнтуватися, доповідач зробив порівняння Америки з Европою, зокрема з огляду на сучасні події та ставлення до них саме Америки. На його думку, Америка тепер, під владою Дж. Буша, дозволяє собі повчати усіх і немов вирішила виключити себе із того правопорядку, який сама створила.

На думку С. Головатого, є великі сумніви відносно чистоти правопорядку, який саме Америка підриває. Отож виникає проблема подвійної моралі і непослідовности в політиці саме у сучасній Америці. Тому Україна, яка прийняла цей правопорядок, відстороняється від політики Америки, і радше прихиляється до Европи, якої правопорядок є по суті близький Україні. При цьому саме Европа контролює питання України, як стратегічно багатостороння. Однак і Европа, і Америка хотіли б бачити Україну, яка розвивається стратегічно і на ґрунті справжнього демократичного порядку.

На думку доповідача, так в Европі, як і в США, бажали б, щоб Україна далі перебувала на полі гри з іншими державами, і він уважає, що Україна мусить залишитися повноцінним, а не другорядним гравцем. І тут С. Головатий ставить питання, з ким Україна залишиться: зі західніми державами чи зі східніми, як Білорусь, Росія, Казахстан? Можна тут ставити також питання, що і хто дасть українській людині якнайбільше, тому що сьогодні людина в Україні є незахищена.

Тут ще є проблема, як витягнути Україну з евроазійського комплексу. Отже, питання – чи ми є українцями-европейцями, чи залишимося „варварами“? Які настрої у нашого населення, сьогодні найкраще вказує останнє соціологічне опитування в Україні. 34 відсотки населення ствердило, що бажає тісних стосунків з Росією, 26 відсотків – з Европою, і лише 2 і 1.2 відсотка – з Америкою. Підсумовуючи ці не дуже оптимістичні міркування прелеґента, проф. Т. Гунчак підкреслив, що ціла гама проблем, що їх висунув доповідач, потребує ще глибокої аналізи.

С. Головатий відповідав на усі поставлені йому запитання та дякував за цю можливість висловити відверто свої думки.

О. Кузьмович

Оселя „Діброва“ готова до літа

17 травня члени Дітройтської Округи УНСоюзу та оселі „Діброва“ провели День „Діброви“, під час якого підготували оселю до літнього сезону. На фото: учасники громадської праці на оселі. **О. Северин**

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФУНДАЦІЯ ОСТРОЗЬКОЇ АКАДЕМІЇ ОСЯГНУЛА $116,000

Завдяки численним даткам поодиноких осіб в США у 2001 і 2002 роках на Острозьку академію, що принесли 90,000 дол., фонд УНФ перевищив суму 116,000 дол.

Національний університет „Острозька академія" – це півприватна вища навчальна установа в Україні, яка від часу свого відродження вже здобула ряд нагород. На чолі з ректором Ігорем Пасічником вона стала „Українським Оксфордом".

Острозьку академію створено в 1576 році, точно 200 років після того, як проголошено незалежність США. Її засновником був князь Констянтин Острозький, одна із найбагатших осіб Европи цього часу і опікун українського відродження XVI сторіччя. „Острозька Біблія" – перше слов'янське видання Старого і Нового завіту була видана в Острозі у 1580 році.

Острозька академія довгі роки не діяла через воєнні події і чужу займанщину в Україні. Після проголошення незалежности України в 1994 році академію знову відкрито.

Список жертводавців, які відгукнулися на потреби академії, підготовили Леся і Мирон Куропасі, які були ініціяторами збірки на академію та її ведуть. До збірки грошей увійшли дотації на окремі стипендійні фонди і спеціяльні проєкти, котрі заснував університет. Особи, що бажають зложити свої датки на академію, можуть вислати чек, написавши його на Фонд Ukrainian National Foundation (Ostroh Fund) і висилати на адресу Мирона Куропася: Mr. Myron B. Kuropas, 107 Llehamwood Drive DeKalb, IL 60115-1856 чи mbkuropas@compuserve.com. Усі датки є звільнені від податку.

OSTROH FUND 2001

$2,500.00
United Ukrainian Organizations of Cleveland

$1,350.00
Dr. Leonidas Mostowych

$1,400.00
Ukrainian National Women's League of America, Branch 29 (Chicago)

$1,200.00
Leonard and Helena Mazur

$1,000.00
Lubomyr and Anna Wynar
Dana Dykyj, in memory of Jaroslav Dykyj
Selfreliance Ukrainian American Federal Credit Union (Chicago)
Dr. Zenon and Nadia Matkiwsky
Wiacheslaw W. Wyshnewsky
Nicholas and Dioniza Nenadkevich

$550.00
Dr. Wolodymyr Rybak

$500.00
Dr. Alexander and Daria Jakubowycz
Bohdan R. Nehaniv
Ukrainian American Justice Committee
Dr. Bohdan and Bohdana Chudio
Rostyslav Kuzmych

$300.00
George Mycak
Helen Pryma
Alex and Irene Mychaluk
Alexander List
Natalia Danylenko

$250.00
Taras and Katherine Szmagala
Taras Szmagala Jr.
Dr. Bohdan and Bohdanna Vitvitsky
Mykola and Oksana Yaremko

$200.00
Wasyl Liscynesky
Nestor and Anisa Shust
Dr. Orest and Bohdana Horodysky
Jurij and Taisa Rozhin
Alla and George Cherney
Andrew Kurylko

$150.00
Areta S. Pawlynsky
Myron and Daria Jarosewycz
Leonid Caryk
Mr. and Mrs. John Sawchyn
Hryhorij and Lida Bilous

$100.00
George and Daria Kulchytsky
Demetrius Pawlyszyn
Semen and Maria Krislatyj
Stefania Balahutrak
Dionisyj W. Demianczuk
Adrian and Marta Halarewicz
Volodymyr and Lydia Bazarko
Jeremy and Christine Rakowsky
Dr. Ihor and Areta Zachary
George and Myra Oryshkewych
Osyp Terkala
Rosemary Dyell
Mykola and Nadia Lawrin
Daria Nina Shlega
Ivan Halich
Myron and Sofia Skorupa
George and Romana Figacz
Wsewolod Hnatczuk
Stephen and Sophia Hazen
Ernest and Nadia Stratelak
Irene and Stephen Zdan
Myron and Lesia Kuropas
Marta Farion
Boris and Irene Antonovych
Olga and George Diachenko
Julia Kokorudz
Theodora Turula
Osyp and Zena Lytwynyshyn
Roma and Andrew Hadzewycz
Oksana M. Bauer
Lesia Brudner
Taras and Lubow Shegedyn
Zirka Voronka
Ihor G. Rakowsky
Nicholas Hordynsky
Leonid Pidstryhach
Dr. Terebus Kmeta
Myroslaw and Luba Prokop
Tatiana Doberczak
Mykola Haliv
Olha Kekish
Andrew and Bronia Antoniuk
Ukrainian Congress Committee of America, Wauwatosa, Wis.
Walter and Maria Pyskir
James and Larisa Gehred
John and Helen Pryma
Tamara Sydoriak
John Teleshefsky
Col. Stephen D. Olynyk
Leonid Caryk
Mr. and Mrs. John Sawchuk
Hryhorij and Lida Bilous

$80.00
Martha Wiegand

$75.00
Oleh and Joanna Karawan

$55.00
A.T. and S.M. Pihut

$50.00
Teresa Sliwka
Nina Parhomenko
Walter and Vera Tun
Stephen and Alexandra Kuropas
Ulana M. Baransky
Maria Baransky
Julian Chornij
Orest Deychakiwsky
Irene Zabytko
Maria Sajkewycz Kodelsky
Orest Horodysky
Larissa Dijak
Dr. Natalia Pazuniak

$30.00
Helen Norka

$25.00
Bohdan Kotys

$20.00
Mykola Jarko
Petro Hrycak

TOTAL for 2001 – $26,130.00

OSTROH FUND 2002

$30,000.00
Ukrainian National Home, Lorain, Ohio

$3,500.00
Nicholas and Dioniza Nenadkevich.
United Association of Supporters of the Ukrainian National Republic in the USA
The Heritage Foundation of 1st Security Federal Savings Bank

$2,200.00
Marta Pereyma

$1,900.00
Myron and Lesia Kuropas

$1,500.00
Leonidas and Oksana Mostowycz

$1,200.00
Vira and Bohdan Bodnaruk

$1,100.00
Alexander and Irene Mychaluk

$1,000.00
Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union of Philadelphia Ukrainian
Selfreliance Ukrainian American Federal Credit Union of Chicago
Alexander and Maria Krychyk
Natalia Danylenko
Association of American Youth of Ukrainian Descent (ODUM), Minneapolis
Lubomyr and Anna Wynar
Katherine and Rostyslaw Dowbenko
Walter and Katherine Boykowycz
Ivan and Natalia Danylenko
Coordinating Committee to Aid Ukraine
Marion Bartoszyj
Ihor and Helen Pryma

$500.00
Peter Karkos
The Schwab Fund for Charitable Giving (through John Z. Doroschak)
Michael Komichak
Ukrainian Congress Committee of America Milwaukee

$300.00
Vladimir and Hellena Shyprykevich
Dr. Anatol and Daria Lysyj

$250.00
Raymond and Jaroslawa Komichak
Taras Szmagala Jr.
Petro Hursky
Natalie Sluzar

$200.00
Leonid Pidstryhach
Michael and Nadia Karkoc
Daria N. Kuzyk
Vira N. Sendzik
Olha Dubyk
Daria Bylow
Committee to Aid Ukraine
Myron and Daria Jarosewych

$100.00
Daria Bylow
Michael S. Humnicky
Walter Storozynsky
Valentina Kuzmycz
Eugene and Anisja Gill
Lesya Irka and Pravin Parekh
Dr. and Mrs. Michael Kozak
Ludmilla and Walter Anastazievsky
John Sydorenko
Quick Star Construction
Lubomyra and Jerry Ostapiuk
Maria Umenov
Dr. Tatiana Khyshakevych
Nikolay and Galina Megits
Maria Pundyk
Olga Manesterski
Osyp Polotajko
Lubomyr and Bulent Yoldas
Oksana I. Wolchuk
Vera Klisch
Walter and Maria Pyskir
John and Nadia Sawchuk
Valentine and Evdokia Limonczenko
Eustachiy and Zenon Derzko
Natalia X. Korytnyk
Wolodymyr and Maria Wowk
Ihor Vitkovitsky
Stefan Maksymjuk
Basil Nakonechny
Wolodar and Martha Lysko

$75.00
Wasyl and Josephine Soroka

$50.00
Julian and Hanna Chornij
Kathrine Ann Drusch
Walter Anastas
Katherine and Markian Hutzal
Oleh and Maria Gregoret
Olga Ostapchuk
Boris and Sonia Myroniuk
Halyna Myroniuk
Lucy Karkoc
Fr. Evhen and Daria Kumka
Antin and Maria Semeniuk
Natalia Danylenko
Maria Sajkewycz Kodelsky
Oleh Sklepkovych
Gregory and Marilyn Mursky
Louis D. Bass

$40.00
Eugene and Tetiana Brynowsky
Petro Kmit
Marie Pew

$30.00
Christopher Gordon

$25.00
Areta and Victor Nadozirny
Wolodymyra Tarasczuk
Dr. John and Nadia Doroschak
Daria Bushchak
Myroslaw and Maria Stec
Wasyl and Janina Kmit
Maria Luciw
Eufrozyna and Peter Ostapchuk
Myron Kramarczuk
Lubomyr Miz
Anatoly Prehar
Helen J. Tataryn
Gilbert Tostevin

$20.00
Halyna Riabokin
Michael and Maria Jula
Eugene Chowhan

$15.00
Dorothy Pappin Forsythe
Linda Oleksa

$10.00
Susan M. Otterness
Lois A. Roos
Mary C. Rice

$5.00
Doris Porter

TOTAL for 2002 – $63,075.00

Цікавий виступ мовознавця

ТОРОНТО, Канада. – Нещодавно у Торонтській ґалерії Канадсько-Української мистецької фундації відбулася остання із запляннованих Науковим Товариством ім. Т. Шевченка в Канаді цього року публічна лекція на тему „Українській мові – український правопис". Цього разу рекордну кількість слухачів зібрав доктор філологічних наук, професор Київського університету ім. Тараса Шевченка Олександер Пономарів.

Відомого українського мовознавця коротко представив громаді д-р Марко Стех. Більша частина наукового життя лінґвіста пов'язана із Київським університетом, який він закінчив 1961 року і тепер очолює одну із українознавчих катедр філологічного факультету. Автор цілої низки монографій і підручників з різних проблем культури та історії української мови, член Національної правописної комісії, член Спілки письменників і Спілки журналістів України, лавреат нагороди ім. Івана Франка 2002 року - ось далеко не повна візитна карточка цього науковця.

На початку лекції мовознавець дуже стисло проаналізував чотири періоди українського правописання, підкресливши, що перший бере початок в XI столітті і в'яжеться з іменами Кирила і Методія - відомих зачинателів слов'янської писемности. На другий період – а це XYI –початок XVII століття - суттєво впливали писемні традиції церковної літератури. Найвідомішими постатями третього періоду були Мелетій Смотрицький, автор знаної граматики 1619 року, і Памво Беринда – укладач чи не найстаршого в українській лексикографії словника. Четвертий період розпочався у XIX столітті і триває дотепер. Власне він є найдраматичніший в історії української ортографії.

У різний час багато зробили для подальшого формування українського правопису, його мовознавчого та політичного захисту і розбудови відомий словникар і письменник Борис Грінченко, глибокий мовознавець, культуролог і міністер освіти Української Народної Республіки Іван Огієнко (він же митрополит Іларіон), поети і громадські діячі Павло Тичина і Максим Рильський, а також Іван Дзюба, Володимир Самійленко, Михайло Жовтобрюх і ін.

О. Пономарів наголосив, що у 20-их роках багато українських інтеліґентів повірили більшовицьким гаслам про можливість незалежного самовизначення республік, у тому числі України. 1929 року був затверджений Український (Харківський) правопис, що його упорядкував Олекса Синявський.

Цей „закон правильного писання" затвердили Академія Наук України, Наукове Товариство ім. Т.Шевченка і Державна Правописна комісія. О.Пономарів назвав цей правопис „компромісним" і пояснив чому; між науковцями різних реґіонів України були неоднакові погляди, а навіть протистояння, але завдяки зусиллям Миколи Скрипника їх вдалося подолати. 1930 року побачив світ правописний словник Г.Голоскевича, яким українська діяспора керується й дотепер.

Розвиток україністики, однак, був дуже короткочасний. Усі українські партійні та громадські діячі, науковці (і не лише філологи) були жорстоко покарані. Вони надто пізно збагнули, наскільки цинічно-брехливою була більшовицька пропаганда. Деякі пішли із життя самі, як от Микола Скрипник, Микола Хвильовий та ін., більшість була страчена, одиниці ж, на догоду радянським ідеологам, почали сприяти зближенню мов у руслі „теорії" про злиття націй.

Лише відносно недавно стало відомо, скільки зусиль коштувало свого часу бодай трохи гальмувати русифікацію одному із міністрів освіти Радянської України Павлові Тичині і як він страждав від власного безсилля щось корисне зробити.

Особливо погіршала ситуація від 1946 року, коли віроломний тиск було узаконено цинічною партійною тезою : „У тих моментах, які за їх природою є спільні з іншими мовами (розділові знаки, правопис великих і малих літер...) забезпечити єдність із правописами народів Радянського Союзу, особливо російського... відповідно до зрослих вимог культури, науки і мовної практики населення України". До кінця 80-их років була фактично запроваджена одна державна мова на території СРСР – російська.

І в пізніших правописних зусиллях, зокрема у 3-му виданні (1990 рік), наголосив доповідач, переважала явно антиукраїнська „лінія партії". Найсвіжіші правописні перипетії не набагато кращі. На організовану при Президентові України Раду з мовної політики надій також дуже мало.

Справжній безлад запанував у Правописній комісії від грудня 2000 року до 16 лютого 2001 року, коли до її складу потрапили нові люди, а зі списку Правописної комісії кимось були викреслені прізвища таких знаних українстів з-поза України, як Ю. Шевельов (США), А. Горняткевич (Канада), М. Штець (Словаччина), М. Лесів (Польща) і О. Гаркавець (Казахстан).

Противники науково обгрунтованих змін і поступу продовжують просторікувати про „схиляння перед діяспорою", про „надмірний" вплив „галицького діялекту" на правописну політику, тобто наразі будь-які зміни в Українсьму правописі мають радше політичне забарвлення, аніж історично-культурне та мовознавче обгрунтування. Якими б не були пропозиції, їхню долю вирішуватимуть не в Інституті української мови чи Інституті мовознавства, а в зовсім інших кабінетах...

Після доповіді проф. Пономарів відповів на багато запитань – відповів відверто, професійно і дотепно.

Богдан Михайлишин

Верховна Рада привітала Лідію Крушельницьку

НЬЮ-ЙОРК. – В листопаді 2002 року Лідії Крушельницькій, яка зі своєю Студією мистецького слова саме перебувала у Києві, було присвоєно звання „Заслужений діяч мистецтв України" з врученням диплому від Президента України Л. Кучми – за діяльність в ділянці театрознавства та ведення мистецької студії. Цей диплом було вручено її на окремій церемонії в Генеральному консульстві України у Нью-Йорку.

Л. Крушельницька

У травні Л. Крушельницька отримала листа з Комітету з питань культури і духовности Верховної Ради України за підписом голови Леся Танюка з окремими вітанням з приводу присвоєння їй почесного звання, яким засвідчується визнання Українською державою вагомого внеску діячки у розвиток і поширення в світі української культури та гідного її представлення за межами Батьківщини.

О. К.

ДОПОМОЖІТЬ, ХТО МОЖЕ

Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у США отримує з України багато різних прохань про допомогу і багатьом допомагає – церквам, громадам, авторам і редакціям, дітям у сиротинцях, студентам у навчанні, старшим і хворим людям. Та чим більше висилаємо допомоги, тим більше надходить прохань і тим тяжче їх виконати з нашими обмеженими можливостями. Але ж відмовляти гріх, коли в людей біда. Тому звертаємося до громади, до кожного з вас: чи ж не зможемо гуртом допомогти бодай одній людині?

54-річний Степан Володимирович Салук мешкає в Тернополі, одружений. Має помешкання, що лишилося від батьків, має пенсію (86 грн. – приблизно 16 дол. на місяць), але не має рук – зовсім, по плечі. Народився здоровим і до 10 років жив, як усі, з обома руками, але в 1959 р., через ураження електричним струмом, лишився без обох рук. Хлопчик навчився писати зубами,але це прискорило втрату зубів. Та це – менша проблема, а от як бути без рук?

Спробуйте уявити, як би Ви могли прожити в такій ситуації бодай один день, коли поряд жодної близької душі: батько помер у 1996 р., мати – в 2000-му, а дружина мусить працювати для прожитку – і Ви змушені звертатися по допомогу (не раз і не два) до чужих людей. А серед них, як відомо, є всякі - чимало байдужих, не бракує й черствих і жорстоких, здатних дати замість хліба каменюку.

Проте є й добрі люди, на яких, мабуть, і тримається світ. З одним таким подружжям доля звела й п. Салука. Якось він був на благодійному концерті в Тернопільській філармонії, і до нього підійшов француз Вервеле Патрік з дружиною-українкою. Наслідком цього знайомства була поїздка Степана Салука до Франції за рахунок тих добрих людей і надія на виготовлення протезів рук. Така можливість є у французьких медиків, вони склали й кошторис. Тільки де взяти на це коштів? Отож, Об'єднання Українських Православних Сестрицтв просить допомоги, хто чим може. Ваші пожертви, звільнені від податку. Просимо виписати чеки на „United Ukrainian Orthodox Sisterhoods" і надсилати на адресу голови ОУПС Надії Мірчук:

Mrs. Nadiya Mirchuk
110 East Cedar St.
Livigston, NJ 07039
Тел.: (973) 992-6479

Докладніше про С. В. Салука і його проблеми зможете дізнатися теж від пані Мірчук. А якщо хтось із тернопільців поїде цього літа до своєї родини в Україну, то, може, відвідаєте й п. Салука, взявши його адресу і телефон.

УКРАЇНА І СВІТ

„Пусти ж мене, мамо, до табору...“

ЛЬВІВ. – Свята весни відбулися у травні в усіх реґіонах, де діють пластові об'єднання. Зокрема на Львівщині було чотири такі свята. Їх організували пластові осередки Бродів, Нового Роздолу, Львова та Самбора.

Найцікавішим та найчисельнішим стало львівське, яке охопило майже 600 пластунів. Самбірське об'єднало юнацтво та виховників не тільки цього міста, а й Рудок, Старого Самбора, Турківщини, разом 115 осіб. Основною групою учасників там стало молодше юнацтво віком 12-13 років. „Пластове лицарство“ – під такою назвою діти здобували якнайкращі осяги під час теренового змагу, спортових ігор, лицарського турніру, мистецьких ділянок.

Наступного літа буде організовано крайові спеціялізаційні табори для юнацтва: спортивно-вишкільний „Калиновий оберіг“, військового спрямування „Легіон-7“, морський табір, летунський „Чота крилатих“, крайовий вишкільний табір (для старшого юнацтва), мандрівний табір „Заграва“, мистецький – „Метаморфози“, на східніх теренах України – „Степовий вітер“.

Табори в Україні зі статусом крайових будуть відкриті для членів інших крайових організацій. Усі табори плянується провести у серпні, а завершити спільною зустріччю у Києві, до Дня незалежности.

Юрій Леськів

Пл. розв. Оленка Наливайко, курінна 32-го юнацького куреня ім. О. Кульчицької зі Самбора.

В окружному пластовому таборі Львівської округи (липень 2002 р.).

Учасники пластового табору „Не зломимо своїх присяг“ (липень 2002 р.). Фото: Богдан Яцишин

До свята Грузії

КИЇВ. – Напередодні національного свята Грузії – Дня відновлення державної незалежности, яке Грузія святкувала 26 травня, у Національній парляментській бібліотеці України відкрилася книжкова виставка „Пісня про Грузію". До експозиції увійшли три випуски культурологічного альманаху „Хроніка - 2000", вихід яких був присвячений дружбі українського й грузинського народів, її історичним джерелам та багато інших видань. Поряд з творами Шота Руставелі, Давида Гурамішвілі, Ніколоза Бараташвілі, Акакія Церетелі, Важи Пшавели, що стали золотим внеском до світової культурної скарбниці, на виставці представлені твори сучасних грузинських письменників.

УНІАН

Видано антологію еспанської поезії

КИЇВ. – 15 травня в Будинку письменників України відбулася презентація збірки перекладів еспанської поезії „Незгасне полум'я любови. Антологія еспанської поезії XII-XX століття“, які здійснила волинська письменниця Олена Криштальська. У заході взяли участь Посол Еспанії в Україні Луїс Гомес де Аранда, відомі літератори і мовознавці. Вихід у світ цієї книги визначає прагнення України бути повноцінним членом европейської спільноти.

УНІАН

Національну раду українців створено у Сербії і Чорногорії

КУЛА, Сербія. – 17 травня в Автономному краї Воєводина створено Українську національну раду, орган самоврядування і прямого партнера з найвищого рівня державними урядовими органами. На початку зборів, у короткій культурній програмі виступили група співаків автентичних пісень місцевого Культурно-мистецького товариства ім. Івана Сенюка, дівоча співоча група “Галичаночки”, соліст Іван Лещишин та вірш зачитав Петро Гелебан.

Збори Української ради відкрив радник Союзного міністерства прав людини та національних меншин Йован Комшич, привітали збори представники уряду Воєводини. Від Европейського конгресу українців присутньою була заступниця голови Ярослава Гортяні з Будапешту.

Вітання надіслали Світовий та Европейський конгреси українців, УВКР, Державний комітет України з питань національностей та міграцій, УГКЦ та УПЦ Київського Патріярхату, Товариство „Україна-Світ”, СУА та ін. До складу Української національної ради обрано 18 осіб.

Українці за посередництвом ради надіються отримати видавництво, редакції програм радіо і телебачення, школи або кляси рідною мовою.

Правління Української національної ради буде обрано наприкінці травня.

Товариство „Просвіта“

Учасники зборів з обрання Української ради в Сербії

До 70-річчя Великого голоду в Україні

Гарячий попіл

Рівно сім десятиліть тому, ранньої весни 1933 року, в Україні лютував найстрахітливіший за всю її історію голод.

Свідчить селянин І. Шинкола, якому вдалося втекти по дорозі на заслання і влаштуватися працювати в місті: *„Уже наприкінці 1932 року в Запоріжжі під кожними дверима за день переходило поодинці по 15-20 селян – просити їсти. В усіх скриньках до сміття, що стояли біля будинків, цілими днями довбалися голодні селяни, шукаючи недоїдків, яких не було, бо й міське населення жило на злиденному „пайку" за картками. На початку березня 1933 року, прийшовши зранку на роботу, я побачив біля їдальні два трупи селян: чоловіка років 40 та хлопця років 10-12. Робітники стояли навколо пригнічені. Незабаром я був у лікарні, коли під'їхала підвода, з якої лікарська обслуга внесла ношами до почекальні пухлого, без пам'яті, чоловіка років 40. Вийшов до нього лікар, подивився і сказав: „Він умирає з голоду". З цього часу подібні випадки стали щоденним явищем".*

На селі було встановлено непосильні податки. Звичайно, при цілоденній праці в колгоспі фактично задарма ніде було взяти людям грошей, і тоді до них застосовували „революційні методи перевиховання". Свідчить Федір Голинський, 1907 року народження, мешканець села Розумівки Олександрівського району Кіровоградської області: „За неповну виплату податків людей замикали в скринях на ніч, заставляли залазити під стіл і гавкати по-собачому, голих виганяли на сніг... Якось серед ночі кличуть мене в колгосп. Я пішов. Дають в руки шпалеру (тоді не було паперу). Секретар: „Розпишись на шпалері". Міліціонер сидить за столом, наган лежить коло нього. Розписуюсь. Потім поверх розпису дописали, скільки нібито я зобов'язався здати позики".

В Черкаському обласному архіві зберігається допис в газету Б. Березнюка з Чорнобаївського району: *„18 і 19 травня члени ВКП(б), секретар чорнобаївського партосередку Чуб А., голова сільради Шаповаловський С. та інші. Вони викликали селян, на яких було накладено хліб, якого вони не могли вивезти. Чуб Андрій чинив їм тортури до втрати свідомості, тоді його відливали і починали знову. Деяких водили розстрілювати на кладовище... Так побили важко Ричку М., Євича Євг., Обіхода К., Кикотя М., Головню Н., Грицая Ш., Козака М. 15 жовтня 1929 р.".*

У постанові ЦК КП(б)У та Раднаркому України від 25 грудня 1929 р. плянувалося до жовтня 1930 року усуспільнити 21.6 відс. орних земель. Але вже через10 днів ЦК ВКП(б) ухвалив максимально прискорити темпи колективізації, щоб закінчити її до 1932 року. І на жовтень 1930 р. було усуспільнено не 21, а 70 відсотків усіх орних земель. Хто ж чинив цей визиск?

Яків Менакір (з 1929 р. жив у селі Котюжанах на Вінниччині) згадує: *„Партійний осередок в селі Котюжани очолював Павло Полотнюк. Серед партійців та комсомольців не було таких, що відмовлялися від доброї чарки та закуски. Це робилося за рахунок їдальні для студентів робітничого факультету. Усі ухвали партійного осередку обговорювали вночі, коли село спало. У колишньому поміщицькому палаці збиралися більшовики й комсомольці, ухвалювали рішення, а потім відбувалася пиятика. Ранком, ще вдосвіта зграя похмелялася і розповзалася селом виконувати ухвалене рішення – черговий злочин. Так було від початку 1929 і майже до кінця 1938 року".*

Але колгоспно-кріпосницька система, тільки народжуючись, уже зазнавала краху. Насувався голод. 1930 року Москва збільшила хлібозаготівлі на Україні на 11.5 відс. порівняно з 1926-1927 роками. З урожаю 33.1 млн. тонн було забрано 7.7 млн. Врожай 1932 року був 13.4-14.7 млн. т. , але втрати становили 40-50 відс. Однак Москва наклала плян хлібозаготівель 6.6 млн. т. , хоч могла забрати з цього лише близько 5 млн. Тому на душу населення в УСРР для споживання лишилося в середньому по 83 кг. хліба. Сталін безжально йшов до мети. В липні 1932 року він відряджає на III Всеукраїнську конференцію КП(б)У Молотова і Кагановича. У відповідь на скаргу Миколи Скрипника, що в селян „уже нема чого більше забирати, тому що все вичищено під мітлу", сталінські емісари заявили: „Жодних поступок не буде". Розпочалася тотальна війна, жорстокішої за яку не знав світ: у людей забрали всю їжу, оточили військами і спокійно дивилися, як вони повільно, у нестерпних муках конають з голоду.

Ще влітку 1932 року Молотов зробив контрольне турне по Україні. Він викликав районне начальство до себе у вагон і дехто виходив з урядового вагона вже під вартою. Молотову донесли, що голодні люди зривають недозрілі колоски. Молотов доповів про цей саботаж Сталіну. 7 серпня 1932 року вийшов так званий „закон про три колоски", за яким карали кожного, хто зірве на колгоспному полі хоча б три колоски. Дітей найчастіше убивали на місці.

Ще з 1929 року в містах запроваджено карткову систему. Норми хліба були: 200 грамів для непрацюючих 400 – для службовців, 600-800 – для робітників. Люди вистоювали за хлібом цілі доби і далеко не завжди „доходила черга". Згодом для робітників на великих заводах відкрили фабрики-кухні, де їжа була кращою, а черги меншими. Та існували заховані від людських очей спецрозподільники для комуністів-апаратників, працівників НКВС, командного складу Червоної Армії. Там було все без обмежень...

Уперше в історії село вимирало з голоду, а місто мало харчі. Вкрай виснажені люди рвалися в міста, навіть в інші республіки, щоб урятуватися від наглої смерти, дістати хоч шматочок хліба вмираючим дітям. Тому 2 грудня 1932 року ухвалою уряду СРСР запроваджується єдина пашпортна система. Селяни пашпортів не одержали, що було юридичним підтвердженням ставлення властей до селян як до „контрреволюційної кляси". Тепер їм суворо заборонялося залишати своє село. Невдовзі селянам заборонили працювати на фабриках і заводах, на шахтах. Тих, що працювали там досі, повертали під конвоєм додому на голодну смерть.

На станціях та дорогах, що вели до міст, з'явилися спеціяльні охоронні загони. Кордон із Росією перекрили війська НКВС, які стріляли в натовпи селян, що тікали від голодної смерті.

Уряд УСРР протестував проти винищення народу. 24 січня 1933 року спеціяльна постанова ЦК ВКП(б) засуджує діяльність українських комуністів. Без згоди ЦК КП(б)У Кремль надсилає другим секретарем ЦК КП(б)У і фактичним диктатором України Павла Постишева. Сталін замінює керівників Дніпропетровської та Одеської областей, начальника НКВС України, а також надсилає 15 тисяч більшовиків, щоб зламати опір місцевих властей.

Уряд України благав Постишева зробити останню спробу врятувати людей від неминучої загибелі – видати колгоспникам відібраний у них хліб, який залишився на елеваторах, звідки його вивозили на продаж за кордон. У відповідь диктатор заявив: „Не може бути й мови про допомогу держави. Зерно повинні знайти й засіяти самі колгоспи".

За „нерішучість" та „примиренську політику щодо куркульства" 1933 року усунутий з посади голова Ради народних комісарів УСРР Влас Чубар, виключено з партії понад 50 тисяч чоловік, більшість із них заарештовано.

Зрозумівши жахіття злочину та свою відповідальність за нього перед народом як комуніста, 13 травня 1933 року застрелився видатний український письменник і громадський діяч Микола Хвильовий. 7 липня покінчив зі собою заступник голови Раднаркому УСРР, член виконавчого комітету Комінтерну, член ЦК ВКП(б), член Політбюро ЦК КП(б)У, Голова Ради національностей ВЦВК Микола Скрипник.

Малком Маґерідж – один із небагатьох західніх журналістів, що писали правду про голодну катастрофу України, в газеті „Манчестер Гардіян" 27 березня 1933 р. зазначав: *„До революції Україна була одним із найбільших у світі виробників пшениці. Навіть комуністи визнають, що життєвий рівень її населення, включаючи навіть незаможних селян, був доволі високий. Тепер хіба що в Арабії можна знайти хліборобів у нужденнішому становищі. Тут, в Україні, також є нові фабрики, ґрандіозна нова Дніпроелектростанція, нова величезна площа з довжелезними урядовими будинками в Харкові – і продовольство, яке вивозять за кордон".*

1932 року Совєтський Союз вивіз у Західну Европу більш як 18 млн. центнерів збіжжя, навіть 1933 року, коли на Україні щогодини гинула від голоду тисяча душ, експорт становив 10 мільйонів центнерів зерна.

„Євгенко Жарун і Грицик Фатуран збиралися йти на старий цвинтар нарвати берестового листя. Почався дощ, і Євгенка мати не пустила. А Гриць як пішов, так додому й не вернувся. Батьки забідкались, кинулись сюди-туди. Ніде нема. Хтось підказав, як Іван Ф. завів хлопчика до Г. (приїжджої сім'ї). Про тих людей ходили непевні чутки, і батьки Грищеві подалися в сільраду. Звідти прийшли з обшуком. У підпіччі хати Г-в знайшли 6 людських голів... Чоловік Іван заманював жертву, її чіпляли до жердки, Мотря, випускала з людини кишки, Йосип з Іваном рубали, солили і складали з діжку м'ясо. Цих людей повели через село в Бабанку. Олександра Р. порізала і з'їла своїх дітей Лукійку і Петрика, таке ж учинила зі своїми двома дітьми Настя М. Домніка Д. з'їла Танасія Усатенка, Гафію Король, Василя Рябоконя... Вона варила людське м'ясо, робила котлети і носила продавати на базар. Микола Довгошия ішов на роботу. Він оступився, впав і більше не встав. Коли верталися з поля, то побачили, що тіло на ньому в кількох місцях вирізане. З міста до батьків приїхала моя двоюрідна сестра Марина Проценко із сином Петрусем. Йому було років 6 чи 7. Якось дома напекли коржиків з перетертим листям чи корою і голодна дитина простягнула ручку, аби взяти одного. Дядько Петро дуже побив хлопчика. З великого жалю та болю забігла бідна дитина аж в сусіднє село, де жила тітка Гапка Д. – батькова сестра. Шукали Петруся кругом у Вишнополі, а тоді Марина пішла в Роги і Гапка призналася, що з'їла хлопчика, а кістки закопала під полом" – розповіла Ярина Мицик, 1918 р. народження, з села Вишнопіль Черкаської області.

У кожному селі люди пам'ятають подібні і ще страхітливіші речі. Людоїдів найчастіше розстрілювали або закопували живцем. Але тих, кого треба було закопати першими, хто примусив збожеволілих від голоду їсти людське м'ясо, – не зачепили ні тоді, ні потім. Вони жили в почестях, з пільгами й нагородами, з нахабною впевненістю у своїй правоті та безкарності. У містах і селах України досі носять їхні імена вулиці, майдани, школи, стоять їхні пам'ятники.

У полум'ї сталінської колективізації-геноциду згоріло, перетворилося на попіл, за західними даними – Р. Конквеста, Ф. Лорімера, С. Максудова – 14,5 мільйона (!) хліборобів, лише взимку-навесні 1932-1933 рр. голод 7 мільйонів чоловік, із них до 3 мільйонів дітей. Попелом лежать ці мільйони у нас під ногами. Гарячим, пекучим попелом.

Понад п'ятдесят років комуністична імперська влада в Україні не дозволяла навіть згадувати цю страхітливу трагедію – намагалася викреслити з людської пам'яті, приховати свій найбільший злочин. Не вдалося. На багатьох сільських цвинтарях з'явилися скромні пам'ятники жертвам Голодомору. Про 1933-ий видано ряд досліджень, знято кілька документальних і художній фільм. Але все це було зроблено ще на початку 90-их. В останні ж роки про цю найжахливішу катастрофу нації знову призабули. Якось непомітно минає в Україні і сумне 70-ліття Голодомору. Відбулися нещодавно слухання у Верховній Раді, але дехто намагався доводити, що не такий уже й масовий був той голод, і не проти українського народу, мовляв, скерований, а проти селян-одноосібників, що треба усе забути.

Цього забути не можна. Настав час визнати голод 1932-33 р. актом геноциду російського комуністичного режиму супроти українського народу; поставити перед урядом Російської Федерації як правонаступниці СРСР вимогу про вибачення перед українським народом та про матеріяльне відшкодування жертвам Голодомору; засудити комуністичну ідеологію на рівні з фашистською як тоталітарну, злочинну, у корені антилюдську; прибрати пам'ятники комуністичним вождям, перейменувати міста, села, вулиці, майдани, названі їхніми іменами; упорядкувати місця масових поховань жертв Голодомору; створити маштабний музей Голодомору, хоч би в Українському домі у Києві.

Адже тільки шануючи предків, пам'ятаючи уроки історії, здобуваємо шанс на гідне майбутнє.

Василь Пахаренко,
викладач Черкаського університету
ім. Богдана Хмельницького

МОВА ПРО МОВУ

Наша мова – в світлі статистики

„Свобода" вже повідомляла про результати останнього перепису населення в Україні (2001 року), оприлюднені наприкінці минулого року. Головні з них, на жаль, невтішні: народжуваність зменшується, смертність зростає, економічна еміграція з України стає епідемічною. Навіть від самого перепису демографічна ситуація погіршилася: як свідчить офіційна статистика, станом на 1 січня 2003 року населення зменшилося ще на 454 тисячі осіб і становило вже не 48 мільйонів 457 тисяч осіб, як на 5 грудня 2001 року, а тільки 48 мільйонів і три з половиною тисячі.

Але на цьому сумному економічно-демографічному тлі мовна ситуація виглядає дещо кращою і дає якусь надію на майбутнє. 67. 5 відсотків населення України назвало українську мову рідною – на 2. 8 відсотка більше, ніж під час перепису 1989 року. Це значить, що для 85. 2 відсотка етнічних українців рідною є укрїнська мова, а для 14. 8 відсотка – російська. З представників інших національностей найбільш українізованими є поляки: 71 відсоток їх вважає рідною українську мову. Йдеться про тих поляків, котрі мешкають на Житомирщині, Хмельниччині, де їх досить багато.

Гострою проблемою в галузі мови є так званий „суржик" – українсько-російська мішанина, пересипана, до того ж, ще й англіцизмами. Зарадити тут можна не так урядовими постановами, як згуртованою працею свідомих українців. „Якщо два свідомі українці (і це стосується й тих, хто покоління живе у вимушеній еміграції), – вважає професор Львівського університету ім. І. Франка Роксоляна Зорівчак, – навчать хоча б одного несвідомого відчувати свої корені, молитися рідною мовою (згадаймо Павличкові слова: 'Та не молися мовою чужою, бо на колінах стоячи умреш'), якщо виробимо в собі мовну стійкість (не переходити без потреби на чужу мову на своїй землі і в своїй хаті), то станемо монолітнішими в своєму домі. Бо ж для всіх українців справжній дім – таки Україна".

Іван Сікора,
Джерзі Сіті, Н. Дж

Чому не „Монтреаль"?

Декілька разів я знайшов у „Свободі" таке неправильне написання канадського міста – „Монреаль". Чому не „Монтреаль", адже в назві є буква „т"?

Микола Ватраль,
Етобіко, Онтаріо, Канада

Від редакції: *Український правопис стоїть на фонетичному принципі, на транскрипції, а не на транслітерації, тобто чуже слово пишемо так, як чуємо. Оскільки в слові „Montreal" – назві міста франкомовного Квебеку – літера „t" не вимовляється, то український правопис і пропонує таке написання:* ***Монреаль.***

Читаю і дивуюся...

Добрий день, „Свободо". Читаю тижневик не постійно, а коли вдається. Але кожного разу, читаючи, дивуюся, чому така популярна газета видається з дуже дивними словами, про які навіть тяжко сказати, чи вони українські. Наприклад, у ч. 9 за 28 лютого: *піяніст, плян, клюб, проєкт, спонзор, кляс, роля, хемік, спеціяліст, парлямент, розроба (нафти), Еспанія ініціятива, аналіза*, а треба – ***піаніст, клуб, проект, спонсор, клас, роль, хімік, спеціаліст, парламент, розробка, Іспанія.***

Дивуюся з того, що ви нібито обстоюєте чистоту української мови, а самі вживаєте якісь перекручені, переламані слова.

Якімечко,
Менвіл, Н. Дж.

Від редакції: *Подібних листів ми дістаємо більше, і це самозрозуміло: з України прибувають люди, котрі жили в дещо іншому мовному середовищі, безкритично чи, точніше, під невидимим тиском прийняли накинене їм, чи ще їхнім батькам, як норму і тепер його законами міряють ті незвичні для них мовні явища, за котрими стоять цілком інші закони. А незвичні вони для них тому, що совєтська система була ефективним інструментом в руках російського великодержавного шовінізму, який сотні років за царизму і десятки років за комунізму нищив українську культуру, калічив нашу мову, викорінюючи з неї все найприродніше, властиве їй одвіку і прищеплюючи українцям норми російської мови. І ось результат: люди, які справді небайдужі до рідного слова, не знають, що діялося в мові у 20-ті і 30-ті роки минулого сторіччя, не чули про правописну конференцію 28-го року, про Харківський правопис, про словник Г. Голоскевича. І все ж... хто хоче чути, той почує і дійде до істини, адже ж і в Україні протягом 2000 і 2001 року точилася бурхлива дискусія з приводу найнівішої редакції „Українського правопису", то навіть з неї легко можна було довідатися, чому правильніше, більш по-українському є писати –* ***матеріяльний, соціяльний, спеціяльний*** *і т. д. В матеріялах рубрики „Мова про мову" ми багато разів писали про Харківський правопис і про те, що сталося з мовою, коли в 1932-33-му роках „українізація" закінчилася арештами і знищенням провідних українських мовознавців. Якщо наш читач чи читачка матиме живий зв'язок з місцевою українською громадою, то дізнається багато важливого, що стосується нашої історії, зокрема історії мови.*

Розділ „Мова про мову" веде редактор Петро Часто

З „української" – на українську

Покидаючи рідну землю перед наступом криваво-червоного лиха, не брали ми з собою ніякого майна, а брали тільки любов до свого краю, вірність Україні, її культурі, мові, духовним традиціям. І це тримало нас при житті. Поза Україною ми несхитно, свято зберігали українство, видали сотні тисяч книжок з національної історії, перевидали давню літературу.

Після розпаду совєтської імперії зла ми були певні, що все надбане нами на чужині з радістю переймуть наші брати і сестри в Україні, однак тут нас нерідко чекали несподіванки і розчарування. Виявилося, що довголітній колоніялізм в Україні залишив по собі трагічний слід, якщо не сказати – руїну. Глибоко захитано нашу одвічну народну культуру, особливо ж – мову. В сучасних українських газетах і журналах наша мова густо засмічена не лише русизмами і так званими кальками з російської мови, але й англіцизмами, германізмами, французькими словами. Щоб не бути голослівним, подам низку найчастіше вживаних покручів:

апельсин	– die Apfelsinen	– помаранчі
бухгалтер	– der Buchhalter	– книговод
ґрунт	– дер Grund	– земля, рілля
курорт	– der Kurort	– лікувальна околиця
ландшафт	– die Landschaft	– краєвид
матрос	– der Matrose	– моряк
поштамт	– das Postamt	– поштовий уряд
пілот	– der Pilot (der Flieder)	– летун
солдат	– der Soldat	– воїн, вояк
форель	–die Forelle	– пструг
фрукти	– die Fruchte	– овочі
шлагбаум	– der Schlagbaum	– залізнична запора
шторм	– der Sturm	– буря
штат	– der Staat	– держава
штамп	– die Stampfe	– печатка
штраф	– die Strafe	– кара
шланг	– die Schlange	– ґумовий вужик

В останні роки українську мову заполонили англійські слова: менеджмент, бізнес, мер, альтернатива, аспект та інші. Виправдовують це тим, що, мовляв, мова розвивається. Але хіба засмічення – це розвиток?

Йде до того, що треба буде видати словник для пояснення українських слів в українській мові, як вже існує словник для пояснення англійських слів в англійській мові.

Едвард Кухар,
Говел, Н. Дж.

Українізуймо російські імена

Ще на початку 50-их років минулого століття наш видатний перекладач російської літератури Олексій Кундзич наголошував, що в українській мові російські „повні документальні імена перекладаються..., а похідні – *Андрюша. Лавруша, Маша* залишаються як в оригіналі". Бо ж „в українській історичній літературі, у фолкльорі, у клясиків" фіксуються написання типу „*цар Микола, цар Олександер*", а то й *цариця Катерина, цар Петро I* тощо (див Кундзічів збірник „Творчі проблеми перекладу", виданий в 1973 році Видавництвом художньої літератури „Дніпро", с.34–35).

Але в незалежній Україні деякі журналісти, письменники та науковці чомусь закинули цю добру традицію, форсуючи в україномовних виданнях та радіо- й телепрограмах узяті живцем з російської мови норми: *Максім Ґалкін, Владімір Лєнін, Міхаіл Ґорбачов, Пьотр Сідоров, Євґенія Добровольская, Боріс (Баріс) Єльцин, Нікіта Міхалков* тощо.

На щастя, ці неузвичаєні, ненормативні форми забракували автори проєкту нової редакції „Українського правопису" 1999 року, свідченням чого є зафіксоване там ось таке правило:

„За усталеною традицією, імена та імена по батькові росіян і білорусів передаємо їхніми українськими відповідниками, пор: *Алєксандр Серґеевич Пушкин* – **Олександер Сергійович Пушкін**, *Михаил Шолохов* – **Михайло Шолохов,** *Петр Проскурин* – **Петро Проскурін,** *Василий Шукшин* – **Василь Шукшин**, *Елена Образцова* – **Олена Образцова**, *Васіль Бьікау* – **Василь Биков**, *Аркадзь Жураускі* – **Аркадій Журавський**, *Яуген Зайцау* – **Євген Зайцев**, *Уладзімір Капцау* – **Володимир Капцев**, *Віталь Анічонка* – **Віталій Аніченко,** *Анатоль Цітоу* – **Анатолій Титов**". (с.174).

До речі, цього правила дотримуються навіть автори київсько-львівського Універсального словника-енциклопедії 2001 року, де надибуємо ось такі нормативні написання: *Михайло Горбачов, Микита Хрущов, Володимир Ленін, Георгій Жуков, Сергій Кіров, Максим Горький, Василь Биков, Олександер Лукашенко, Олексій Баталов, Тетяна Самойлова, Олександер Твардовський, Микита Михалков, Василь Жуковський, Григорій Распутін* тощо.

Отже, як і раніше, українізуймо російські та білоруські імена та (передбачені нашим правописом) прізвища, бо це добра українська традиція, нехтувати якою нам просто не годиться. Тим більше, що ненормативні кальки типу *Максім Ґалкін, Пьотр Сідоров, Євґенія Добровольская, Андрєй Громико, Боріс (Баріс) Годунов*, безперечно сприяють російщенню нашої прекрасної солов'їної мови.

Максим Запорожець,
„Наше Слово", Варшава

Як народжується слово

(нотатки поета)

Не раз мені доводилося відзначати подібність окремих слів у мовах, які між собою дуже віддалені. В 70-ті роки, перебуваючи в творчому відрядженні в Узбекистані, дізнався, що лелека по-узбецьки – „лайлик", і написав у вірші:

Хоч і Київ як далеко,
в мові схожість є однак:
українською лелека,
а узбецькою – лайлак.

А що вже казати про „сусідні" мови. Тут взаємопроникнення є природним. Щоправда, імперська Росія штучно насаджувала русизми. Та іноді ми звемо русизмами слова спільного старослов'янського кореня. В одному з своїх віршів я вжив слово *„зловіщо"* замість словникового *„зловісно"*. Слово *„віщувати"* є в українській мові, то, здається мені, можна сказати й *„зловіщо"*. Це своєрідні синоніми.

Одного разу, щось розповідаючи Юрієві Яновському, я сказав *„перекулився"*.

– Що означає це слово? – запитав Юрій Іванович.

– Перевернувся – відповів я. – Можливо, то білоруське слово, бо я з Городні, близько Булорусі.

– Що ж, гарне, образне слово. Його можна вважати й українським... – В устах видатного українського письменника – яскравого знавця мови – це прозвучало вагомо.

Разом з Олесем Гончаром я був у Латвії, в Дубултах, в письменницькому Будинку творчости. Прочитав йому там свій вірш „Юрмальська акварель", де були такі рядки:

„...хвиль і чайок
білосніжна зграйність
на вітерці,
якого вславив Райніс".

Олесь Терентійович похвалив мене за нове слово „зграйність".

– Мені його підказала рима, – признався я.

Абрам Кацнельсон,
Лос-Анджелес

Й англійська не без проблем

У багатьох матеріялах, присвячених теперішньому станові української мови, висловлюються нарікання на все рясніші в ній англіцизми. Дехто з авторів навіть вважає, що англійська от-от витіснить інші, в тому числі й великі мови. Тим часом англійська мова, принаймні її американський варіянт, також переживає досить складні і гострі проблеми й не може уникнути ерозії.

Наприклад, афро-американці, поклавши в основу своєї мови сленґ давніх предків, з часом створили так званий „ебонік", ним послуговуються діти в школах, а „політична коректність" змушує педагогів заплющувати на це очі: мовляв, нехай собі розмовляють, як хочуть, головне – щоб викладати на заняттях нормальну англійську мову.

Однак лінґвісти, які досліджують цю проблему, вважають, що пасивне сприймання мови не дає добрих вислідів і що дітей треба свідомо й терпеливо навчати правильної мови.

Та поки вчені обмінюються думками і критичними стрілами, спрощення мови заторкнуло вже й університети.

Вже в більшості з них диплом можна отримати, не знаючи творчости Шекспіра, Мільтона і Чосера. Чи ж можна знати мову без її авторів–основоположників? Але прихильники „розлучення з клясиками" й тут знаходять відповідь: колись були обов'язкові грецька і латина, а тепер молоді освічені люди цілком добре обходяться без цих мертвих мов.

Виглядає, що справді за все доводиться платити. Роля англійської мови як засобу комунікації в світі настільки зросла, що деякі з колись непорушних її правил і канонів просто не витримують ваги нових функцій.

Орест Вільховий,
Бостон

Чи потрібна нам церковнослов'янська мова?

Тема „Геть церковнослов'янську мову з української землі та українських церков" постійно фігурує в періодиці. Проте вона, на жаль, фігурує не в якості проблеми, яку належить вирішити, а в якості апріорного аксіоматичного твердження про те, що церковнослов'янську мову неодмінно треба витіснити українською. Цю тезу ніхто не піддає сумніву, більше того – це вважається проявом українського національного відродження. На мою думку, справжнє національне відродження повинно супроводжуватися пошуком історичного корінння, а не його обрубуванням.

Звісно, право народу молитися рідною мовою є священним та невід'ємним, однак настанова щодо церковної мови як мови віджилої, „ненародної", не рідної українцям, що панує зокрема в колах національно свідомих людей, не може не насторожувати.

Ворожість до церковнослов'янської мови ґрунтується на двох принципах:

1. Ця мова абсолютно незрозуміла мирянам. Незрозумілість породжує обрядовірство.

2. Це мова „москальська", нею правлять москалі. Наскільки ці міти відірвані від реальности, не треба доводити. В Російській Православній Церкві, до речі, діє течія, котра виступає за запровадження російської мови в богослужіння і за витіснення церковнослов'янської.

Питання про церковнослов'янську мову можна зформулювати так: яке вона займає місце в сучасному житті, зокрема в церковному?

Церковнослов'янська мова – це мова богослужбова, сакральна, мова „високого" стилю нашої літератури, мова свв. рівноапостольних Кирила і Методія, яка живе і лунає в храмах української землі ціле тисячоліття. Церковнослов'янська мова як мова Божественної Літургії є не просто мовою в звичному сенсі, а ключем до розуміння глибин літургійного життя, священнодійства, сукупности богословських смислів, закладених в обряд, символіки Богослужіння. Цю мову через її сакральний характер зовсім не обов'язково повністю розуміти, себто сприймати лише раціонально, оскільки вона виконує не стільки інформативну, скільки естетичну функцію.

Церкви, що перейшли на українську мову Богослужіння, мають великі проблеми передусім з перекладом, речитативним відтворенням богослужбового тексту, ритмізацією ходу Богослужіння, мелодійністю піснеспівів. Неправильно перекладені тексти не підвищують рівень розуміння, а часом деформуюче впливають на релігійний світогляд. Крім того, рівень релігійної освіченості серед парафіян церков з українською мовою богослуження не став вищим порівняно з тими, хто звик до церковнослов'янського Богослужіння, на що покладалися великі сподівання.

Українська мова покищо не може впоратися з величезним спадком богослов'я, церковної символіки, пропустити цей спадок через свої мовні засоби, не пошкодивши його. Оскільки ця мова формувалась в іншому соціяльному та інтелектуальному середовищі, мала лише позацерковну сферу застосування (йдеться про „народну" українську мову, що стала основою сучасної літературної). Випрацювання богословської уккраїнської мови потребує часу та інтелектуальних зусиль.

Відмова від церковнослов'янської мови – це явище логічно близьке до секуляризації і глобалізації сучасного суспільства, що, як ми нині спостерігаємо, приводить до руйнування підвалин української традиційної культури та релігійности, національного світосприйняття, ментальности.

Борці з церковнослов'янською мовою забувають, що вона належить не до світської, а до церковної сфери, і метою її створення було забезпечення Церкви специфічною мовою. Церковна сфера має свої закони функціонування. Одним з них (мова йде про православ'я як національну релігію українського народу) є статичність, протистояння руйнівним змінам, духовна сила вести за собою мирян, перетворювати людей відповідно до своїх вічних ідеалів, а не виконувати примхи тих, хто бажає сучасного, комфортного релігійного життя, яке нічого не вимагає, а тільки „дає". Церкву та церковну мову треба оцінювати не за світськими мірками, а за її власними.

Дискусії навколо церковнослов'янської мови мають важливе політичне занчення. Відмова від скаральної мови виглядає цілком логічно в контексті „забуття" українським народом своєї давньоруської спадщини (завдяки діячам українського національного відродження XIX ст.) та формування національної ідентичности українців на козакоцентричному народницькому міті.

Все це дає підстави ворогам української державности говорити про „штучність" української національности, її „поверховість", „фіктивність", „плід інтриґ ворогів Росії" і т. п. Тож ми самі обрізуємо собі гілку, на якій сидимо.

Сергій Савченко

Від редакції:

Ми певні, що читачі звернуть увагу на цю публікацію (за луцьким журналом „Джерела"), і передбачаємо, що не всі погодяться з висновками автора. Зокрема сумнів викликає його теза, нібито естетична функція мови важливіша, ніж інформативна. По-друге, вчувається якась погорда щодо „народної мови", хоч насправді вона є давнішою, ніж церковно-слов'янська, і настільки багатою, що вповні дозволяє якусь лексичну часточку піднести до сакрального рівня. І ще таке: чи вірність церковно-слов'янській спадщині повинна стояти над інтересами відродження української культури?

Водночас автор має рацію щодо незадовільної якости перекладів церковних текстів на українську мову. Тут прикладів аж задосить. У молитовнику „Благодарім Господа", виданому в 1941 році з благословення Митрополита Андрея Шептицького, читаємо: „Видіхом світ істинний, пріяхом Духа небесного, обрітохом віру істинную...". У найновішому перекладі (1988 р.) Божественої Літургії св. Йоана Золотоустого, схваленому Владикою Любачівським, те саме місце звучить так: „Ми бачили світло істинне, ми прийняли Духа небесного, ми знайшли віру істинну...". В першому випадку – „Вонмім!", в другому – „Будьмо уважні!". В першому – „Господи, устні мої отверзиши...", в другому – „Господи, губи мої відкриєш...". В першому – „...Осанна в вишніх..", в другому – „..Осанна на висотах...". В першому: „...Слава в вишніх Богу і на землі мир, в чоловіціх благоволеніє", в другому – „Слава на висотах Богу й на землі мир людям доброї волі". Мабуть, різниця між цими перекладами таки є, однак це не означає, що самі переклади не можуть все далі й далі вдосконалюватися. Будемо вдячні, якщо читачі „Свободи" відгукнуться на статтю С. Савченка і напишуть нам, що вони думають з приводу його пропозиції законсервувати в наших Церквах церковно-слов'янську мову. Тим більше, що це законсервування є частиною явища, відомого під назвою „лефевризм", яке сьогодні загрожує розколом у Греко-Католицькій Церкві в Україні.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Закінчено реконструкцію будинку художніх колективів

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма 16 травня взяв участь у відкритті реконструйованого приміщення Державного будинку художніх колективів України. Президент України, разом з главою Адміністрації Президента Віктором Медведчуком, віце-прем'єр-міністром України Дмитром Табачником, міністром культури України Юрієм Богуцьким, міністром транспорту України Георгієм Кірпою та керівниками художніх колективів оглянули відремонтовані та реконструйовані приміщення будинку, побували у репетиційній залі Національного заслуженого академічного ансамблю ім. Павла Вірського, де талановиті танцюристи показали одну з нових хореографічних композицій. У репетиційній залі Національного заслуженого академічного народного хору ім. Григорія Верьовки хористи заспівали „Многая літа".

Виставка творів Рема Багаутдина

ЙОНКЕРС, Н.Й. – Надзвичайно вдала виставка творів мистця Рема Багаутдина відбулася в залі церкви св. Архистратига Михаїла, 13 квітня. Її влаштував 30-ий Відділ Союзу Українок Америки.

Присутні були зачаровані оригінальними барвистими композиціями в металевих барельєфах. Глибока любов і знання української історії, пошани до української традиції виявляється у кожному творі й притягає любителів мистецтва.

Рем Багаутдин, займаючись різними видами мистецтва, за понад 50 років не виснажив своїх джерел фантазії, невгасаючого таланту.

Оля Рудик

На світлині (зліва): Маргарита Маяковська, Рем Багаутдин, Оля Рудик, Адріянна Рудик.

Соловейко затих...

До сороковин відходу Марти Кульчицької-Андрюк

Як тяжко погодитись з передчасною смертю ще відносно молодої талановитої жінки, котра до останньої хвилини життя удосконалювала свій Богом даний талант. Співачка Марта (з Кульчицьких) Андрюк народилась у Винниках біля Львова, у родині учителів. Мати Стефанія виступала в театрі Блавацького. Батько Ярослав був неабияким тенором. Співи, гра на фортепіяні були буденним в житті маленької Мартусі. Але настали жахливі роки. У 1939 році її батька заарештували більшовики як „ворога народу", а в 1943 розстріляли. Рік перед тим, в 1942 році, померла мати, залишивши двоє сиріт – Марту і Юрка.

Догляд за сиротами перебрали Марійка і Славця, молодші сестри покійної, які властиво, ще самі потребували батьківської опіки. З відступом німецьких військ почались їхні мандри на Захід. Маючи в Америці тітку, сестри вирішили вислати дітей до неї. Коли до Америки приїхали тітки, забрали Марту і Юрка до Клівленду, але не були спроможні дати їм належні студії. Щоб заплатити за нормальну науку, довелося Марті і Юркові щоденно мити столи та підлоги в шкільній кафетерії.

Закінчивши школу, Марта почала працювати секретаркою, щоб заробити на лекції, які брала у приватних учителів та в Клівлендському інституті музики. Студії вимагали від неї посвяти та суворої самодисципліни. Її вокальний талант вимагав випробування на конкурсах, концертах, виставах, операх та оперетах. Дуже скоро почали отожнювати молоду співачку з оперою „Мадам Батерфляй" і головною ролею Чіо-Чіо-Сан. Згадана роля була однією з найулюбленіших у її репертуарі. Вона виконувала її теж українською мовою.

Музична кар'єра молодої співачки зазнала короткої перерви, коли вона стала дружиною Василя Андрюка. Як офіцер американського війська, він був покликаний служити під час кубинської кризи. Василь щасливо вернувся до Вашінґтону, а звідти молодята переїхали до Конектикату, де Василь обійняв посаду заступника президента компанії „Дженерал електрик".

У Вашінґтоні і в Конектикаті подружжя Андрюків працювало теж на українській ниві. Марта займалася садочком у Вашінґтоні, співпрацювала з жіночими організаціями та підтримувала молодечі і громадські гуртки.

У своєму репертуарі клясичної музики покійна мала опери „Мадам Батерфляй", „Травіята", „Ріголетто", „Норма", арії з опер „Тоска", „Весілля Фіґаро" та інших всесвітньо відомих творів. Американську публіку Марта часто чарувала популярними композиціями Стівена Фостера, Віктора Герберта та інших.

В українській громаді наш „соловейко" своїм чарівним кольоратурним сопраном захоплював публіку, яка масово приходила на її добродійні концерти. Вона утримувала сиріт, персонально опікувалась дітьми з Чорнобиля, які приїхали на лікування на запрошення актора Пола Нюмена до табору „Hole-in-the-Wall-Gang". Тут вона організувала для них оперетку про „Червону шапочку". Від 1990 року вона була заступником голови Фонду „Дітям Чорнобиля", на який постійно організувала концерти та гуманітарну допомогу в Україну. На цю ціль перед смертю вона подарувала 10,000 долярів. Таку саму суму Марта подарувала на Катедру українознавства в Гарварді та на Український Католицький Собор св. Родини у Вашінґтоні.

Св. п. Марта Кульчицька-Андрюк

Передчасна смерть 7 квітня Марти Кульчицької-Андрюк завдала великого болю родині, громаді та приятелям. Тяжка і довга недуга не зламала її геройчної постави до життя і смерти. Оточена своїми синами та родиною, вона відійшла на великий небесний концерт.

Похоронена Марта біля свого чоловіка, полк. Василя Андрюка у Вашінґтоні.

Юрій Кульчицький

НОВІ ВИДАННЯ

Шляхами віри та надії

Стефан Сулик. „Як Стефан став Митрополитом". – Львів, 2001. (Слово до читача: о. Василь Цимбалістий, ЧС ВВ).

Упродовж довгих років автор книги був Митрополитом Української Католицької Церкви в США. Знаю його уже впродовж кількох десятиріч, однак написані ним спогади по-новому захопили мене, вони є унікальним явищем. В книжці багато відвертости і щирої правди; тут не знайдеш фальшу, заздрости тощо. Ця книга є в першу чергу великим внеском у справу правдивого висвітлення історії нашої Церкви, і стане у добрій пригоді як теперішнім, так і майбутнім її дослідникам.

Він згадує у своїх споминах, що коли приїхав зі Самбора, де навчався в гімназії, до батьків на Різдвяні свята, мати спитала: „Стефанку, чи не хотів би ти стати священиком?". Був тоді збентежений таким несподіваним материним запитанням. Однак промине близько десяти років, і вже дорослим юнаком він стане одним із перших студентів Семінарії Святого Духу, яка ще на початку 1946 року відкрилася в замку Гіршберґ поблизу Мюнхену. Був це непростий вибір, дещо здивував ним і багатьох своїх друзів, які знали його як завзятого спортсмена, курінного юнацького куреня ім. Короля Данила, що діяв при гімназії в Самборі.

Потрапивши до Нового Світу у 1948 році, йому не відразу вдалося поновити перерване навчання. Довелося працювати робітником на фабриці Форда. Однак прагнення завершити освіту та велика віра у покликання служити Церкві Христовій приводять його до Католицького університету Америки у Вашінґтоні. Тут відразу помітили організаторські здібності нового семінариста, і вже на першому році навчання його обирають префектом, яким він залишався аж до закінчення навчання.

В червні 1952 року, коли вже став помічником пароха о. Дмитра Блажейовського, в місті Омага, де оселився о. Стефан, ще не було церкви і парафіяльного будинку для священика, тому доводилося долати 75 миль між Омагою та Лінкольном.

Опісля о. Стефан працював помічником пароха в церкві Святого Духу в Брукліні, вже як парох – у Свято-Михайлівській церкві в м. Френквілі (біля Філядельфії), у Свято-Успенській церкві в Перт-Амбой (Нью-Джерзі).

За віддане служіння Церкві Христовій упродовж 25 років отця Стефана найменовано в 1977 році протоієреєм. Вагома організаторська робота, повна посвята душпастирській праці, побудова нових храмів не могли пройти непоміченими. Під час Синоду єпископів у грудні 1980 року кандидатуру о. Стефана було висунуто на Архиєпископа Філядельфійського та Митрополита США. Вже в січні 1981 року надійшла звістка, що Папа Іван Павло II обрав саме його кандидатуру.

У своїй книзі Митрополит Стефан чудово написав, які почуття нуртували в той час у нього. Як згодом показав час, Митрополит Стефан виявився на висоті своїх завдань, зробивши багато для добра Української Католицької Церкви східного обряду в США. Як Митрополит і церковний та громадський діяч він мав тісні контакти з Українською Автокефальною Православною Церквою на чолі з її Митрополитом Мстиславом.

Активну участь брав Митрополит Стефан у підготуванні відзначень 50-річчя голодомору 1932–1933 років; 1000-річчя хрещення Руси-України, у численних синодах Церкви тощо. А коли стало можливим відновлення активної діяльности Української Греко-Католицької Церкви в Україні, яка до цього часу перебувала в катакомбах, Митрополита Стефана було призначено для участи у зустрічах-переговорах з представником Московського патріярхату, які у березні 1990 року відбувалися у Києві та Львові задля налагодження складних майнових справ.

Як учасник багатьох синодів Митрополит Стефан завжди відважно, мужньо подавав всі події такими, якими вони насправді були, не боячись критикувати навіть своїх співслужителів-єпископів у випадках, коли вони наполягали на прийнятті хибних рішень.

Спогади цінні ще й тим, що Митрополит Стефан охарактеризував багатьох визначних діячів Української Католицької Церкви східного обряду, а також Української Православної Церкви. При цьому подав їхні біографічні дані, зберігши тим самим пам'ять про них для нащадків і майбутніх дослідників. А також важливі виступи різних церковних діячів, у тому числі папи Івана Павла II.

У своїй праці Митрополит Стефан глибоко роздумує над станом, у який потрапила сучасна Церква. Митрополит Стефан Сулик саме шукає причини цих проблем, подаючи своє бачення їх розв'язки. І в цьому велика вартість і цінність цього видання.

Павло Дорожинський

Білі вірші Дарії Рихтицької

Особливістю творчости Д. Рихтицької є те, що вона, як більшість західних поетів, пише білі вірші. Наймузичнішим поетом вважається Т. Шевченко. На початку нашого століття А. Луначарський помітив, що Кобзар частенько вдавався до того, що саме називаємо білим віршом чи верлібром. „Слово про Ігорів похід", гимни Кирила Туровського, українські думи – приклади білого віршу, верлібру. І це в той час, коли білий вірш, верлібр – проблема европейської поезії XX ст. Але европейські білі вірші безсюжетні. Вірші Д. Рихтицької сюжетні й епічні. Я б назвав їх поемами. У всіх її збірках є цикли мініятюр. Але вони наскільки живописні, що теж є розповідними, тобто сюжетні. Наведу лише одну мініятюру, в якій поетеса сягає майстерности Ішікави Такубоку.

Зразок мініятюри Д. Рихтицької:

„З полум'я
Багаття
Вилітали
Білі голуби
Пристрасті,
І сідали
На наші
Руки –
Соромливістю
Тиші..."

Гадаю, що читач погодиться з нами – такої образної чіткости в українській поезії XX століття ще не було. Д. Рихтицькій вдається омоднити Україну, зобразити образ так, щоб можна було їй як до матері, пригорнутися до неї, дивлячись їй у вічі:

„Котилася
Весна, мов море,
Я прилягла
До рідної землі,
І нею, як хустиною
Сльози обтирала...
Милуюся тобою,
Україно!"

Василь Барладяну-Бирладник,
професор
Одеського університету

У вінок слави

У травні 1979 року трагічно обірвалося життя українського композитора і поета Володимира Івасюка, чия пісня „Червона рута" зробила його улюбленцем України і діяспори. Володимир, який мав диплом з медицини, був обдарованим в мистецтві. 18 травня В. Івасюка було знайдено повішеним у лісі в Брюховичах поблизу Львова. Йому було 30 років. У пам'ять Володимира Івасюка подаємо спогад Василя Мартинова, котрий був приятелем поета-композитора.

Познайомився я з автором популярної „Червоної рути" за лаштунками Львівського цирку у 1977 році. Посприяв у цьому відомий поет Ростислав Братунь, на чиї тексти композитор створив понад 30 пісень. Того дня творча молодь Львова, а серед ровесників був і В. Івасюк, давала концерт, щоб зібрані кошти від нього переказати у Фонд миру. Під час перерви Володя (саме так я потім називав його – за правом старшого) потиснув мені руку і сказав: „Я уже знайомий з вами заочно, бо мені і моєму батькові показувала вашу збірку „Сонцелюби" Ірина Вільде, з котрою ми дружимо. Я звернув увагу на вірш „Поговоріть з людиною", присвячений письменниці, і пообіцяв написати романс на цей текст. Коли він буде готовий, зустрінемось усі разом у мене на квартирі і послухаємо його. Хочу, щоб романс був дарунком не лише для Ірини Вільде, а й для вас".

Нам випало спілкуватись упродовж двох років. Під час наших розмов я ніколи не нагадував Володі, коли ж, нарешті, почую його твір. Та одного разу він сам повідомив, що незабаром зустрінемось, щоб послухати романс. Але „незабаром" не сталося – композитор загинув. Після його похорону я, не приховуючи сліз, слухав у себе вдома платівку його пісень (у виконанні Софії Ротару), яку Володя подарував мені разом зі своїм пісенником, випущеним у Києві. Особливого болю завдавала пісня зі словами: „Скажу тобі, поле, скажу вам і ліс, і роса, – зробив ще не все я, не все ще сказав..."

Так, композитор сказав не все. Не встиг. Хоча доробок готував вагомий. І це зокрема підтверджує одна публікація, яку я відшукав у своєму архіві. Вона з'явилась через десять літ після загибелі Володі у республіканській газеті „Молодь України" і збіглась у часі з проведенням фестивалю „Червона рута" у Чернівцях. Журналіст Ігор Чеховський після розмови з письменником Михайлом Івасюком повідомив багато цікавих подробиць з життя і творчости його сина. Мене особливо зацікавили рядки, де я побачив і згадку про отой, так і не почутий романс: „Володині пісні народжувалися спонтанно, інколи у найнесподіваніших місцях. Отож митець змушений був постійно носити з собою потрфель з чернетками творів, над якими працював. Відомо, що останні дні його життя були позначені активною роботою над партитурою кантати „Чуття єдиної родини", замовленої Міністерством культури України на слова радянських поетів, оперою „Дарина" на історичну тематику (ориґінальний твір із 30 пісень-арій, розрахованих на голос Софії Ротару), піснею для Ірини Вільде на слова львівського поета Василя Мартинова..." Перелічувались й інші твори. Далі автор повідомив: „З усього того скарбу вціліла частина кантати „Зустрічайте мене" на слова Р. Братуня, лібрето на вірші Тичини, Рильського. Решта заготовок творів безслідно зникли, бо знайдений після смерти Володі портфель виявився... порожнім". Від себе хіба що додам: той портфель був там, у приміському лісі, де знайшли Володимира Івасюка у травні 1979 року.

Усі ці роки мене не полишала думка написати пісню про незабутнього композитора. Якщо він сам не встиг подарувати мені романс на мої слова, то чому б мені не присвятити пісню його пам'яті? І ось однієї ночі сталося у моїй творчості таке, чого не бувало раніше: я почав складати пісню про Володю у ... сні. Так, у сні! Коли текст сповна визрів, я подумав: „Якщо не прокинусь і не запишу його, то до ранку він розвіється зі сном". О другій годині ночі я підвівся і сів за письмовий стіл. Ранком мені залишилось лише передрукувати текст, щоб незабаром він опинився на сторінках збірки „Чебрецевий легіт".

Я поніс цю книжку у дарунок Галині – сестрі Володимира Івасюка. Звернув її увагу на твір „Пісня про Володимира Івасюка", сказавши: „Сподіваюсь, що колись справді народиться музика на цей текст". Мій „Чебрецевий легіт" опинився у руках мого нового друга, відомого композитора Валерія Квасневського. Він вирішив писати музику. І зробив це теж за обставин, подібних до моїх. Уночі в його квартирі вимкнули світло, а Валерій Федорович запалив свічку, сів за піаніно і з великим бажанням та натхненням взявся творити пісню.

Минув деякий час – і він подарував мені касету з цією піснею у власному виконанні. Моєю радістю я поспішив поділитись з сестрою В. Івасюка, яка, прослухавши „Пісню про Володимира Івасюка", попросила її переписати для неї. Нещодавно я зробив це і поніс касету в давно знайому квартиру. Зустрів мене син Галини Михайлівни – Володя, названий так на честь композитора. Я вперше поглянув на його обличчя з особливою увагою – і майнула думка: „Як він схожий на свого славетного дядю!" Володя усміхнувся: „Це усі помічають...".

Василь Мартинов,
Львів

*Надіслала до „Свободи" **Галина Ковалишин**, членкиня 56-го Відділу СУА, Норт-Порт, Фльорида.*

Той, хто створив пам'ятник Іванові Франкові

Це була велика подія в житті українців Львова і всієї Західної України – коли 70 років тому, 28 травня 1933 року, відбувалося відкриття пам'ятника на могилі Івана Франка на Личаківському цвинтарі. До Львова прибули чисельні делеґації з усіх міст Галичини, з Волині, Закарпаття, Буковини, навіть з Канади. Покладення величезної кількости вінків тривало півтори години. Відкриття пам'ятника відбулося під спів хорів. Пам'ятник створив за народні пожертви Сергій Литвиненко.

Ім'я Литвиненка, визначного скульптора, громадського діяча, автора чисельних пам'ятників і скульптурних портретів за радянських часів ніде не згадувалося. У львівських бібліотеках нема жодної монографії про нього, лише коротенька інформація в довіднику "Мистці України" і трохи довша – в „Енциклопедії українознавства" під ред. В. Кубійовича. І лише у львівському історичному музеї, у відділі „Життя українців в діяспорі" зберігаються відбитки з україномовної американської газети „Свобода" 20-ти і 40-річної давности, надіслані з США художницею Тетяною Осадцою. В них висвітлюється життя і творчість Сергія Литвиненка. І зовсім недавно з'явилася можливість ознайомитися з монографією, виданою в США ще за життя скульптора.

Сергій Литвиненко народився 5 жовтня 1899 року в Пирятині на Полтавщині. Середню освіту закінчив в 1917 році. В 1919-1920 роках служив в ранзі хорунжого в рядах армії Української Народної Республіки. Два роки перебував в таборі інтернованих українських вояків в Ланцуті і Вадовіцах. В 1924–1929 роки навчався в Краківській Академії мистецтв, в клясі професора К. Лящека. Студіював кераміку в О. Трибунного. Закінчив академію з вісьмома відзнаками і, за рекомендацією К. Лящека, в 1930 році поїхав до Парижу, продовжив навчання і виставляв свої твори в сальоні Тюїльрі. В тому ж 1930 році Литвиненко переїхав до Львова і згодом став найвидатнішим скульптором в Західній Україні у міжвоєнний період. Перше замовлення він отримав від Української католицької семінарії на дві скульптури в бронзі: свв. Кирила і Методія і статуї короля Данила і Володимира Великого.

Це був час сприятливий для митця: Галичина переживала національне пробудження. В 1933 році на замовлення „Просвіти" Литвиненко виготовив чотири скульптурні портрети: молодого Тараса Шевченка, Івана Франка, митрополита Андрея Шептицького, гетьмана Івана Мазепи. В цьому ж році скульптор завершує працю над надгробним пам'ятником Іванові Франкові, який став найвизначнішим його твором. В ньому втілено провідну ідею Івана Франка: невтомно працювати на благо свого народу.

Львівський період (1930-1944 роки) був для мистця дуже плідним. Серед його праць – монументальні пам'ятники полеглим українським героям в Раві-Руській, Яворові, Домбю, Ланцуті, надгробки поетові В. Пачовському, акторові М. Бенцалеві, пам'ятник Тарасові Шевченкові в Косові та багато інших.

В 1944 році подружжя Литвиненків виїжджає до Німеччини, а з 1949 року вони живуть в Нью-Йорку. В 1952 році утворюється Об'єднання Українських митців в Америці, і першим його головою стає Сергій Литвиненко. З цього періоду відома ціла галерея його живописних портретів: Євгена Маланюка, Володимира Кубійовича, Емми Андрієвської, дружини Надії та інших, пам'ятники Іванові Франкові, гетьману Іванові Мазепі. Бронзовий портрет Гетьманівни відзначено Великою Американською нагородою. В церквах св. Миколая в Чикаґо і в церкві Св. Володимира і Ольги в Вінніпеґу вирізьбив монументальні іконостаси. Мав багато індивідуальних виставок. Його праці експонувалися в Парижі і Нью-Йорку. В 1963 році пройшла ретроспективна виставка робіт Литвиненка, присвячена 40-річчю його творчої діяльности, на якій було представлено оригінальні твори за 16 років праці в Нью-Йорку.

Сергій Литвиненко помер 20 червня 1964 року. Надія Литвиненко для вшанування пам'яті чоловіка заснувала фонд Сергія Литвиненка, призначення якого - допомога митцям старшого віку. Вона пережила чоловіка на 17 років і похована поруч з ним на українському цвинтарі в Бавнд-Бруку.

У збірці Національного музею у Львові зберігається три скульптурні портрети, створені С. Литвиненком: „Шевченко в молодості" (1925), „Портрет П. Холодного" (1931) і голова дівчини, які дивом

збереглися у дзвіниці Вірменського собору. Також у Львові вдалося віднайти скульптурний портрет Івана Франка роботи Сергія Литвиненка. Зберігся він завдяки старанням завідувача відділом Наукової бібліотеки ім. В. Стефаника Євгена Наконечного, який 30 років тому знайшов на горищі будинку розбиту гіпсову скульптуру, посприяв, щоб її склеїли. З неї вже пізніше відлили бронзове погруддя. І стоїть воно в залі, що була кабінетом Михайла Грушевського, і в якій часто бував Іван Франко.

Тетяна Костенко,
Львів

Якщо хтось з читачів може поділитися спогадами про Сергія Литвиненка або друкованими чи недрукованими матеріялами про його життя і творчість, прошу написати мені на адресу: Україна. 79021 м. Львів, вул. С. Петлюри, N34, кв. 69. Тел. (380) (322) 63-94-97.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", квітень 2003 р.

100 дол.	Вірстюки Юлія і Борис	Гекетставн, Н.Дж.
50	Злупко Тарас	Бафало Ґров, Іл.
45	Ґлобал Біомаркетинґ	Пало Алто, Каліф.
40	Войтович Мирон	Медісон, Віск.
	Мак Богдан	Норт Порт, Фла.
35	Модрицький Зеноід	Чикаґо, Іл.
	Мулик Ярослав	Мориставн, Н.Дж.
	Від. УНС 45	Дженкінтавн, Па.
	Вронський Володимир	Ґрінлон, Н.Й.
30	Полон Оксана	Пен Ян, Н.Й.
	Сось-Гайда Катерина	Сан Антоніо, Текс.
25	Матковський Степан	Рочестер, Н.Й.
	Криворучко Анатолій	Отава, Онт. Канада
	Луценко Василь	Стронґсвіл, Огайо
	Пластова станиця	Мінеаполіс, Мін.
	Пундій Павло	Чикаґо, Іл.
	Ратич Ростислав	Едісон, Н.Дж.
20	Балтарович Марія	Ворен, Миш.
	Цетенко В'ячеслав	Венес, Фла.
	Черевко Я.	Форт Ірі, Онт. Канада
	Стеткевич Олександер	Тавнтон, Мас.
	Благий Мирон	Спрінґ Валей, Н.Й.
	Боженко Святослав	Сан Франціско, Каліф.
	Дзюбинська Ірина	Голивуд, Фла.
	Гаркачі Марія і Петро	Севіл, Огайо
	Кривко Людмила	Тернопіль, Україна
	Мандрусяк Надія	Норт Порт, Фла.
	Питель Петро	Твін Лейкс, Віск.
	Шесюк Володимир	Ґарден Ситі, Миш.
	Шийка Василь	Парма, Огайо
16	Опирюк Ярослав	Кінґстон, Онт. Канада
15	Боднар Марта	Віндзор, Онт. Канада
	Кузич Юрій	Ґлен Елин, Іл.
	Мельник А.	Колумбус, Огайо
	Очеретко Аркадій	Сан Ситі Вест., Аріз.
	Старостяк Марія	Риджвуд, Н.Й.
	Ґончаров Ник	Ґофман Ест. Іл.
	Іванів Наталія	Чикаґо, Іл.
	Крамарачук Богдан	Етобіко, Онт. Канада
	Кривка Микола	Литл Фолс, Н.Й.
	Лагода Іванна	Парк Ридж, Іл.
	Мізь Любомир	Овк Форест, Іл.
	Пар Ірина	Торонто, Онт. Канада
	Стахів Денис	Мідлсекс, Н.Дж.
10	Баран Мирон	Прецбурґ, Н.Й.
	Берегулько Павло	Бруклин, Н.Й.
	Билень Ярослав	Чикаґо, Іл.
	Ґатс Остап	Ґлендейл, Каліф.
10 дол.	Гнатчук Всеволод	Фрейзер, Миш.
	Іваськів Любомир	Венес, Фла.
	Якубовичі С. і Г.	Брик, Н.Дж.
	Костів-Кладко Люба	Санівейл, Каліф.
	Кулинич Євген	Вілас, Н.Дж.
	Лужняки Ольга і Микола	Чикаґо, Іл.
	Меринюк Богдан	Монреаль Кве. Канада
	Мухін Марія	Місісага, Онт. Канада
	Новицький Славко	Сілвер Спрінґ, Мд.
	Семчишин Тетяна	Атланта, Дж.
	Стерчо Ірина	Нарберт, Па.
	Сторожук Богдан	Ґолд Рівер, Каліф.
	Сидорак Ярослав	Гілсборо, Каліф.
	Ткач Михайло	Тупело, Міс.
	Турчин О.	Буена Парк, Каліф.
	Варецький Василь	Філядельфія, Па.
	Вовк Степан	Торонто, Онт. Канада
	Бровінс Володимир	Ен Арбор, Миш.
	Держко Евстахій	Лортон, Ва.
	Долинська Лариса	Вестфілд, Н.Дж.
	Дубас Павло	Чертсей, Кве. Канада
	Дуда Іван	Джонсон Ситі, Н.Й.
	Фурда Олександер	Нью-Йорк, Н.Й.
	Іванів Бронислав	Вуд Дейл, Іл.
	Кочман Ярослава	Гамонтон, Н.Дж.
	Кровицький Іван	Фармінґтон Гілс, Миш.
	Кривенко Олександер	Сан Ситі, Аріз.
	Леськів Ярослав	Френчтавн, Н.Дж.
	Макар Ольга	Стерлінґ Гайтс, Миш.
	Мандибур Валентина	Ґротон, Кон.
	Місія України	Торонто, Онт. Канада
	Мніщенко Іван	Юніон, Н.Дж.
	Плита Іван	Оборн, Н.Й.
	Рудий Степан	Філядельфія, Па.
	Шандрук Петро	Філядельфія, Па.
	Соханівський Володимир	Торонто, Онт. Канада
	Танін Ананій	Мілвокі, Віск.
	Татарин Анна	Ворен, Миш.
	Терлецька Катерина	Нью-Йорк, Н.Й.
	Воронич Олександер	Парма, Огайо
	Жеребецький Богдан	Марлтон, Н.Дж.
9	Кінах Богдан	Су Ст. Марі, Онт. Канада
5	Цап Василь	Стретфорд, Кон.
	Цап Софія	Ст. Ленард, Кве. Канада
	Харченко Юхим	Монтаґ'ю, Н.Дж.
	Хойнацька Н.	Овк Форест, Іл.
5 дол.	Цимбал Любов	Рочестер, Н.Й.
	Федуняк Василь	Голисвуд, Н.Й.
	Грамяк Мирон	Норт Порт, Фла.
	Івашко Андрій	Норт Порт, Фла.
	Яросевич Мирон	Давнерс Ґров, Іл.
	Колодруб Михайло	Істон, Па.
	Котляр Іван	Ірвінґтон, Н.Дж.
	Лащенюк Василь	Самерсет, Н.Дж.
	Миронюк Михайло	Гемтремк, Миш.
	Орищин Борис	Лейквуд, Кольо.
	Пашковська Неоніля	Торонто, Онт. Канада
	Плис Ірина	Трентон, Н.Дж.
	Ракочий Теодор	Олбані, Н.Й.
	Саґата Степанія	Орандж, Кон.
	Вариха Анастазія	Йонкерс, Н.Й.
	Винники Віра і Остап	Йонкерс, Н.Й.
	Зелінська Марія	Етобіко, Онт. Канада
	Апонюк Катерина	Едмонтон, Ал. Канада
	Бігун Богданна	Новато, Каліф.
	Бутрий Іван	Ворен, Миш.
	Дубина Лідія	Челтелгем, Па.
	Ґалановський Мирон	Апопка, Фла.
	Грушецький Дмитро	Ля Меса, Каліф.
	Іваницький Михайло	Павтакет, Р.Ай.
	Кульчицька Марія	Аботсфорт, Б.К. Канада
	Кущ Петро	Мортон Ґров, Іл.
	Мацевко А.	Едмонтон Ал. Канада
	Мазепа Іларій	Пунта Ґорда, Фла.
	Мазепа Зіновія	Равдон, Квеб. Канада
	Мазур Тарас	Джексон Гайтс, Н.Й.
	Семенець Михайло	Ґамлін, Н.Й.
	Павлиш Тетяна	Рівне, Україна
	Тритяк О.	Матаван, Н.Дж.
	Тимків Петро	Дандес, Онт. Канада
	Войчик Надія	Парма, Огайо
	Єрмоленко Валентина	Мінеаполіс, Мін.
3	Козюпа Микола	Іст Гановер, Н.Дж.
2	Семчишин Віктор-Ілля	Гартфорд, Кон.
	Шайда Іван	Ст. Пол, Мін.
	Разом	**1,762 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

Відкрито центр національних культур

ВОРКУТА, Республіка Комі, РФ. – У травні в місті Воркуті (Російська Федерація, Республіка Комі) відбулося відкриття Центру національних культур. Цієї події чекали три роки. Керівник міської адміністрації І. Шпектор виділив просторе приміщення в центрі міста. Директори воркутинських підприємств Р. Бечкало, О. Дремухова, В. Соломко, В. Халіуліна допомогли відновити приміщення. Художники А. Шендеровський та К. Меньшов талановито оформили залю української культури. Є тут і подвір'я. На ньому, як у доброго господаря, під стріхою будинку в гніздечках живуть ластівки, на тину „сушаться" глечики. На городі за тином цвітуть соняшники. На подвір'ї – криниця, можна напитися крижаної води із дерев'яного цеберка. А на кухні – покуштувати українські страви.

Всі, хто відвідав наш центр, відчував себе так, наче побував на рідній Україні. Як і годиться, першим переступив поріг священик Рафаїл, який освятив приміщення з побажанням православному люду щасливого майбутнього. Дівчата та хлопці в національних костюмах короваєм зустрічали шановних гостей. Не обійшлося, певна річ, без українських пісень та без пригощань.

На святі виступив народний хор „Україна" зі столиці республіки - міста Сиктивкару (керівник - заслужений діяч мистецтв Республіки Комі Н. Масанова). Музичним дарунком всім присутнім були пісні у виконанні Народної артистки Республіки Комі О. Сосновської.

Організатором і надхненником відкриття нового українського осередку Воркутинського національно-культурного товариства „Україна" став його голова М. Бейзак. Це молода та енергійна людина, яка душею вболіває за свій народ.

У відкритті взяла участь міністер культури та національної політики Республіки Комі М. Кузьбожева, яка подарувала українському центрові старовинні речі. Вона високо оцінила працю ентузіястів, побажала нових успіхів, підкресливши, що Воркута не втрачає статусу провідного культурного центру республіки, де в злагоді і взаєморозумінні живуть представники різних народів. Електронна адреса Товариства „Україна":
ukr-vorkuta@mail.ru

Товариство „Україна"

СПОРТ

Футбол

Футболісти київського „Динамо" з Чашею України.

Київське „Динамо" повернуло Чашу України до свого клюбу, коли перемогло 25 травня у фінальній грі на стадіоні „Олімпійський" донецький „Шахтар" з рахунком 2:1. Переможний для киян гол на першій доданій хвилині основного часу забив бразилієць Дієго Рінкон.

За травень це була вже третя зустріч найсильніших команд України і тричі перемагали кияни. В турнірі пам'яті В. Лобановського „Динамо" перемогло другий склад команди донеччан, потім була поразка гірників у чемпіонаті, яка дозволила „Динамо" вийти вперед у національному чемпіонаті.

* * *

У Львові триває приготування до відбіркової гри чемпіонату Европи між збірними України і Вірменії. Гимн України на полі виконає відомий український співак Олександер Пономарьов. Вболівальникам будуть продавати національні прапорці. На стадіоні „Україна" і в крамниці „Футбол-2000" вартість квитка сягнула 50 гривень (10 долярів). Стадіон може вмістити 28 тисяч глядачів, а заявок вже надійшло майже на 20 тисяч, як з областей України, так і від українців на американському континенті. Окрема трибуна відведена для вболівальників з Вірменії. Сталася й трагічна подія: 26 травня повісився 39-річний директор львівського стадіону Петро Пайонкевич, тіло якого знайшли поблизу села Давидов під Львовом. „Трагічна подія не перешкодить проведенню у Львові гри збірних України і Вірменії", – заявив заступник голови Львівської обласної федерації футболу Богдан Карпяк.

* * *

Віце-прем'єр українського уряду з гуманітарної політики Дмитро Табачник 26 травня підтримав подання спільної заявки України та Польщі на проведення в двох країнах чемпіонату Европи з футболу. Питання про спільну заявку мають вирішити федерації футболу України та Польщі.

Чемпіонат Европи з футболу 2000 року вже проводився у двох країнах – Бельгії та Голяндії. Чемпіонат Европи 2008 року буде проведено одночасно в Австрії та Швайцарії. Україна і Польща могли б претендувати на проведення Евро-2012. В Україні почато програму реконструкції Національного спортового комплексу „Олімпійський" у Києві.

* * *

УЕФА опублікувала список країн, команди яких будуть брати участь у Лізі чемпіонів сезону 2003-2004 років. В основний турнір потраплять 16 команд: „Ювентус" (Італія), „Інтер" або „Мілян" (Італія), „Манчестер Юнайтед" (Англія), „Арсенал" (Англія), „Баварія" (Німеччина), „Борусія" або „Штутгарт" (Німеччина), „Олімпік Ліон", „Олімпік Марсель" або „Монако" (Франція). На два місця від Еспанії претендують три клюби: „Реал Сосьєдад", „Реал Мадрид", „Депортово". На два місця від Греції претендують три клюби: АЕК, „Олімпіакос", „Панатінаїкос". На одне місце від Голяндії претендують три клюби: ПСВ, „Фейенорд", „Аякс". На одне місце від Туреччини претендують клюби „Бешикташ" і „Галатасарай".

Україна у Лізі чемпіонів буде представлена двома командами: чемпіоном та віцечемпіоном країни.

Бокс

Брати Клички з посадником Києва Олександром Омельченком.

24 травня в будинку Київської міської державної адміністрації відбулась урочистість на честь Дня Києва, під час якої боксери Віталій і Володимир Клички за велику благодійну діяльність були нагороджені почесними знаками „Меценат Києва".

Віталій Кличко, який продовжує готуватися до поєдинку з 33-річним Седріком Босвелом у Лос-Анджелесі, пережив шок, коли побачив поблизу будівлі спортивного центру кров на асфальті, розкидані гільзи і сліди від куль. Виявляється, за годину до його приходу тут сталася стрілянина, в ході якої загинуло декілька осіб. Поєдинок відбудеться 21 червня в „The Stables Center" в Лос-Анджелесі.

Володимир Кличко збирається повернутися на ринг у серпні. Одним з претендентів на бій з Кличком-молодшим у серпні є одноклюбник Володимира, колишній чемпіон світу за версією „WBC" у першій важкій вазі Гуан Карлос Гомез, що вже близько двох з половиною років не дуже успішно виступає в суперважкій вазі. Якщо Володимир у цьому двобої переможе, то наступний бій проведе в Америці з Корі Сандерсом.

На святкуванні Днів Києва 24-25 травня у міському парку виступили члени клюбу з екстремального спорту „Roces".

Фото УНІАН

Фехтування

В еспанській Марбельї 27 травня закінчився черговий етап Чаші світу з фехтування. У фіналі змагань на шпазі серед жінок перемогла українка Надія Казмірчук, яка з рахунком 15:11 виграла у росіянки Тетяни Логунової.

Волейбол

Юніорська збірна дівчат України (U-20) стала учасником фінальної частини чемпіонату світу 2003 року, який відбудеться в Маляйзії у вересні. Українки перемогли з однаковим рахунком 3:0 всіх своїх суперниць – команди Греції, Латвії та Хорватії. Окрім України, путівки на світовий форум волейболу вибороли команди Росії, Білорусі, Голяндії, Німеччини та Туреччини. У запеклій боротьбі поступилися місцем у фіналі чемпіонату світу команді Польщі юнаки України. Вони перемогли в групі волейбольні дружини Чехії та Фінляндії з однаковим рахунком 3:1, проте у вирішальній зустрічі програли польській команді з рахунком 2:3. Право виступати на чемпіонаті світу, який відбудеться в серпні в Ірані, здобули 6 команд – Росія, Словаччина, Болгарія, Сербія і Чорногорія, Польща та Німеччина.

Боротьба

Українські борці греко-римського стилю на першості Европи, яка 26 травня закінчилась у Белграді, здобули дві срібних та стільки ж бронзових медалів. У загальнокомандному заліку українські борці серед 18-ти збірних посіли 7-ме загальнокомандне місце. Перше місце за результатами змагань виборола збірна Росії.

У зустрічах за звання чемпіона Европи українські борці виграли два „бронзових" поєдинки, коли Олексій Вакуленко переміг білоруса Бориса Радкевича, а Давид Солдадзе – ще одного представника Білорусі, Андрія Батуру.

Пожертви на розвиток спорту в Україні просимо надсилатидо УСЦАК на адресу: 680 Sandford Avenue, Newark, NJ 07106.

UTS UKRAINIAN TRAVEL SERVICE
VISIT UKRAINE

Ukrainian Travel Service

Ексклюзивні тури в Україну

Наші тури – це цікаві маршрути, смачна їжа та чудові українські вина, розміщення в готелях вищої кляси, високоякісний транспорт, чудові фолкльорні розважальні програми, професійні екскурсоводи протягом всього маршруту – все, що Вам потрібно для незабутньої подорожі до України.

Київ, Львів, Чернігів, Ужгород, Мукачів, Тернопіль, Чернівці, Коломия, Кримський півострів та багато інших міст чекають на Вас!

Хочете отримати знижку – зберіть свою групу з 10 або більше осіб.

Tel/fax: 1(650) 871-1769 • www.visitukraine.info • info@visitukraine.info

---

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ

- ✔ на роботі
- ✔ автомобільних
- ✔ в публічних місцях
- ✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алкоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

• ПРАЦЯ •

Пошукуємо українку до загальної домашньої праці в околиці Вашінґтону, 5 днів на тиждень з проживанням.

Тел.: (703) 239-0259 веч.
(703) 279-3530 вдень

• РІЗНЕ •

Шукаємо ДИРИҐЕНТА ХОРУ української православної церкви св. Вознесіння в Мейплвуді, Н.Дж. Відповідальність диригентства хору в тижневій св. Літургії та на всі великі церковні свята.

Тел.: (732) 356-2560

Понад 30,000 читачів тижнево дивиться на рекламу!
ОГОЛОШУЙТЕСЯ!
ЦЕ ПРАЦЮЄ!

UKRAINE 2003

INDEPENDENCE I
LVIV/Iv. Frankivsk
YAREMCHE/Kolomyia
Khotyn/Kam. Podilskyj
YALTA/Symferopil
Bakhchisaraj
KYIV/Kaniv POLTAVA
Perejaslav Khmelnytskyj
CHERNIHIV
Aug. 12-26 .... $2950
15 days .... 450 s/sup

DIBROVA
LVIV-YALTA-Symferopil
Bakhchisaraj
KYIV/Chernihiv
Pereyaslav-Khmelnytskyj
June 3-13 .... $2350
Sep. 16-26 .... 350 s/sup
11 days

PYSANKA
LVIV
Iv. Frankivsk/Yaremche
CHERNIVTSI/Kolomyja
KYIV/Kaniv
June 15-27 .... $2450
13 days .... 400 s/sup

SOLOVEJKO
LVIV/Iv. Frankivsk
YAREMCHE/Kolomyia
KHOTYN/Kam. Podilskyj
YALTA/Symferopil/Poltava
Bakhchisaraj/KYIV/Kaniv
Perejaslav Khmelnytskyj
CHERNIHIV
July 1-15 .... $2950
15 days .... 350 s/sup

POLONYNA
ODESA/Kherson
YALTA/Symferopil
Bakhchisaraj
KYIV/Kaniv
POLTAVA/Ophisnia
CHERNIHIV
July 25-Aug. 7 ...... $2550
14 days .... 400 s/sup

INDEPENDENCE II
KYIV
POLTAVA
YALTA/Bakhchisaraj
Symferopil
CHERNIHIV
Aug. 19-30 .... $2450
12 days .... 350 s/sup

CHUMAKY
KYIV/Kaniv
POLTAVA/Reshetylivka
Zaporizzhia/Kherson
Symferopil/Bakhchisaraj
YALTA/ODESA
Sep. 5-16 .... $2650
12 days .... 350 s/sup

PLEASE CALL FOR TOUR BROCHURE: 1-800-437-5324

LOWEST airfares from JFK-KYIV on AEROSVIT

	13 June - 14 Sept.	15 Sept. - 31 Oct.
NEW YORK-KYIV	*$840+tax*	*$635+tax*
NEW YORK -Lviv,	*$910+tax*	*$705+tax*
Symferopil, Iv. Frankivsk, Donetsk, Dnupropetrovsk		
To KYIV from:		
Atlanta, Boston	*$940+tax*	*$635+tax*
Pitt., Phila., Wash.	*$880+tax*	*$635+tax*
Chicago	*#850+tax*	*$650+tax*
Dallas	*$1000+tax*	*$850+tax*
Orlando, Tampa	*$990+tax*	*$650+tax*
Los Angeles, San Francisko	*$990+tax*	*$700+tax*
San Diego, Seattle	*$990+tax*	*$700+tax*

AEROFLOT
to KYIV from JFK-Wash.
$600 'til 15 June
$750 15 June-31 Aug.
San Fran.-LA-Seattle
$740 'til 15 June
$930 16 June-31 Aug.
+ taxes

YOUTH FARES
Ages 12 to 24
$680+tax

Diaspora **1914Pine St. Philadelphia, PA 19103** **215-732-3732 1-800-487-5324**

DUNWOODIE TRAVEL BUREAU LTD.
800-550-4334 914-969-4200

771-A Yonkers Ave., Yonkers, NY 10704; Fax 914-969-2108; e-mail: dunwoodtvl@aol.com

Aerosvit Airlines. АероСвіт Авіялінії

Подаємо до відома, що наша фірма продає квитки по цінах:

Ціни на Аеросвіт до Києва від міста:*	До 12 червня 15 вересня - 31 жовтня	13 червня – 14 вересня
Нью-Йорк, Бостон	$620 обі ст./$425 одна ст.	$830 обі ст./$530 одна ст.
Атланта	$620 обі ст./$425 одна ст.	$930 обі ст./$530 одна ст.
Вашінґтон/Піттсбурґ	$620 обі ст./$425 одна ст.	$870 обі ст./$530 одна ст.
Філядельфія	$620 обі ст./$425 одна ст.	$870 обі ст./$530 одна ст.
Вашінґтон	$620 обі ст./$425 одна ст.	$870 обі ст./$530 одна ст.
Чикаґо	$640 обі ст./$425 одна ст.	$840 обі ст./$530 одна ст.
Даллас	$800 обі ст./$425 одна ст.	$1000 обі ст./$590 одна ст.
Орландо/Тампа	$640 обі ст./$425 одна ст.	$990 обі ст/.$590 одна ст.
Лос Анджелес/Сан Дієґо	$690 обі ст./$425 одна ст.	$990 обі ст./$590 одна ст.
Сан Франціско/Сіятел	$690 обі ст./$425 одна ст.	$990 обі ст./$590 одна ст.

*до всіх міст в Україні (Львів, Івано-Франківськ, Одеса, Симферополь, Донецьк, Дніпропетровськ) додатково $50 за одну сторону. Всі податки додатково.

Ціни на LOT	Київ**	Львів/Одеса**
1 травня – 28 травня	$680 обі ст./$445 одна ст.	$720 обі ст./$445 одна ст.
29 травня – 11червня	$850 обі ст./$545 одна ст.	$890 обі ст./$565 одна ст.
12 червня – 17 липня	$950 обі ст./$545 одна ст.	$995 обі ст./$565 одна ст.

** всі податки додатково

Наша фірма під час 35 років обслужила тисячі вдоволених клієнтів у найбільш складних подорожах по цілому світі. Пропонуємо слідуючі послуги: квитки на всі летунські лінії, круїзи, готелі, поїзди, авто рентування, відпочинкові курорти. Ми радо допоможемо в туристичних послугах в Україну, та східню Европу включно з візами, пашпортами та запрошеннями. ***Чекаємо на ваші дзвінки 800-550-4334 або 914-969-4200***

ПАЧКИ В УКРАЇНУ
DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіяквитки в Україну та з України, зробити візи до України.
До вибору 99 взірців хусток!
Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за $10.

NEWARK, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA
688 Sanford Ave	565 Clifton Ave	1801 Cottman Ave
Тел.: (973) 373-8783	Тел.: (973) 916-1543	Тел.: (215) 728-6040
(888) 336-4776		

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

MALEV– Нове сполучення з Україною через Будапешт

LOT

Ціни на літо 2003 р.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваях;
- подорожі на люксусових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION"
- квитки на літаки з **НЬЮ-ЙОРКУ до:**

WESTERN UNION

ЛЬВОВА	**875 дол. + податок**	**(в обидві сторони)**
	565 дол. + податок	**(в одну сторону)**
РИГИ ВІЛЬНЮСА	**775 дол. + податок**	**(в обидві сторони)**
	515 дол. + податок	**(в одну сторону)**

МІНСЬКА, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КИЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРГУ, МОСКВИ
835 дол. + податок (в обидві сторони)
545 дол. + податок (в одну сторону)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222
Tel.: (718) 383-7211 • (718) 383-0083
Fax: (718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973
http://www.albatravel.com **e-mail:albatravel@aol.com**

ПОДЯКА

Висловлюємо щиру подяку і вдячність докторові Андрієві Олеарчикові, професіоналові найвищої кляси і надзвичайно добрій людині, який зробив усе можливе, щоб врятувати дорогого нам Марка, проте Бог розпорядився інакше. Також дякуємо докторові Романові Дикому молодшому за всебічну підтримку.

ВАЛЕНТИНА ЛЕВИЦЬКА і
ВІРА ЛЕВИЦЬКА КЛІШ з родиною

Ділимося сумною і невимовно болючою вісткою, що 1 травня 2003 р. передчасно у розквіті сил відійшов у вічність

бл. п.

МАРКО ЛЕВИЦЬКИЙ

нар. 6 – 10 – 1960 р. в Сіднеї, Австралія.

Похоронні відправи відбулися 6 травня 2003 р. у греко-католицькій церкві св. Архистратига Михаїла у Дженкінтавні, Па. Марко навіки спочив на цвинтарі Лонгв'ю у Факс Чейсі, біля Філядельфії.

Довіку сумуватимуть за ним:

дружина – ВАЛЕНТИНА ЛЕВИЦЬКА
мати – ВІРА ЛЕВИЦЬКА КЛІШ
брат – АДРІЯН ЛЕВИЦЬКИЙ
бабця – МЕЛАНІЯ ПОКОРСЬКА
та близька і далека родина в Україні, Румунії, Німеччині, Чехії і Словаччині.

Вічна Йому пам'ять!

Складаємо щиру подяку всім, хто взяв участь у похороні, особливо його друзям за теплі слова і згадки з життя Марка на тризні, за вислови співчуття, квіти, Служби Божі, за пожертви і просто за те, що підтримали нас у тяжку хвилину добрим ділом і словом.

Нехай Господь дарує Вам здоров'я і благословить Вас своїми многими ласками.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ СМЕРТИ
найдорожчої ДРУЖИНИ, незаступимої дорогої МАМИ,
любої БАБУСІ і любої СЕСТРИ

бл. п.

ЗІРКИ-ЛЮБИ ГАЛІВ

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені 8 липня 2003 р.

у церкві св. Юра у Нью-Йорку, при 7 вул. о год. 9-ій ранку;
у церкві Чесного Хреста в Асторії, Нью-Йорк;
у церкві св. Йосафата у Воррен, Миш.;
у катедрі Пресвятої Скитальчої Родини у Лондоні;
У Римі й Україні.

Про молитви за спокій душі Покійної просять:

муж – МИКОЛА
дочка – ЛЕСЯ з мужем ТОМОЮ КЕРНІ й синами ПЕТРОМ і ДАНИЛОМ
син – ОРЕСТ з дружиною ЛАРИСОЮ
сестри – ОКСАНА МАЛАНЧУК й ОСИПА з мужем ХРИСТИЯНОМ із синами ІТЯНОМ і ТАРАСОМ
братова – МАРІЯ МАЛАНЧУК
ближча і дальша родина в США, Україні і Польщі.

Ділимося сумною вісткою з рідими, приятелями і знайомими, що у четвер, 22 травня 2003 р. після короткої але важкої недуги, у Монтреалі, Квеб., відійшла у вічність

бл. п.

ОЛЕНА ЗАЛІЗНЯК ВЕСОЛОВСЬКА

Вона пережила свого мужа Богдана Веселовського, а як його музика стала популярна в Україні, дала дозвіл її там видрукувати.

У глибокому смутку:

брат – ЮЛІЯН ЗАЛІЗНЯК з дружиною МИРОСЛАВОЮ
син – ОСТАП ВЕСОЛОВСЬКИЙ
внуки і внучки у Канаді і Америці.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що дня 19 травня 2003 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БУНЯ, ПРАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ТЕОДОРА ДОБРЯНСЬКА
з де ЧЕЧІЛЬ ВИННИЦЬКИХ

нар. в Грабівцях, Стрийського району, Україна.

Довголітня скрипачка оркестри Львівської опери, Львівської філармонії, і викладач гри на скрипці в інституті ім. Миколи Лисенка.

Щира подяка о. Пилипові Сандрикові, парохові церкви св. Юра в Нью-Йорку за відправлення Панахиди в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью-Йорку та заупокійної Служби Божі в церкві св Юра в Нью-Йорку і на цвинтарі св. Андрія Первоз-ваного в С. Бавнд Бруку Н.Дж.

Панахиди відспівали син Андрій і внуки Покійної, Добрянські.

Залишаються у глибокому смутку:

син – АНДРІЙ з дружиною СТЕФАНІЄЮ
внуки – ДЗВІНКА, АНДРІЙ, ДАНИЛО, ЯРОСЛАВ, ЮРІЙ і РОКСОЛЯНА.
донька – ЗВЕНИСЛАВА з мужем ҐАННО СІЛЛАМАА та
внуки – ІВО і МОНІКА з їхніми родинами
брат – АНТІН з дружиною МАРІЄЮ та родиною
сестрінниця – ЛАДА ПРОКОП з родиною
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

У ПАМ'ЯТЬ МІЛІ РУСИН

14 березня 2003 р. в Клівленді упокоїлася в Бозі Міля Русин. Народилася Міля 22 червня 1926 р. у Львові в родині старшого поштового урядника Захарія і Анни (з дому Сенюта) Крісів. В родині було п'ятеро дітей – чотири доньки: Стефанія, Іванна, Неля, Міля і брат Володимир.

У Львові закінчила Міля вищу торговельну школу. Події Другої світової війни змусили родину Крісів залишити рідний край, рятуючи своє життя перед большевицькою навалою. По довгих скитаннях через Мадярщину, Чехословаччину, Австрію родина опинилася в переселенчому таборі в Байройті, а опісля в Реґенсбурзі.

В 1949 р. прибули до Америки і оселилися в стейті Конектикат. Тут Міля повінчалася з Юрієм Русином, студентом медицини, з яким запізналася ще у Львові і тут вродилася доня Дарія.

В 1952 р. родина переїхала до Клівленду, де Міля працювала на прожиток, а муж Юрій кінчав медичні студії в Німеччині.

До 33 Відділу Союзу Українок бл. п. Міля вступила в 80-их роках. Протягом семи років вона очолювала 33 Відділ. За її інтенсивну, віддану, довголітню працю на пості голови, а опісля, як перша заступниця голови для справ Стипендійної Акції, 2 лютого 2003 року загальні збори наділили Мілю грамотою почесного членства 33 Відділу СУА. Будучи референткою Стипендійної Акції, яку перейняла від своєї сестри, довголітньої працівниці в цій ділянці, бл. п. почесної членки СУА Іванни Вовк, Міля також всеціло віддалася цій справі. Вона вірила в потребу виховання священиків і світських діячів для добра нашого народу.

Покійна була релігійною, погідної вдачі особою, але поважна недуга перервала назавжди нитку її трудолюбивого життя.

За нашим традиційним звичаєм Відділу голова Ольга Дем'янчук, в асисті почесної членки СУА Ірини Кашубинської вклала в домовину Покійної грудку землі з могили патронки нашого відділу Лесі Українки. Нехай ця грудка землі з рідної Батьківщини огріє нашу посестру Мілю теплом нашої любови до неї, а чужа, але привітна американська земля нехай буде Їй легкою.

Вічна Її пам'ять!

ОЛЬГА ДЕМ'ЯНЧУК

ПОДЯКА

Дня 14 березня 2003 р. несподівано
упокоїлася в Бозі наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА, БРАТОВА і ТЕТА

бл. п.

ЕМІЛІЯ (МІЛЯ) РУСИН

нар. 22 червня 1926 р. у Львові,
почесна членка і довголітня голова 33 Відділу СУА
ім. Лесі Українки в Пармі, Огайо.

Похорон відбувся 17 березня 2003 р. з української католицької церкви св. Андрія на парафіяльний цвинтар свв. Петра і Павла.

Цією дорогою висловлюємо сердечну подяку парохові церкви св. Андрія о. канонікові д-рові Джанові Ропке, о. Ігореві Касіянові і диякону д-рові Куликові за відвідини хворої, уділення св. Тайн оливопомазання, за відслуження похоронних відправ, включно з теплим прощальним словом під час Служби Божої.

Покійну попрощали в похоронному заведенні голова 33 Відділу СУА Ольга Дем'янчук, в асисті почесної членки СУА Ірини Кашубинської вклала в домовину Покійної грудку землі з рідної Батьківщини з могили патронки Відділу Лесі Українки. За цей зворушливий акт і теплі прощальні слова наша глибока вдячність і подяка.

Всім добросердечним людям – родині, приятелям, знайомим, особливо союзянкам, за співчутливі слова розради і поміч в цей тяжкий час для родини наша сердечна подяка.

Рівнож дякуємо всім за численну участь в похоронних відправах, молитви і чудові квіти та щедрі датки в св. пам'ять Покійної Мілі на добродійні цілі.

НА СЛУЖБИ БОЖІ	– 250.00 дол.
НА ЦЕРКВУ СВ. АНДРІЯ	– 300.00 дол.
ДЛЯ НЕЗРЯЧИХ В УКРАЇНІ	– 250.00 дол.
НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА	– 2,015.00 дол.

Хай Всемогучий Господь винагородить всіх своїми щедрими ласками.

Муж – д-р ЮРІЙ
доня – ДАРІЯ
і родина покійної МІЛІ

В ДЕСЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ ДО ВІЧНОСТИ
нашого дорогого МУЖА і БАТЬКА

СВ. П.

ВОЛОДИМИРА МАРТИНЦЯ

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

будуть відслужені у:

Ґлен Спей, Н.Й.;
Нюарк, Н.Дж.;
Льорейн, Огайо.

Наших рідних, приятелів і всіх, що знали Влодка, просимо помолитися з нами за Його Благородну душу.

В його пам'ять складаємо 1,000.00 дол. через Стемфордську дієцезальну канцелярію на будову Собору Христового Воскресіння в Києві.

ЗЮНА – дружина
СОФІЙКА й УТЯ - доні

Ділимося сумною вісткою, що 23 травня 2003 р. після тяжкої недуги упокоївся в Бозі на 80-му році життя наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ ДОБОШ

нар. у с. Костарівці, Повіт Сянок, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 28 травня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла в Менвіл, Н.Дж.

Похоронено на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишилися у смутку:

дружина	– АННА
син	– ПЕТРО з дружиною МАРІЄЮ
дочка	– ІРЕНА з чоловіком Джері
внуки	– ДАНА і ПЕТРУСЬ
правнуки	– БРІЯНА, НИКОЛЬ.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 24 травня 2003 р.
відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

бл. п.

ОЛЕНА БІЛЕНЬКА КУСА

з дому ІВАШКО

нар. 10 квітня 1906 р. в Судовій Вишні, Галичина.

ПАРАСТАС відбувся у вівторок, 27 травня 2003 р. в похоронному заведенні „Dangler Funeral Home" в Моріс Плейнс, Н.Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 28 травня 2003 р. в церкві св. Івана Хрестителя у Випані, Н.Дж.

Похорон на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку:

син	– МИХАЙЛО з дружиною ІРИНОЮ
внуки	– ВОЛТЕР БІЛЕНЬКИЙ з дружиною ТЕРІ і дітьми ЕРІКОЮ і ЛОРЕН
	– ДЖАН БІЛЕНЬКИЙ з дітьми ДЖОН і ДЖОЗЕФ
	– ХРИСТИНА ДЗЕРОВИЧ з чоловіком АНДРІЄМ і дітьми КАТРУСЕЮ, ДІЯНОЮ і МИКОЛОЮ
	– ВІРА БІЛЕНЬКА
	– СТЕПАН БІЛЕНЬКИЙ

та ближча і дальша родина в США, Канаді, Україні і Польщі.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів на могилу просимо ласкаво складати пожертви
на будівельний фонд церкви св. Івана Хрестителя у Випані Н. Дж.,
7S. Jefferson Rd., Whippany NJ 07981
або
на Союз Українок Америки – Фонд „Бабусі".

**Пластовий Курінь УПС „Ті, що греблі рвуть"
ділиться сумною вісткою, що з волі Всевишнього
відійшла на Вічну Ватру в суботу, 17 травня 2003 р.**

бл. п.

пл. сен. дов.

ЯРОСЛАВА ЛАБКА

**довголітня членка куреня, член станиці в Трентоні,
взірцева пластова виховниця, зв'язкова, кошова.**

**Цією дорогою висловлюємо
глибоке співчуття Родині.**

**ПРОВІД 2 КУРЕНЯ УПС
„Ті, що греблі рвуть"**

**Ділимося сумною вісткою, що в четвер 22 травня 2003 р.
відійшла у вічність на 79-му році життя в Monterey, IN наша
найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ**

бл. п.

ГАЛЯ (АННА) БАБЧУК

з дому ВІРХОВСЬКА

нар. 4 серпня 1923 р. у Полтаві.

Була членом парафії свв. Володимира і Ольги в Чикаго, Іл. і Союзу Українок Америки. Була касиром в „Condominium Association" в Українському Селі св . Андрія у Норт Порті, Фла.

У глибокому смутку залишилися:

чоловік – ВАСИЛЬ
сини – д-р ЮРІЙ з дружиною МІШЕЛ
– д-р ВІЛЛІЯМ-ІГОР з дружиною КАТЛІН
внуки – ЛАВРИН і ДЖЕНІФЕР БАБЧУК
– ВАЛЕРІЯ і ЮРІЙ-ВІЛЛІЯМ БАБЧУК.

Вічна Їй пам'ять!

**Ділимося сумною вісткою, що дня 26 травня 2003 р.
відійшла у вічність**

бл. п.

ТАНЯ МАРТІЯН

нар. 23 серпня 1953 р.

ПАРАСТАС відбудеться 30 травня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Conroy Funeral Home у Бавнд Бруку, Н.Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 31 травня 2003 р. о год. 10-ій ранку в церкві св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., тіло спочине на церковному цвинтарі.

Залишила в смутку:

маму – КАТЕРИНУ
брата – ІГОРЯ з родиною
сестру – ГАЛИНУ з родиною
та родину в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

**Замість квітів просимо складати пожертви на
Children of Chornobyl Relief Fund,
272 Old Short Hills Road, Short Hills, NJ 07078.**

**Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 2 травня 2003 р.
відійшла у вічність на 88-му році трудолюбивого життя**

бл. п.

НІНА АНТИПІВ

**Покійна була довголітньою парафіянкою української
православної катедри св. Володимира в Пармі, Огайо.
Була активним членом прицерковних організацій.**

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 6 травня.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 7 травня 2003 р. в катедрі св. Володимира в Пармі, Огайо, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Ближчі приятелі:

РІЧАРД і ЛАРИСА РІДІ
ЛЕОНІД і ГАЛИНА ДМИТРЕВИЧ
МИХАЙЛО та ЛЮБА ФІЛЯК

**Ділимося сумною вісткою, що дня 17 травня 2003 р. на 91-му
році життя відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ**

бл. п.

ІРЕНА ЯРОШ

з дому ФЕДИНСЬКА

нар. 21 квітня 1912 р. в м. Великий Любінь, Україна.

Дата і місце похоронних відправ будуть подані незабаром.

В глибокому смутку:

син – РОМАН
сестра – ЯРОСЛАВА
внуки – ЮЛІЯН, ЄВГЕН, НАДЯ і АНДРІЙ
правнуки – ПЕТРО і ЕЛЕНІ
невістки – МАРТА і МАРІЯ
племінники, племінниці та ближча і дальша родина в США і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

**За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає**

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ ЧИ КУПИТИ ХАТУ?

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail:lvstaruch@aol.com

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
tel./ fax: 732 583-4537
Matawan 9@optonline.net

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИЩИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220

ECONOMY AIRFARES

Львів/Одеса
652 дол.+tax (round trip)
430 дол.+tax (one way)
Київ
547 дол.+tax (round trip)
391 дол.+tax (one way)

Restrictions Apply

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2003 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

Фірмі „**European Woodart Corporation**"
терміново потрібні професійні столярі.
Тел.: **1(386) 740-7740** або
1(386) 822-1553
Василь Бойчук, Фльорида

LAW OFFICES OF

ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002

(Тільки за попереднім домовленням)

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

„АПОН" ВІДЕО
КОМПАКТ-ДИСКИ з України
VHS-$25, CDS-$-12, CASS.-$7

Можна набути прекрасні
Великодні гаївки VHS АПОН -7805
Виконане „ENS" Львівського телебачення
* * *
Пісні на День Матері VHS Apon-7804
та багато інших відео-касет

Нові компакт-диски: СОФІЯ РОТАРУ – 2669
Сину Ангел, Ангел Мій – 2605
Популярні пісні – 2606 / Ціна $12.98 кожна

APON RECORD COMPANY P. O. Box 3082, Long Island City, NY 11103. Tel.: (718) 721-5599

Переробляємо відео з європейської системи на американську і навпаки. Ціна $20.

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- **книжки** (в твердій і м'якій оправах)
- **журнали** (з експедицією, або без)
- **канцелярійні друки**
- **весільні запрошення** (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

KARPATY FAST GUARANTEED DELIVERY СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА Export-Import

KARPATY

KARPATY TRAVEL

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ протягом 2-7 днів

НАЙКРАЩІ ЦІНИ НА КВИТКИ

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно.
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Європи американські доляри

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

Запрошення до Канади та США

Візи до України, Польщі та Росії

Достава тракторів, автомобілів, побутової техніки та електроніки

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК З КАТАЛОГУ

Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді

ВІДПОЧИНОК на відомих курортах

На всі замовлення Ви отримаєте поквітовання від Ваших близьких

Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105 **1-800-265-7189** **Fax (416) 761-1662**

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca